

תשורה

משמחת הנישואין
של

יונה אלימלך ואסתר מלכה שיחיו
זילברשטרום

יום שלישי שהוכפל בו כי מוב, כ"ה שבט ה'תשע"ז
כפר חב"ד, ארץ הקודש

תשורה

משמחת הנישואין
של
יונה אלימלך ואסתר מלכה שיחיו
זילברשטרום

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, כ"ה שבט ה'תשע"ז
כפר חב"ד, ארץ הקודש

עימוד ועיצוב:

ישראליק מור יוסף
0587700505

פֶּתַח דְּבַר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים הרב יונה אלימלך שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת אסתר מלכה תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכרינו, שהואילו לבוא מקרוב ומרחוק לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואתנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת - מיסוד על הנהגתו של הוד כ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע בעת חתונת כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית ע"ה - הכוללת:

אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר הרי"ץ נ"ע לזקני החתן; אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר נשי"ד לזקני החתן - חלקם בפרסום ראשון; אגרות קודש להורי החתן ולהורי הכלה לרגל נישואיהם.

לקט מכתבים שכתב סב אבי הכלה הרה"ת הרב יעקב זכריה הלוי מאסקאליק (זוראוויצ'ער) הי"ד, לבני משפחתו ולידידיו מתקופת חייו ברוסיה הסובייטית, השופך אור על חיי מסירות הנפש באותן שנים. כמו כן באו כמה אגרות שקיבל מכ"ק אדמו"ר הרי"ץ נ"ע - בפרסום ראשון.

סקירה קצרה על סידור 'תהלת ה' השלם' - מהדורת ה'תשל"ח, בה היה מעורב אבי החתן בעת שלמד בישיבת תות"ל המרכזית בבית חיינו, כולל מענות קודש - בפרסום ראשון - שהתקבלו בקשר עם עבודה זו.

פרקי יומן מרתקים 'מבית חיינו' - מתוך מכתבים ששלח אבי החתן להוריו בשנת ה'קבוצה' - ה'תשל"ד-ה'תשל"ה.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו, שמחת חתן וכלה, לשמחה העיקרית, שמחת עולם על ראשם, בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

מוקריהם ומכבדיהם

משפחת קמין
כפר חב"ד

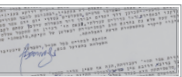
משפחת זילברשטרום
ירושלים עיה"ק

נְכֹתָב וְנִחְתָּם
בְּטִבְעַת
הַמֶּלֶךְ

אגרות קודש
בפרסום ראשון
לזקני החתן

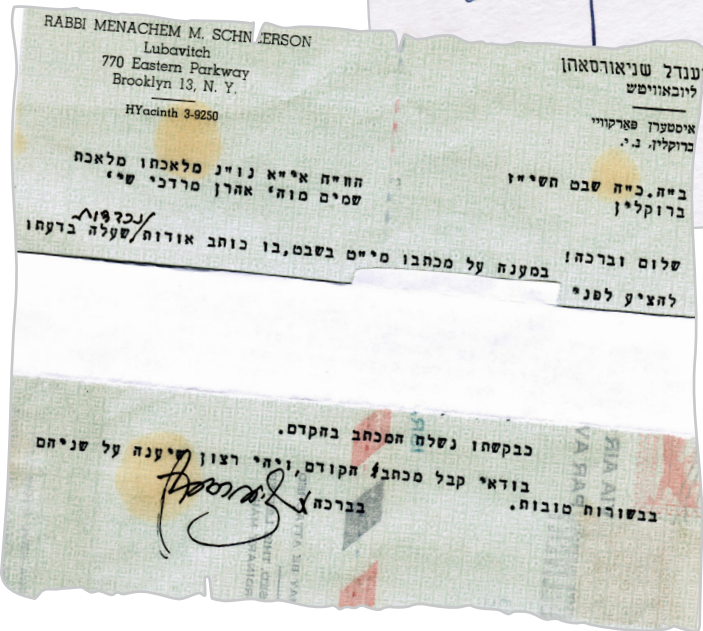
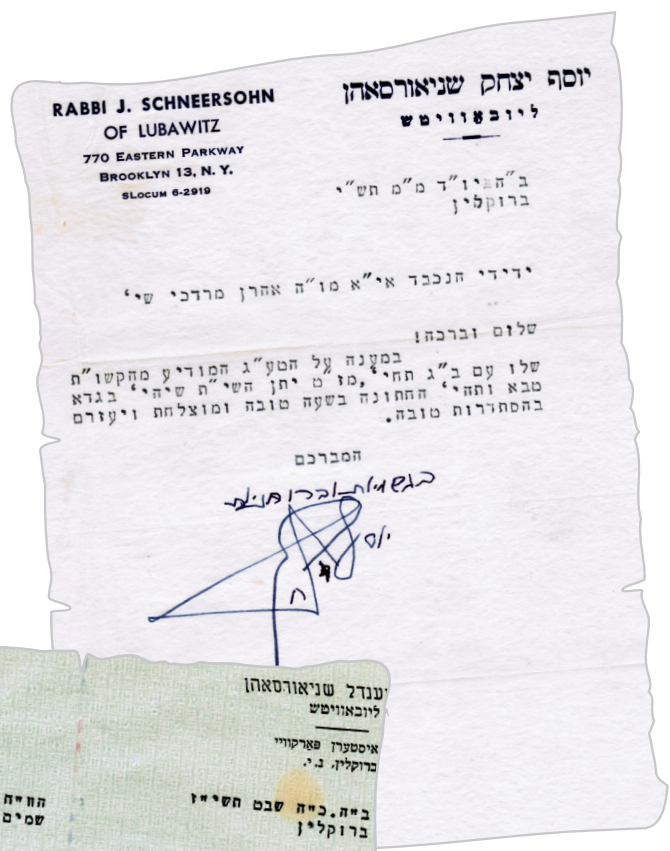

נכתב ונחתם
בטבעת המלך

אגרת קודש לנישואי בפרסום ראשון
תש"ו - מז"ט יתן השי"ת שיהי'
בגדא טבא ותהי' החתונה
בשעה טובה ומוצלחת

אגרת הברכה של כ"ק אדמו"ר
הרי"צ נ"ע חודשים ספורים
קודם ההסתלקות,
ובו ברכה לנישואי זקני החתן

תאריך המכתב בהשגח"פ
הוא תאריך חתונה זו
כ"ה שבט תשי"ז ~
כ"ה שבט תשע"ז

תשי"ז - כ"ה שבט:
אגרת קודש בענין הצעת נישואין, עם תאריך של יום החתונה
אודות נכבדות שעלה בדעתו להציע...
מתוך אג"ק שקיבל זקנו של החתן בעת שעסק בשידוך לא'.

תשורה משמחת הנישואין של
 הר"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

ר"ח מנחם אב תשל"ח
 מכתב ברכה
 לרגל נישואי הורי החתן שיחיו
 ביום י"ג מנ"א

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ר"ח מנ"א תשל"ח
 ברוקלין, נ.י.

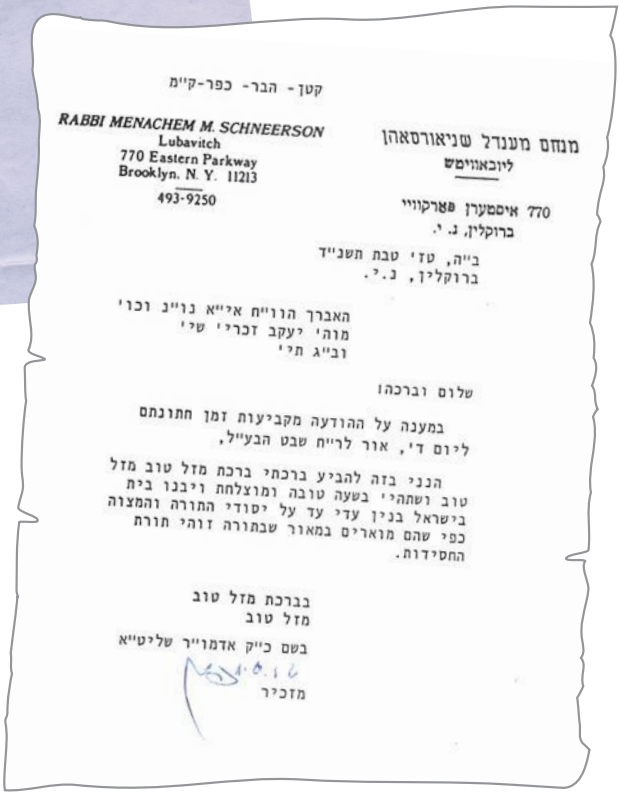
האברך הווי"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' טובי' שי'
 וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן התונתם ליום
 יג' מנ"א הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
 טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
 בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים
 במאור שבתורה זוהי תורה החסידות.

בברכת מזל טוב
 מזל טוב

ט"ז טבת תשנ"ד
 מכתב ברכה
 לרגל נישואי הורי הכלה שיחיו
 ביום כ"ט טבת, אור לר"ח שבת

קטן - הבר - כפר-ק"מ

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טז' טבת תשנ"ד
 ברוקלין, נ.י.

האברך הווי"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' יעקב זכרי' שי'
 וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
 ליום ד', אור לרי"ח שבט הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
 טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
 בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
 כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורה
 החסידות.

בברכת מזל טוב
 מזל טוב

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א
 מזכיר

זקנו של החתן, הגה"ח הרב אהרון מרדכי זילברשטרם ע"ה החל בשנת תשי"ב להתעסק בהקמת וביסוס רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש. במשך יובל שנים, עסק הרא"מ במסירה ונתינה בהקמת מוסדות, ניהול מוסדות, חינוך ופיקוח, ריכוז השתלמויות לצוותי ההוראה, ועוד. כפי שהתפרסם בארוכה סדר השתלשלות העניינים בספר 'איש החינוך' שיצא לזכרו לאחרונה.

מביאים אנו כאן בזה אגרות קודש בפרסום ראשון במענות שונים על ניהול הרשת.

מכתב זה הוא מיום הולדת אבי החתן, ט' מר חשוון ה'תשט"ו מטבע הדברים קשיים שונים הלכו ונערמו, ובמכתב זה כתב לו הרבי מכתב ארוך ומיוחד, עם דברי עידוד בלתי רגילים:

"... זיכהו השם יתברך אשר הביאו וקשרו באילנא דחיי ושושילתא דדהבא, הם נשיאנו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיאי תורת חב"ד, אשר ברוחם ועל ידי לימוד תורתם והנהגותיהם נתייסדו בתי ספר וצריכים להתנהל כן, ונמסרה לו מלאכת הקודש בחינוך הכשר, שהוא לא רק מורה של כתה, אלא גם מנהל של בית ספר, וגם - להביא תועלת לשאר בתי ספר ולקיום הכללי - של מוסדות חינוך חב"ד באה"ק ת"ו".

תשורה משמחת הנישואין של
הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרומ

זילברשטרומ ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

זנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

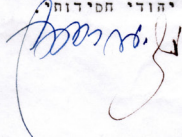
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה מ' מ"ח תשמ"ו
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בציצ
מוה"ר אהרן מרדכי שי'

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל המברק אשר נולד להם בן למזל טוב.
הנה יהיה מהשי"ח שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו בשעה טובה
ומוצלחת, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לחופה ולחופה ולמעשים טובים
והוא וזוגתו שיחיו ירום מכל ילידיהם שיחיו רוב נחת יהודי תמידות

בברכת מזל טוב

נ.ב.

אף שאין מערבין ענין בענין, בכ"ז אהאפק לא אוכל מלהדיש עצה"ם. ובהקדם:

א) מבואר בתורתנו וביהוד בתורת החסידות, אשר לכל אחד מישראל ישנה מצוה וענין
מיוחד, שבו צריך להיות זהיר מפי, וכריזק השי"ח-ענין באגרת הקדש לרבנו הזקן
סי' ז' אשר מצוה זו וענין זה משמש שער דרך בו עולים כל עניני החורה ומצוה
שלו מלמדת למעלה ודרך בו נמשכים כל הענינים והשפעות המלמדה למטה הנצרכים לו
ולכל ב"ב שיחיו ואין ענין ומצוה זו מהענינים שיש לקרואם חמדות שבהמרות, וכן
וכמוכח מהשי"ח שם דפי' הוה ה"ר בציצית, אף שזהו לא מחובות גברא כו' וכו'. וענין
שם בשי"ח ומבאר רבנו הזקן בהנהיג, שהצדקה והמצוה לכל אחד אינו בבחי' מעש ודעה
מושג אלא למעלה מבחי' הדעה שכן עלה במחשבה לפניו יתברך ודוגמאו למטה, הנה
תגורל ממש. ומובן מעצמו שלברר הענין השי"ח ל"איש זה, ברובא דרובא-רואים איך
שהתגה עלי' ונהג נהגת אחו' וקובעת מקצוע העבודה שלו במצוה וענין פלוני, שזהו
הוכחה שענין זה דוקא הוא השער שלו ודרך מלמעלה ומלמעלה כנ"ל. מובן ג"כ,
אשר גם הלעו"ז שבמסכת, ובמלה פרטית יותר-היצר הרע, יודע ומרגיש אשר דוקא בענין
ומצוה פלונית צריך איש זה להיות זהיר מפי כי הן המעשים אינו בכל עניני חורה
ומצוה שלו, וכן גם בהצלתו בחיו אפילו בגשמייה, שגם לזה מנגד היצ"ח וכמרוזל
שמוא המקטרג, ובמילא עיקר השתדלותו עם איש זה הוא דוקא בענין זה ובמצוה זו,
עד שמוכן לחת על הידורי איש זה בשאר עניני תומיצ, ובלבד שיצליח במלחמתו נגד
הענין ומצוה זו, מובן ג"כ שאם איש פלוני הוא ירא שמים, אין היצ"ח יכול לבוא
ולהתגלות כמו שהוא, כי אז לא יסמע לו ואפילו לא יכנס בדו"ד, אבל אין הוא נרתע
והדרן סלולה לפניו, וכפחגם כיק אדמו"ר (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר) אשר היצ"ח
מחלש לפעמים ובלבוש צדיק תמים עניו ובעל מדות טובות" = ענין היום יום לכ"ג
סיון ה'תש"ג. והשק"ר זרוע קדשו, בגילוי תורת החסידות אשר גילתה תכסיפי היצ"ח
גם בזה, וכדי שיבין התם מאין ולאן הדברים, ויזהר מהם עוד יותר מאשר נזהר מע
בגילוי, ועי"ד האסור ל' ח"י. וכן ברכות ל' אשר הטאחם בח דנקא ואשם תלוי שלם
כי בחמא יודע ברור שזהו ענין של חמא ובמילא גם החממה היא בלבב שלם ולכן
מספיק קרבן בח דנקא, משי"כ באשם תלוי שאפילו לאחר החממה והבאת הקרבן היצ"ח
מרגיע אותו באסור שבדאי אבל שומן ולא חלב ובמילא הכל בסדר, ולכן צריך להביא
אקרבן כ"פ ככה.

ב) לא באחי בכל הנזיל לררשה וגם לא בצעקה על העבר, אלא בהנוגע לעתיד.

רואה הנהו וזוגתו וכל המשפחה-שיתו-אשר השי"ח מהנהג עמהם בעניניהם במוב
הנראה ונגלה, אשר בודאי אין צריך לפורעם, כי הרי יודע הוא דברי ימי תי"ח יוהר
מאשר נודע לאיש אחר, ועי"ד הנזיל, דבר ברור הוא, אשר השער שלו לכל עניניו שעלו
למעלה ולכל עניני השפעות מלמעלה למטה, הוא אצל ענין החינוך על מנת הקדש,
וזיכרו השי"ח אשר הביאו וקשרו באילנא דחי' וששילח דדבא הם נשיאנו הק'
זוקללהיה נבגים זי"ע נשיא' תורת חב"ד, אשר ברוחם ועל ידי לימוד תורתם

זילברשטרם-יירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-8250

יחם מנעדל שווארטאהן
ליובאוויטש

770 אסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

= ב =

והנהגותיהם נחידו בתי ספר וצריכים להתנהל כן. ונסמרה לו מלאכת הקדש בחינוך הכשר, שהיא לא רק מורה של כחה, ולא אצילם מנהל של בית ספר, אלא להביא תועלת לשאר בתי ספר ולקיום הכללי של מוסדות חינוך חביד באהיק חינוך, ובמילא בזה עוד זכות נוספה, אשר הענין והמצוה המשמש שער בשבילו וביב שיחיו, הוא שוואים מתן שחרם בצדו, הנכיים והניכות שבעליל נראה המבח מצבם הרוחני משנה לשנה מחדש וחדש ואפילו משבוע לשבוע, אשר סיפוק הנפש שבזה, אין לשער-למי שהוש לו בענייני חינוך, ומבוסס על הענין דאחבה ישראל וכפי שנתבאר בחורת החסידות. לאחרי כל זה גדול צערי בראותי, אשר מבזבזים כחוחיהם על היכוכים של מה בכך וסכסוכים ופאליטיקס בלעז (שבלישון הקדש אליבאדמתה, הם בחלק הדבור האסור, ולא היתר ורשויות-וכמו שמתלקס הרמב"ם, ובמילא גם המחשבה והפעולה בזה הם בחלק האסור). וכפועל יוצא מזה, תנה אין ניכרת השפעת ושיפור מצב-מוסדות הרשת בכלל, ואפילו לא השפעת ושיפור המצב בביה"ס דהרשת במחנה בפרט, שלמרות זה שצריך הי' להתפתח ביותר וביחוד, תרי כנראה מהשתתק והעדר הכתיבה אודות זה-הילואי שאינם פוהלים והולכים, בה בשעת ששעת הכושר הוא ביחוד וביחוד באהיק חינוך להגדיל הסכות ואיכות בכל הניל כמה פעמים ככה ורואים הצלחה מופלגה יותר, איני רוצה להאריך בדבר המכאיב, ומובן שאיני נכנס בהסכסוכים שבזה עם מי הצדק, כי אחת ברור לפני עולמא, שהחלפידים והתלמידות בודאי אין אשמים בכל הסכסוכים והילוקי דיעות, ובודאי לכולי עולמא גיכ ברור שחיק מויה אדמו"ר יצוקללהיה נבגים זייע שהמוסד'ים של בודאי יצודק בכל הענינים, ובודאי גיכ לכולי עולמא שררשחשו של כייק מויה אדמו"ר הוא בכל תוקף-ועצם האפשריות, ומובמת הוא לעורר ריירעכל המתעסקים ומשתתפים בזה, הם וביב, להצליח להם הן בגשמות והן ברוחניות, שבזה נכללת גיכ ההצלחה בעבודה במוסדות אלו.

ג) במילא איני נכנס להוראת פרטים הצריכים חיקון ופרטי החיקון, כי להנמצאים על אחר, לכשיחבוננו בזה אליבא דנפשי' יראו אה זה מבלי ספק, אם רק לא ירצו לרמות עצמם, ובמילא הי' כל אחד מהם עובר על מדותיו (אפילו אם בלי בעיניו שהוא הצודק) ובלבד שיעשה הכל במילואו לנצל את ההצלחה מופלגת הניתנת למעלה להתקדמות המוסדות והתפתחותם ככל האפשרי, ומובן שבזה נכלל גיכ יסוד קורסים למורים ומורה, אירגון כינוסי מורים-תומן לזמן, קיימא-בזמן המתאים וכו'. וחיייה מקרב ולב עמוק מראש ואי יודיע תוממי' שששנה המצב בהלל מן הקצה אל הקצה ושחיים על העבר והחלו בעבודה ממש בהווה ממש בכל המרץ, והשייח יצליחם.

ד) שלח הנני מתקוממת-כתבטקע זה-לעוד איזה אנשים, אבל, כמובן, נמחקו שם התיבות מהם יכול לדעת למי נכתב אריגינאל של המכתב.

ה) לבידור גמור הנני מסתמ הנחיל: מתאים לכשרונותיו אשר חננו השייח, זכותו ובמילא גם אחריותו היא, לנהל ולפתח המוסד רמלחה שהוא באופן ישר בנייהולו. לבקר (ובמילא גם לתקן) בשאר מוסדות הרשת עכ"פ אחת בשבוע, כמו שנתדברו הוא והרב גארעדעצקי שי' ובכלל - לשפר הצד השנה החינוכי שבמוסדות הרשת (קורסים למורים, ימי עיון וכי' וכו') וזכרונותיו ולבאורה לכל הניל יספיקו השעות שהוקצבו לחלקו (אם יסכימו לבקשתי - כללית לכל מורי הרשת להוסיף עשרים אחר - בזמן - על זמנם הקצוב, כאוויא באופן חינוך ופנין המתאים לכשרונותיהם) - תוקחי הייה (וגם-עעה) שינצל כשרונותיו גם בענייני החינוך של שאר מוסדות חביד שבאהיק חינוך, מחחיל חינוך, למלאכה (כמובן, בעד משכורת נוספת על משכורתו בהישת), וכמו שכמת' לו מכבר, אבל לא אדע מה אדון בזה, לאחרי שחיקו הגמורה בכל הניל זה כייכ שבועות, ואקוה לבושים.

תשורה משמחת הנישואין של
הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרומ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אסטערון פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה כח' שבט תשס"ו
ברוקלין

הווי"ח אייזא נוי"כ עוסק בצי"צ
מהייר אהרן סרדכי שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ד שבט, ובטח ידוע לו הסיפור (אלא שלא שמעתי
מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגים זי"ע, ולכן אינני יודע סקרו, ובכ"א התיכן
מתקבל על השכל ונכון הוא) באברך חסידי שהאריך בהכנות לתפלה עד לאחר שעבר
זמן ק"ש ותפלה לכל הדיעות, ואח"כ התחיל וסיים תפלתו במשך זמן קצר ביותר,
והסבירו לו-אשר בשלמא"לה המאריכים בתפלה כו"כ זמן יש מקום לשקו"ש אם צרכים
הם להכין אי"ע איזה שעה, אף שיהי' ספק אח"כ בענין זמן ק"ש ותפלה, אבל בשביל
תפלה של איזה רגעיק מה זה ענין ההכנה של איזה שעות ובספיקות הנ"ל. ואחרי
בקשת סליחתו-כזה הוא ג"כ בנוגע לפכתב כתייר שי', אשר ההפסק בין אחד להכירו
גדול ביותר, שלכאורה יש לזה מקום כיון, שמתקבצים כמה ענינים הדרושים רכוז
מחשבה שימת לב וכתובה מפורטת, אבל הכנה גדולה והפסק ומכתב קצר בתוכו, לכאורה
הי"ז סתירה מני' ובי'. ואמר אפרתי אשר לאחרי ההפסק-הנה בודאי יודוע בפרטיות
מהנעשה בהרשת, משה שטעא בביקוריו, וכן בני"ט למלאכה וכו', ובמכתבו זה עדיין לא
נספצאו הידיעות, ויהי"ר שיכתבו ובפרטיות המתאימה ובעתיד הכי קרוב.

סובן ופשוט, אשר אי ההתדברות בדבר כנו"ס התלמידים-ות מכאיב ומצער
ביותר, כן אינני יודע עד עתה אם נצלו הרשות להגדלת התלמידים בתקופת הנוכה
וכן כסדומה לי גם בשילהי החורף-באיזה מקומות בנתיים הרשת והתוצאות כזה, כן
עדיין אינני יודע כלל אם עושים איזה הכנות לזמן הבע"ל, מתי הוא זמן הרישום
כו' וכך; שבדואי נתפרסם כבר החוקים וביארי החוקים שבז"ה. ומ"ש אודות ההוספה
המבוררת ~~שכ"ה~~ של 60 לירה לחודש, טובטח הדבר וכמו שנדרבנו, ואף אם מתעבב איזה
זמן אין זה נוגע להפועל, ובפרט שכמו שכותב במכתבו-סידור החשבונות הולך ונגמר
ולפ"ע משיע רצון כלשנו הוא, ובכלל, אינני יודע איזה איותיות עוד אסציא כדי
להסביר לכאוי"א מהם, אשר האסור במשנה אני ~~ל~~ לבראתי אלא לשפ"ש את קוני, אין הכוונה
דוקא בענינים המבהילים את הרעיון וכו' וכדוגמת כהן גדול בשמונה בגדי זהב
וכו', אלא אסיות הכוונה היא לכאוי"א מאתנו בחיי היום יומים ודוקא בענינים
הנפקאים בלשון העולם ענינים אפורים שהאדם דש בעקביו, ובהנוגע לחבר המורים-ות
ועאכ"כ חברי ההנהלה-הוא פשוט כפשוטו פרטים, הפעוטים"ם סדרי יום יום אשר ספרטים
אלו-אם מסודרים כדבעי-יתכונן דור ישרים יבורך דור הגאולה שילכ"ן עמהם לקבל
פני משיח צדקנו ובאסירתו-ראו גדולים שגדלתי, אבאם הי' רעיון זה מתקבל אצלם לא
רק בשכל ולפי שעה אלא גם בהרגש הלב ובפנימיות ובאופן של חקיקה, טובטחני שתיכף
הי' ניכר שינוי עיקרי בהתפתחות הרשת והצלחתה.

הסחכה לבשו"ש בכל הנ"ל, ומברכ"ם שימשיכו
ההצלחה בהפועל מ"ש

נ.ב.

במ"ש אודות אסו תחי' ועבודתה, הנה אף שאין צריך שתהי' עבודה הספרות את
הגוף, אבל כרוב"א דרובא אין סד"א (ואולי ההיזק גדול יותר בעוד העבודה
והמנוחה, שלאסיותה היא בגדר בטלה, וכפי שרואים במחש, אשר בג"ל זה מה
שעוסקים ורואים התועלת שסביאיים פדי יום ביומו-מוסיף בריאות הרוח וגם
בריאות הגוף.

מכתב זה הוא מכ"ח שבט תשס"ו
בסגנון מיוחד מעוררו רבינו לכתובה מפורטת,
כמו גם לשגשוג ופיתוח ה'רשת' ושימת גדש
ל'פרטים' הפעוטים"ם בסדרי יום יום

זילברשטרם-ירושח"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ז מנרדל שניאורטאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה א' ניסן תשט"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אהרן מרדכי שי'

שלום וברכה!

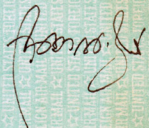
במענה על מכתבו מי"ה אדר והמברק, וכבקשתו עניתי מלגריפי
שישאלו דעה רבנים, וחבל אשר עזר בכלל את השאלה, ובמילא ממיל ספק
במה שכתבתי לך מנבר במכתבי הקודם בזה, ולדידי-אינני רואה מקום
להיחר, ולאידך גיסא-אינני רואה מקום לחשש, ויזכהו השי"ת ויצליחו
להוסיף אומץ ככל יכולתו בהתפחות והתרחבות בתי ספר רשת אהלי יוסף
יצחק ליובאוויטש, ולבשר טוב גם בענין עזר זוגתו שחליט"א מחאים
להאמור.

נהניתי ממש שניצלו ימי הפורים, ובודאי מכינים התכנית
להלמדים-ות-באופן המתאים-גם לימי חג הפסח הבע"ל, ולהקשישים שבהם
יחלקו גם זיתים שמורה, וכמו שכתבתי להרה"ג אהר"ר שי' חנונין.

בהמברא לערוך מוסד המשך בשביל תלמידי הרשת בירושח"ו
ומביבותי, הנה, בכלל, אין בחירה מקום זה לענין זה רצוי כ"כ כביון
שבדורות הקודמים התנגדו ביהוד במקום זה ללימודי תול. וגם בהרשת
דמנחה, היחר בקושי הוא כיוון דאי אפשר ללמד לימודי קדש אם לא ע"י
צירוף הנ"ל, כי הרי תלמידי כחות אלו אין להסיעם למקום אחר, משא"כ
במוסד המשך שהוא בשביל תלמידי גדולים יותר.

במי"ש אודות האברכים דתו"א שדורשים משכורת, הנה פלא
וחמי', כי המדובר מראש קודם קבלתם להישיבה הי' שיקדישו מזמנם איזה
שעות ביום לעסקנות צבורית בכרם חביד, ומובן שהוא שלא עמלקיפ, כי
לאופן שמחן ש כרו בצדו לא הי' דרוש הנאי מיוחד על זה, ופשוט עד
כדי כך שלא כתבתי אודות זה למנהלי תו"א בפירוש.

ולקראת חג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל למזבה ולברכה
הנה יחוג אותו עם כביב שיהיו בכשרות ובשמחה.

בברכת וצ"ח

מכתב זה הוא מא' ניסן תשט"ז
"..התנגדו ביחוד במקום זה ללימודי תול, וגם
בהרשת דמנחה היחר בקושי הוא..."

תשורה משמחת הנישואין של
הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרומ

ג' מנ"א תשי"ח
מכתב זה בקשר
לקורסים שנערכו
להכשרת מורים
בהוראת הרבי

זילברשטרומ-ירושח"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ג' מנ"א תשי"ח
ברוקלין

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה חמוז והקודמין, ותחיל
על השקעה טובה מהטבת ניכרת בבריאות בנם מוב"י שי'. ויהי לצון
שילד יטוב ויחזור לאיחוו, והוא וזוגתו, גדלו את כל ילדיהם שי'
מחוך הרחבה אמיחה.

בודאי נוסף על הגשה רשמית של משתתפי הקורס זקוקים
גם לאמצע בלתי רשמית, ובפרט ממארגני הקורס, ובודאי למוחר לעזור
לעשות גם בזה ככל הדרוש-אנוסף על הענין מצ"ע, הרי גם יש להביא
בתשונ השקעה הכחות והמרץ וכו' מהמשתתפים בהקורס, אף שכמה מהם
לא הורגלו בכגון דא, שלבן עמידה אצל בהבחינות הרי זה עיזר
רוח להם ולהבאים אחריהם.

להאריך הר"ש שי' כחבתי זה מכבר שיתכונן לקראת הבחינות
אף שאינו ברור ממכתב כת"ר שאולי השתתף באופן פעיל עוד מקורם
לקבלת מכתבי זה, ואם כן יוסיף זה במרצו ובהתעוררות.

ומובן שמצער שאינו מזכיר דבר בנוגע לשידוכי זה, וכמו
שכתבתי לו וגם לאסות זה כ"פ.

בברכה לבשו"ט בענינים הכלליים ובענינים
הפרטים, אשר הא בהא חליא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כ"ט ניסן תש"כ
ברוקלין

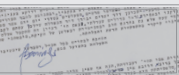
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה ניסן, כבשו"ט בעניני
כחי ספר הרשת, אשר זיכתו השגחה העליונה (העמידות) על חלק היפה
לנהלם לבססם ולפחחם, וכמו שכתבתי לכמה מאנ"ש במקרים כהנ"ל,
הרי הצלחה, מלבד גודל ענינה מצ"ע, יש לה חפקי הנהנוע לימים
הכאים לחול הכסחון מוחלטי הצלחה גדולה עוד יותר בעתיד, כאם
רק תהי' השתדלות כדכבי, ומוקן שזה גם הצנור והכלי לקבלת
כרוכות השי"ח בענינים הפרטים לשיעשה כל זה מחוך שמחה טובה
לכך ובריאות הנכונה.

המצפה לבשו"ט ככל האמור

כ"ט ניסן תש"כ
בבשו"ט בעניני בתי ספר
הרשת, אשר זיכתו ההשגחה
העליונה והעמידות על
חלק היפה לנהלם לבססם
ולפתחם

נכתב ונחתם
בטבעת המלך

כ' טבת תשכ"ג
הצלחה במאבקם למען החינוך
הכשר ברשת אהלי"ו

ן מינה, ויחי יישוב - כללא דכולהו
שכר מצוה מצוה - ישר יחזו פנימו,
- בביאח משיח צדקנו בב"א.

ברכת בלחה הרהרתי וצדקתו
החזקתו עזרתו אלהי

וברש"י סם. לסיפור בילמא ח"ו;
י"ם: ראה אור התורה לכ"ק אדמו"ר
האבות: ראה ד"ה וארא בס' תורה אור
ס"ג שנה להסתלקו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

770 איסטרוו פארקווי
ברוקלין נ. י.

ביה. חדש הגאולה, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ. י.

הרהיית הוויית אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ
באמונה מוה"ר אהרן מרדכי שי'

שלום וברכה

מכבדי להנהלת הרשת במה כולם נתקבלו.
ולקראת ימי החג הבאים עלינו ועל כל ישראל
לסובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמת,
ולקיום היקוד המקוה, כימי צאתך מארץ מצרים
אראנו נפלאות, בגאולתנו האמיתית והשלימה, בימינו ובימינו
על ידי משיח צדקנו.

ברכת החג או וקצת סיח'א
והב"ה יעצמנו ה"ל וצדקתו

ניסן תשי"ג
ולהצלחה
בעבודתו הקדושה

זיברשטער-ירוש"ם
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטרוו פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחה, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

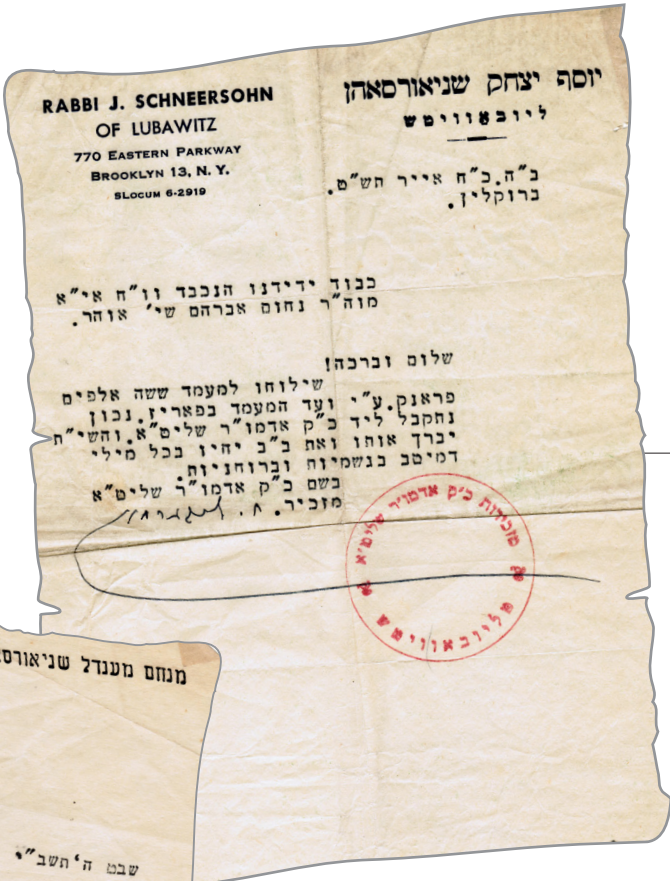
הרה"ה אי"א נו"נ יוסק בצ"צ
כו' מו"ה אהרן מרדכי שי'

שלום וברכה
אין חסד
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לסובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת מחיבת ורחימה
סובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיית וברונית.

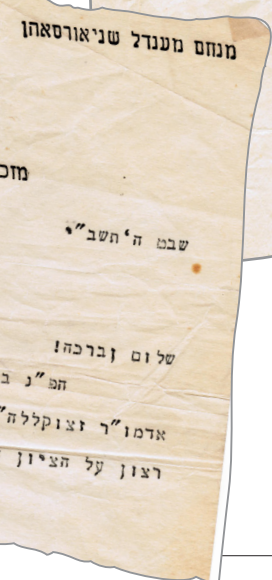
ברכת בלחה הרהרתי וצדקתו
החזקתו עזרתו אלהי

ימי הסליחות תשכ"ב
הצלחה רבה בעבוה"ק
ברשת ולבשו"ט בכלל ובפרט

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

מכתב זה נשלח אל סב החתן
 הגה"ח הרב נחום אברהם
 יעקובוביץ שליט"א בכ"ח אייר
 תש"ט - שילוחו למעמד ששה
 אלפים פראנק, ע"י ועד המעמד
 בפאריז. נכון נתקבל ע"י כ"ק
 אדמו"ר שליט"א.

במכתב זה הרבי
 כותב התאריך
 שבט ה'תשכ"ו

התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל
התאחדות אגודת רבני ארץ ישראל

נכתב ונחתם בטבעת המלך

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
ב"ה, כ"ז טבת תש"מ
ברוקלין

הצ"ח אי"א נו"מ וכו'
מו"ה נחום אברהם שי'
ודוג' הי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת סכ' - דו"ח, ות"ח.
ודבר בעתו -
בסמיכות למוצש"ק כ"ד טבת,
- יום ההילולא דאדמו"ר הזקן -
וכביעות דשנה היא.
הפ"נ שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ידות SECRETARIAT

הו"ה אי"א נו"מ וכו'
מהר"ם ז"ל אהרן שניאורסאהן
א. ד. מ. י.

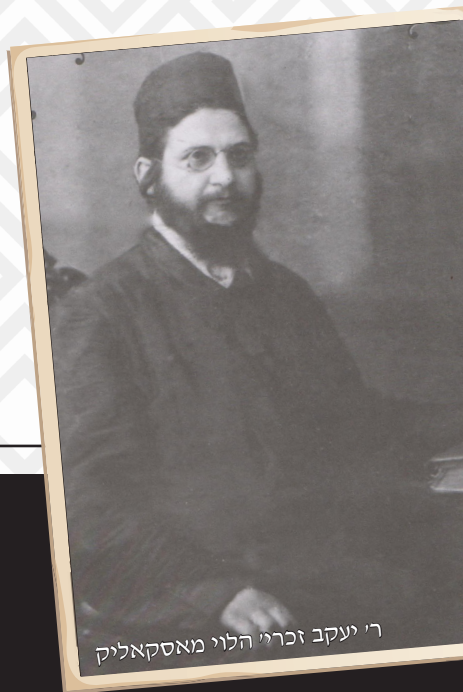
קשר עם יום ההילולא השנתי של כ"ק
ה' נבג"מ זי"ע נחבל זיקרא בעת
הק'.

בכבוד

כ"ז טבת תש"מ
מאשר הנני קבלת מכתבו - דו"ח. ות"ח.

הוֹשִׁבֵנִי
בְּמַחְשָׁפִים
... כִּי-אֶלֶיךָ
נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי

חילופי מכתבים מאת סב אבי הכלה
הרב החסיד ר' יעקב זכרי' הלוי
מאסקאליק, המתארים את חיי מסירות
הנפש ברוסי' מתוך התקשרות איתנה
לכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ

הקול קול יעקב

סב אבי הכלה הרב החסיד ר' יעקב זכריה הלוי מאסקאליק הי"ד המכונה ר' יענקל' ז'וראוויצער, נולד בשנת תרמ"ח.

בהגיעו לגיל הישיבה, היו חלוקים הוריו להיכן לשולחו, אם לקידינוב או לליובאוויטש, (האבא הי' שייך לחסידות קיודינוב) לבסוף נפלה ההכרעה לשלחו לישיבת תומכי תמימים שבליובאוויטש. בעת לימודיו בישיבה, התמסר ודאג לתלמידי התמימים באהבת ישראל מיוחדת במינה. וכוונה בישיבה בתואר 'די מאמע פון די תמימים'.

לאחר נישואיו, נשלח לכהן כרב בעיירה ז'וראוויץ שברוסיה הלבנה ובמקביל, נסע בכל רחבי רוסיה, בשליחותם של הרבי הרש"ב והרבי הרי"צ נ"ע להחזקת וחיזוק היהדות.

ר' יענקל הי' דמות אגדית של ממש בקרב החסידים, תלמיד חכם, נואם בחסד עליון, חם ותוסס, צנוע, בעל מזג נפלא, שכל מציאותו - אהבת ישראל ומסירות נפש, עובד ה' באמת ובתמים. הניח על הצד לגמרי את חייו האישיים ואת כל אשר לו כפשוטו לענייני הרבי. מקושר לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, והתקרב לכ"ק אדמו"ר נשי"ד (בין השאר ליווה את הרבי עת יצא מרוסיה עד הגבול).

היה בין ה'מבוקשים הבכירים' של הק.ג.ב. ופעמים רבות ניסו לעוצרו, אך בכל פעם שבאו לעוצרו, הזדהה בשמו השני (יענקל ז'וראוויצער או יענקל מאסקאליק) והוכיח שאין לו שום שייכות לשם שהם מחפשים.

לבסוף, בי"ב אלול תרצ"ה נעצר עם עוד קבוצת חסידים. הם עונו קשות במשטרה החשאית בבירה ונתבעו למסור את שמות חבריהם ולהלשין עליהם. אך הם מילאו פיהם מים ונשלחו לשלוש שנות גלות בערבות קאזחסטאן, ר' יענקל נשלח יחד עם החסידים ר' שלמה מטוסוב, ר' מאיר אבצן, ר' אבא לוי, מביניהם היה המבוגר יותר.

חבריו היו שולחים לו כת"י של דא"ח בתוך הכריכה של ספרי קריאה עממיים ברוסית, באחת הפעמים כשהי' עסוק בלימוד דא"ח יחד עם ר' שלמה מטוסוב, תפס אותו הסוהר ותיכף הופרד מחבריו, זמן מה לאחר מכן ראו אותו החסידים נוסע במכונית הפתוחה (ללא גג). ימים ספורים אח"כ, סיפרה אחת הנוכריות שעבדה במקום שר' יענקל נרצח ביריה על קידוש ה', היה זה בקיץ תרצ"צ. (מסופר על כך שאף רקד לפני כן באומרו "רוצחים אותי על ששמרתי שבת ועל שמלתי את בני וכו'"). לא נודע מקום קבורתו.

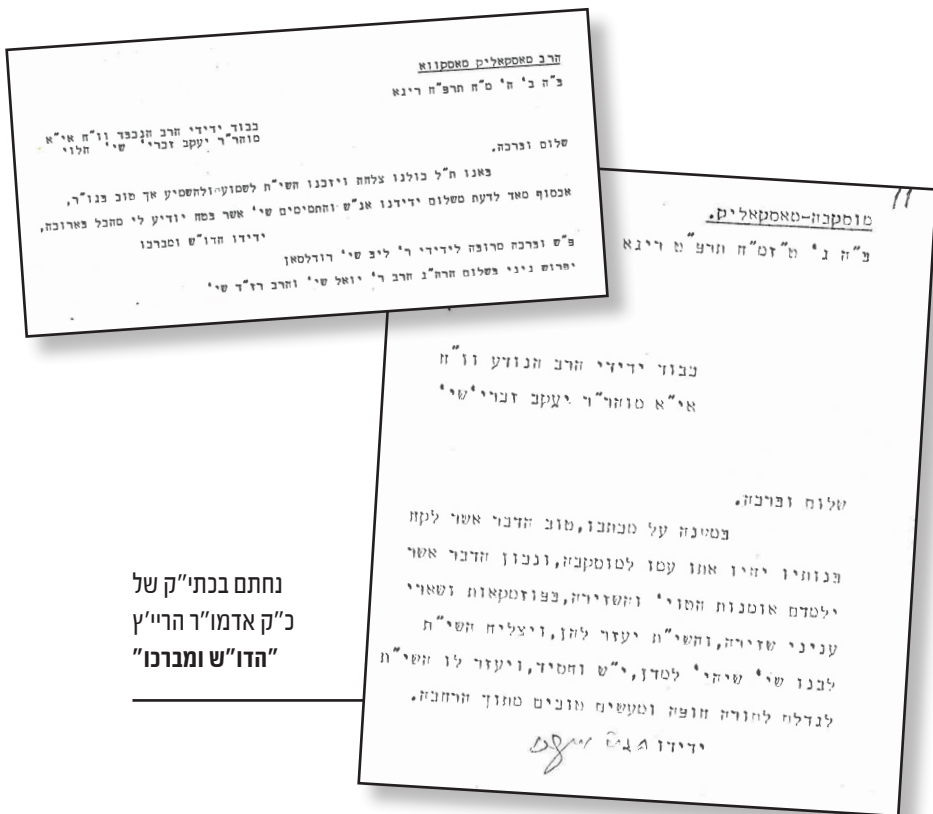
שנים לאחר מכן ביחידות של ר' שמחה גאראדעצקי אצל הרבי, קבע הרבי את יום היארצייט לכ"ד טבת.

הרבי הרי"צ התבטא אודותיו 'ווען איך וואלט האבן צוואנציק יענקאלאך, וואלט איך איבערקערן גאנץ רוסלאנד' (לו הי' לי 20 אנשים כר' יענקל הייתי הופך את כל רוסיה). בהזדמנות אחרת התבטא הרבי הרי"צ כי יש לו 'חורש טוב, זורע טוב וקוצר טוב', חסידים הסבירו כי החורש הינו הרה"ח ר' בן ציון שם-טוב, הזורע הינו ר' יענקל, והקוצר הינו הרב גורדוצקי.

פעמיים במהלך ההתוועדויות עם הרבי (פורים תשי"א ויו"ד שבט תשי"ג) ביקש הרבי מהקהל שינגנו את הניגון 'קול ביער' והקדים לומר לפני זה ש"בפורים תרפ"ז לאחר ש"כ מו"ח אדמו"ר סיים את ההתוועדות וחזר לחדרו, נשאר עדיין מהמסובים להתוועדות וביניהם היה גם החסיד ר' יעקב ז'וראוויצער ואז התיישב על הריצפה וניגן הניגון 'קול ביער'. ינגנו איפוא גם עתה הניגון 'קול ביער'.

בפרסום ראשון מובאות בזה שתי אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ לר' יענק"ל. האחת, נכתבה ימים ספורים אחר ביאתו צלחה לריגא אחר יציאתו את רוסיה בסוף חודש תשרי תרפ"ח. והשניה, מכתב פרטי אליו, כשנה לאחר מכן.

בולטת העובדה כי בשתיהן לא בא בחתימת יד קודשו (כפי הנראה, מחמת אימת הבולשת ברוסיה)

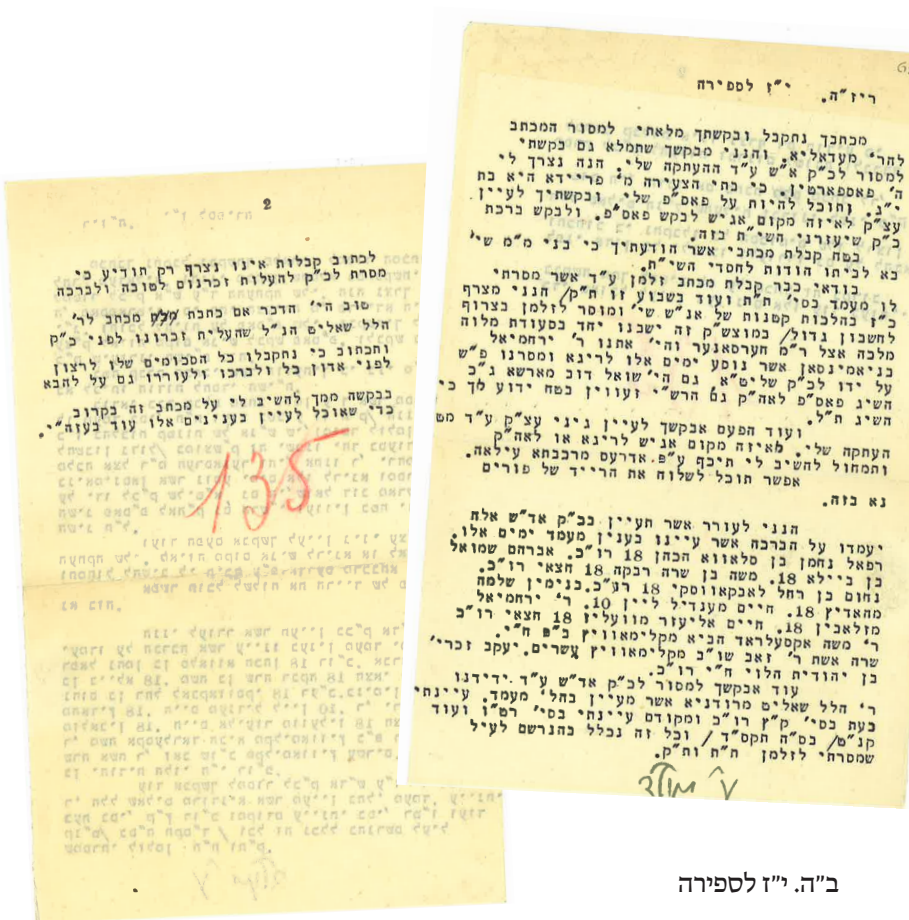
נחתם בכתי"ק של
 כ"ק אדמו"ר הריי"ץ
 "הדו"ש ומברכו"

הוֹשִׁבְנֵי קְמַחְשָׁפִים ...
כִּי-אֵלֶיךָ נְשָׂאתִי נַפְשִׁי

במכתבים המובאים לפנינו, שכתב ר' יענקל' לידידיו, ניתן לראות את חיי מסירות הנפש שחיו באותם זמנים, כאשר מבקש להזכירו שוב ושוב בפני הרבי הרי"צ נ"ע. קטעים מתוך מכתבים אלו שנכתבו מחיי המתחזרת מטבע הדברים נכתבו בכתב סתרים

ב"ה. רי"ז לספירה
רי"ז ה"ה.

מכתבך נתקבל ובקשתך מלאתי למסור המכתב להר' מעדליא. והנני מבקשך שתמלא גם בקשתי למסור לכ"ק א"ש ע"ד ההעתקה שלי. הנה נצרך לי ה' פאספארטין. כי בתי הצעירה מ' פריידא היא בת י"ג. ותוכל להיות על פאס"פ שלי ובקשתך לעיין עצ"ק לאיזה מקום אגיש לבקש פאס"פ. ולבקש ברכת כ"ק שיעזרני השי"ת בזה.

בטח קבלת מכתבי אשר הודעתך כי בני מ"מ שי' בא לביתו הודות לחסדי השי"ת.

בודאי כבר קבלת מכתב זלמן ע"ד אשר מסרתי לו מעמד כסי' ת"ת ועוד בשבוע זו ת"ק/ הנני מצרף כ"ז בהלכות קטנות של אנ"ש שי' ומוסר לזלמן בצרוף לחשבון גדול/ במוצש"ק זה ישנו יחד בסעודת מלוה מלכה אצל ר"מ חערסאנער והי' אתנו ר' ירחמיאל בניאמינסאן אשר נוסע ימים אלו לריגא ומסרנו פ"ש על ידו לכ"ק שליט"א. גם הי' שואל דב מארשא ג"כ השיג פאס"פ לאה"ק גם הרש"י זעווין בטח ידוע לך כי השיג ת"ל.

ועוד הפעם אבקשך לעיין גיני עצ"ק ע"ד מט העתקה שלי. מאיזה מקום אגיש לריגא או לאה"ק ותמחול להשיב לי תיכף ע"פ אדרעס מרכבתא עילאה.

אפשר תוכל לשלוח את הרייד של פורים נא בזה.

הנני לעורר אשר תעיין בכ"ק אד"ש אלה יעמדו על הברכה אשר עיינו בענין מעמד ימים אלו.

רפאל נחמן בן סלאווא הכהן 18 רו"כ. אברהם שמואל בן ביילא 18. משה בן רבקה 18 חצאי רו"כ. נחום בן רחל לאבקאווסקי 18 רע"כ. בנימין שלמה מהאדיץ 18. חיים מענדיל ליינ 10. ר' ירחמיאל מזלאבין 18. חיים אליעזר מוועליז 18 חצאי רו"כ. ר' משה אקסעלראד הביא מקלימאוויץ עשרים. יעקב זכרי' בן יהודית הלוי ח"י רו"כ.

עוד אבקשך למסור לכ"ק אד"ש ע"ד ידידנו ר' הלל שאליט מרודניא אשר מעיין בהל' מעמד. עיינתי כעת בסי' ק"ץ רו"כ ומקודם עיינתי בסי' רט"ו ועוד קנ"ט/ בס"ה תקס"ד / וכל זה נכלל בהנרשם לעיל שמסרתי לזלמן ת"ת ות"ק.

לכתוב קבלות אינו נצרך רק תודיע כי מסרת לכ"ק להעלות זכרונם לטובה ולברכה.

טוב הי' הדבר אם כתבת מכתב לר' הלל שאליט הנ"ל שהעלית זכרונו לפני כ"ק ותכתוב כי נתקבלו כל הסכומים שלו לרצון לפני אדון כל ולברכו ולעוררו גם על להבא

בבקשה ממך להשיב לי על מכתב זה בקרוב כיד שאוכל לעיין בענינים אלו עוד בעזה"י.

2

היה יזכרו לפרו בזרה אבות זכר יאור זכר משיח בברכה שמה
קיימ בתוך שאר אופי הירפים לשקפה יגהלו הן יבכרות שלמה ברוך
כבר היה זכר משיח בברכה אבות זכר יאור זכר משיח בברכה שמה
על זכריו שלמה אב לא יולדת זכר שמה זכר משיח בברכה שמה
הולכים את כל זכר משיח מן זכר זכר משיח בברכה שמה
שלהם אבות זכר משיח בברכה שמה זכר משיח בברכה שמה

1

כבד יזה העק והעצב שהתמזג
תל קוד הדרת עשכ זממ כה לאד ולבת הוית קר טוד הציונותיה
בקשה והפולו זור לכבדנו לפי זכרם זממ היו השמה
שמענו וקום איכמ יגעו הויה קבוק בתק שזכ וזממ הרכים
איזודה ורגום ולכה והתמזג קבוק זממ מוכ הוכמת
מתה פאיו זממ וזא נתנה זממ פלע מת זממ זממ זממ זממ
הנה פלע קככי קימה הווקמ קכבוק אפל הנו זממ זממ זממ זממ
בזממ מוכת גרמו יצד ברב זממ כמכך נפיע זממ זממ
כמ. תמו זממ מת רכמן זממ זממ זממ זממ זממ
יצד המתה הקוב ומכרטים רמ תמו זממ זממ זממ זממ
מו זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ
מז זממ קממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ
זכר יז זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ זממ

ב"ה. ר"ח תמוז רצו"ת.

כבוד ידי"נ היקר והנכבד שי' הרח"ל שי'

ת"ל בעד החוה"ש אשר אתנו כה לעד יזכנו השי"ת בכל טוב הנראה והנגלה
בבקשה להעלות את זכרוננו לפני אבינו שי' בימי השמחה שממשמשים ובאים.
לברכנו שיגאלנו השי"ת בקרוב בתוך שאר אחינו הצריכים לישועה ורחמים ונזכה
להתראות בשובע שמחות כאשר הובטחנו.

כתבתי כמה פעמים ולא נתקבל מענה, הנני כותב אפשר שנזכה שיתקבל.

הננו פה בכפר באזי' האמצעי' בדרום חבל הקזקי. אתי הם אבא ושלמה שי' רצוננו מודכת גרתו ע"ד צבנבמב זבסכף נבקש את עצ"ק בזה.

תמנו שי' כתב צפנכן אחדים שרצוננו מודכת ע"ד העתקה מבו"ר ועוד טרם רגם תש"ו אבינו שי' בזה.

נא מטובך מותכג בזה. אין שרייבין מעניני עבודה המתדברים כעת עבודה בשמחה בזמן גלות מר כזה.

חיים, ניט פארגעס עס איז שיים גער י"ב תמוז העשירי, גינוג התעלמות שיים צייט שיתגלה טוב הנראה ונגלה.

השי"ת יזכנו לקבל בשורות טובות מבריאות אבינו שיחי' ברפואה שלמה בקרב בתוך שאר אחב"י המצפים לישועה. י.ז. הלוי בן יהודית. שלמה בן בילא. אבא בן לאה הלוי.

תודה רבה אשר מעיין בעד מחיינתו ובבקשה לעתיד. כי אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים אשר לא יעזבנו ולא נטשנו ויזמין לנו את המצטרך לנו בכל ענינינו. נא לעורר ר"ר עלינו ממקור הרח' והחס' שנזכה לעבוד ש' בשמחה.

הַיָּזֵן עָלַי
 כִּי־יֵשֶׁר יִצְרָח וְיִשְׁמַח עָלַי
 עַל־מַעַד הַנֶּחֱסֵי הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 וְעַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי
 עַל־מַעַד הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִלְכְּדוּן וְעֵינֵי

ב"ה. עש"ק שמיני.

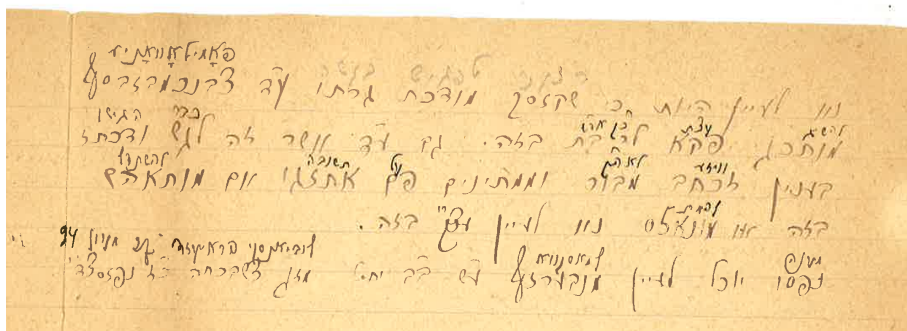
ידי"נ היקר והנכבד שיחי'

קול יעקב הנך שומע הקורא אליך לשלום. ת"ל כבר עברו שבעה חודשים ועשרה ימים לגלותי. והנני נמצא בדרום חבל הקזקי בכפר האלקי נא? הסמוך לעיר צימקענט. פה הנני ב"ה יותר מג' חדשים. בכלל המקום הזה הוא מקום מנוחה אבל הוא מנוחה בלי שמחה. בזמירות של שבת יש זמר המתחיל "מנוחה ושמחה ליהודים" וזה כמובן אי אפשר להיות פה. רק יש מנוחה שאפשר להיות פה כמ"ש וירא מנוחה כי טוב

ואין טוב כו'. וזה אפשר להיות בשמחה כמ"ש פקודי ה' ישרים משמחי לב. וזה ת"ל אפשר לנו כי הודות לחסדו השי"ת זכינו להשיג איזה ספרים וגם מאמרים אחדים מהם אשר זכיתי לשומעם וזה כל העוון שלנו (כי אתי נמצאים עוד אבא ושלמה מ).

אשר בעיוני בהם מצטייר לפני המראה הגדולה באור פני מלך חיים. בעת שיצאו ונתגלו הדברים מפי אומרם. וגם על משכבי בלילות מתדמה לפני כאלו הנני עומד לפני בעל השמועה המראה לנו פנים שוחקות ופנים צהובות ומבטיח לנו אשר בקרוב נזכה להיות בהמקום שכתוב עליו "חיי נשמות אויר ארצך". הנותן ליעף כח יחזק לנו את כח הביטחון ויחזק את בריאותנו שנוכל לקבל את הטוב הנראה ונגלה. ונזכה להתראות בשובע שמחות בקרוב וזה הנני מבקשך לעיין ציי? בעד בן יהודית הלוי וא' בן לאה וש' בן ביילא..

המשותקים ומתגעגעים לדעת משלום אבינו שיחי' ועומדים בתפלה ותחנונים להשי"ת שיחזק את בריאותו ברפואה שלמה בקרוב ממש בתוך שאר אחב"י הצריכים לישועה ורחמים אמן. המצפה לישועת ד' בקרוב. חתימתו.

הערה: הפיענוח להלן נכתב ע"ג גיליון המכתב, ונראה שנעשה לאח"ז.

נא לעיין היות כי רצוני להגיש בקשה ע"ד פאָמילאָוואַניא להשיג עצת כ"ק אד"ש בזה.

גם ע"ד אשר זה כבר הגישו בעניין וויזע לאה"ק וממתינים על תשובה אם להשתדל בזה או להמתין. נא לעיין עצ"ק בזה.

מענה יוכל לעיין למאסקווא ע"ש ב"ב יחי' לוביאנסקי פראיעזד 8/6 מעון 94

מכתב זה נכתב לידיד נפשו הרה"ח ר' רפאל נחמן הכהן נאהן, בעת היותו של ר' פאלע בגלות בסיביר.

"... אוכל להתחלק פ"ש מביתך וב"ב יחי'. בפורים בעת הסעודה הייתי בביתך לקיים את דברי ימי הפורים במשחה ושמחה. הצנצנת [= הבקבוק] שהיתה מלאה נשאר רק מעט, להמתין עליך לגומרה בבואך בקרוב צלחה. רבקה שלך (=רעייתו של ר' רפאל נחמן) הייתה בהתעוררות של רוממות הרוח, של תקוה וביטחון חזק להשי"ת כי קרובה הישועה. חשקת (מרת חסיה פריז) פרידקע (מרת פריידע סגל) וגיטעלע (מרת גיטה גנזבורג), וביותר, בנך יואל שי' (ר' יואל כהן), רננו ורקדו, והציור היה מעין התחלה של הרקודים והנגונים שינגנו וירקדו אי"ה בעת שעיינו תחזינה בשובר לביתך צלחה. מה אכתוב לך. עס האט זיך גיטרונקען און גיזונגען, און עס האט זיך גיטאנצט ומה נהדר היה מראה כהן, היינו פני בנך היקר יואלקע שי'. הד אדמימות נראתה בפניו, עיניו היו מפיקות אור של שמחה, משמחת יהודי שמח בשמחת פורים בלי שום טעם ודעת... והשי"ת יחזקך ויתן לך כח ועוז כמא' נותן ליעף כח, ובקרוב יוציאך להיגאל גאולה שלימה ולהתראות עם ב"ב יחד בשמחה רבה ושמחת עולם. כברכת אוהבך באהבה מעתה ועד עולם, יעקב זכרי'."

לפינינו מכתב נוסף שכתב לידידו ר' פאלע בעת שהנ"ל הגיע לארץ מבטחים, ארץ הקודש.

כה יום א' ויקרו אמת וזוהי קדוה קמנה לנביא קלמה
 כהב' יב' היום והנכח היפס' אהיה יפס'.

ע' בינו ולב' אכרבה.

קדומוכ' אלו' זמרה ודינת' ופ' זוג' א'ק' . גא'כ' ה'ז'ו' א'לו'כ' .
 יח'ס' יפ'ז'ו' ונ'כ' קדומוכ' א'ב'ק'י'ז'כ' ו'ל' ה'ע'נו'ה ו'ה'ת'ה' .
 זמ'ה' א'ל'מ' ו'ק'ד'ו'א'ק' א'מ'ו'ת' ה'י' ז'ג'ב' ו'א'פ'ר' א'י'ו'ו'ה' נ'ת' ו'ח'ל' .
 מ'צ'א'ר'ז'כ'כ' י'ת' א'ק'ל'א'ק' ו'א'מ'נ'כ' י'ד'ב'כ' ה'ת'ו' א'י'ל' ק'ו'ז'כ' .
 ז'מ'נ' ק'ל'ק'י'ב'ק' .
 ז'ה' א'ז'כ'כ' א'י'כ' .
 ז'ז'כ' נ'א'כ' א'י'ז'ו' . ה'י' נ'ע'ז'ת' ז'ו'ז'כ' ו'ז'כ' . א'פ'ק' י'י'י' ק'ר'ע'ו' .
 כ'י' ב'ז' ו'ד'ב'ק' ו'ז' א'פ'י' ו'ז'ת' נ'כ'ה' י'ח'ו'מ' . ה'ה' א'ל'ו' ד'ב'ק' א'ל' .
 ז'ז'ק' ה'ת' מ'ל'כ' ה'ב'ז'ו'מ'ה' ז'י'ת' פ'ז' א'ל' . י'ז'ו' ו'ז'ו' א'י'י' ה'י'ק' . י'פ'כ' א'ה' .
 א'כ'ו'ת' ו'ת' ח'ו'ס'י' . ה'י'ק'ק' ל'ז'ו'ה' מ'ק' . ו'פ'כ' א'ה' .

קדומוכ' אלו' זמרה ודינת' ופ' זוג' א'ק' . גא'כ' ה'ז'ו' א'לו'כ' .
 יח'ס' יפ'ז'ו' ונ'כ' קדומוכ' א'ב'ק'י'ז'כ' ו'ל' ה'ע'נו'ה ו'ה'ת'ה' .
 זמ'ה' א'ל'מ' ו'ק'ד'ו'א'ק' א'מ'ו'ת' ה'י' ז'ג'ב' ו'א'פ'ר' א'י'ו'ו'ה' נ'ת' ו'ח'ל' .
 מ'צ'א'ר'ז'כ'כ' י'ת' א'ק'ל'א'ק' ו'א'מ'נ'כ' י'ד'ב'כ' ה'ת'ו' א'י'ל' ק'ו'ז'כ' .
 ז'מ'נ' ק'ל'ק'י'ב'ק' .
 ז'ה' א'ז'כ'כ' א'י'כ' .
 ז'ז'כ' נ'א'כ' א'י'ז'ו' . ה'י' נ'ע'ז'ת' ז'ו'ז'כ' ו'ז'כ' . א'פ'ק' י'י'י' ק'ר'ע'ו' .
 כ'י' ב'ז' ו'ד'ב'ק' ו'ז' א'פ'י' ו'ז'ת' נ'כ'ה' י'ח'ו'מ' . ה'ה' א'ל'ו' ד'ב'ק' א'ל' .
 ז'ז'ק' ה'ת' מ'ל'כ' ה'ב'ז'ו'מ'ה' ז'י'ת' פ'ז' א'ל' . י'ז'ו' ו'ז'ו' א'י'י' ה'י'ק' . י'פ'כ' א'ה' .
 א'כ'ו'ת' ו'ת' ח'ו'ס'י' . ה'י'ק'ק' ל'ז'ו'ה' מ'ק' . ו'פ'כ' א'ה' .

ליום א' ויקרו אמת וזוהי קדוה קמנה לנביא קלמה
 כהב' יב' היום והנכח היפס' אהיה יפס'.

ע' בינו ולב' אכרבה.

קדומוכ' אלו' זמרה ודינת' ופ' זוג' א'ק' . גא'כ' ה'ז'ו' א'לו'כ' .
 יח'ס' יפ'ז'ו' ונ'כ' קדומוכ' א'ב'ק'י'ז'כ' ו'ל' ה'ע'נו'ה ו'ה'ת'ה' .
 זמ'ה' א'ל'מ' ו'ק'ד'ו'א'ק' א'מ'ו'ת' ה'י' ז'ג'ב' ו'א'פ'ר' א'י'ו'ו'ה' נ'ת' ו'ח'ל' .
 מ'צ'א'ר'ז'כ'כ' י'ת' א'ק'ל'א'ק' ו'א'מ'נ'כ' י'ד'ב'כ' ה'ת'ו' א'י'ל' ק'ו'ז'כ' .
 ז'מ'נ' ק'ל'ק'י'ב'ק' .
 ז'ה' א'ז'כ'כ' א'י'כ' .
 ז'ז'כ' נ'א'כ' א'י'ז'ו' . ה'י' נ'ע'ז'ת' ז'ו'ז'כ' ו'ז'כ' . א'פ'ק' י'י'י' ק'ר'ע'ו' .
 כ'י' ב'ז' ו'ד'ב'ק' ו'ז' א'פ'י' ו'ז'ת' נ'כ'ה' י'ח'ו'מ' . ה'ה' א'ל'ו' ד'ב'ק' א'ל' .
 ז'ז'ק' ה'ת' מ'ל'כ' ה'ב'ז'ו'מ'ה' ז'י'ת' פ'ז' א'ל' . י'ז'ו' ו'ז'ו' א'י'י' ה'י'ק' . י'פ'כ' א'ה' .
 א'כ'ו'ת' ו'ת' ח'ו'ס'י' . ה'י'ק'ק' ל'ז'ו'ה' מ'ק' . ו'פ'כ' א'ה' .

ב"ה. יום א' שנת 'ישועה בקרב' בחודש שמרבים בשמחה

כבוד ידי"נ היקר והנכבד המפורסם לתהלה רפ"נ שי' ע"ש ביתו וזרעו לברכה.

בואכם לשלום אתה וביתך וכל אשר לך. מלאכי השלום ומלאכי רחמים יפגשו אתכם בבואכם להביאכם אל המנוחה והנחלה.

ותהי' שלמים ובריאים לחיות חיי עושר ואושר לראות נחת ועונג מצאצאיכם יחי' לגדלם ולחנכם בדרך התורה ויר"ש באריכות ימים ושנים בעושר וכבוד.

מה שלומכם יקירי. מאד הנני מתגעגע לראותכם כעת בהמקום אשר נאמר עליו "חיי נשמות אויר ארצך". והנך מקיים כפשוטו מ"ש כי רצו עבדיך את אבני' ואת עפרה יחוננו. מה שלום רבקה שלך איך הוא מצב בריאותה איך פעל עלי' שינוי אויר המקום. אפשר התחילה לשכוח את חומרי המקום שיצאה משם. אפשר הנה מכינה את עצמה

לקיים את אשר דברנו תמיד כי יבא זמן אשר בחסדי ה' נספר בשמחה את אשר עבר עלינו. עס ביינקט זיך זייער זעהן זיך אין דורך רייבין זיך אביסל. כתבו לנו מכתבים ולא תמנעו את הטוב ממנו.

מה שלום חשקת תחי'. פריידקע תחי' כתבה לה כמה מכתבים תשובה על מכתביה אך לא הספיקה לשלחם כי לא ידעה להיכן. ועתה אי"ה תכתוב לה בתודה רבה על אשר זכתה לקבל את מכתביה אשר פעלו עליה רוממות הרוח אף כי לא זכיתי לעיין בהמכתבים (כפי המדובר ביניהן) אך ניכר אשר דברי' במכתבה חוצבים להבות אש לעורר התפעלות בלב פריידקע ולחזק את תקותה ומגמתה להתראות בקרב בשמחה.

זע חשקת איך בעט דיר שרייב אפט און ניט ווארפט ביז וואנען דו וועסט פאלצוען איין ענטווער. זי וועט אי"ה דיר אויס צאלון זיך אין ענטווערס טאמער ניט פעלין איין בריעף וועט איר אי"ה דער רייבין אז איר וועט זיך זעהען בשעה טובה ומוצלחת. גאר אין גיכען בעה"י. חשקת דו דארפסט דאך ניט האבין קיין גרייסע הכנות צו שרייבין זעץ זיך און שרייב און וואס מער. אפשר וועט דיין (פרייביל) אייך שרייבין געוויייליך דארפט איר זיך לערנען איז ווען איר וועט האבין צייט שרייבט. פון אלעס פאבראבנוג, וואס מוזקט? גיטעלע און יואלקע

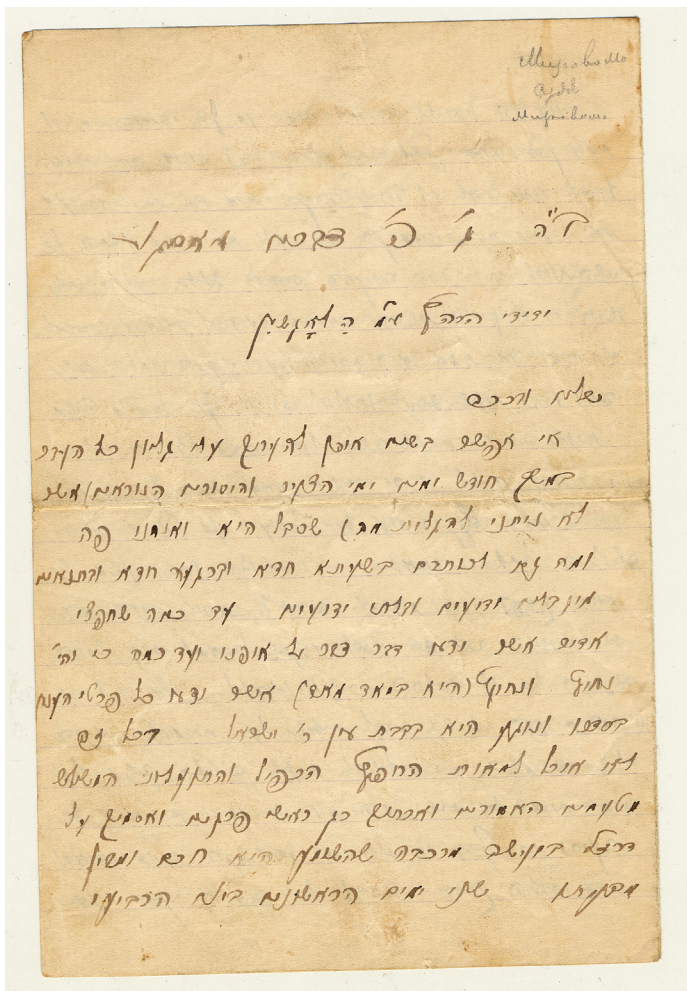
ואותך יקירי אבקש לכתוב לבלומא ג"כ מכתב וגם רבקה תכתוב אם,

עד כאן הגיע לידונו.

מכתב זה הוא העתק ממכתבו כאשר שימש כמזכירו של אדמו"ר הרי"צ בעת שהותו במאלאחאווקא הסמוכה למוסקבה, לאחר גאולתו בי"ב-י"ג תמוז ה'תרפ"ז, במשך ששה שבועות, ומשם כתב מכתבים בהוראת הרבי הרי"צ לעסקני אג"ש ברחבי תבל.

את המכתב שלפינו כתב להרה"ח ר' מנחם מענדל לוקשין, מרבני חב"ד ויו"ר אגו"ח בארצות הברית, ממכתבו מגולל בפרטיות את המאורעות, היסורים והפחדים של הרבי הרי"צ ובני ביתו, בימים שקדמו לחג הגאולה ג' תמוז ה'תרפ"ז,

ב"ה, ג' פ' דברים. מאסקוע

ידידי הרה"ג מ"מ ה לאקשין

שלום וברכה:

אי אפשר בשום אופן להעריך עלי גליון כל העבר במשך חודש ימים, ימי הצער והיסורים הנוראים אשר לא ניתנו להגלות, מה שסבל הוא [אדמו"ר הרי"צ] ואנחנו פה, ומה גם לכותבם בשעתא חדא וברגעא חדא ובתנאים מוגבלים ידועים ובלתי ידועים, עד כמה שחפצי אדיר אשר ידעו דבר דבר על אופנו, ועד כמה כי יהי' נחוץ ונחוץ (הוא במאד מאד) אשר ידעו כל פרטי הענין בסדרו, ונוגע הוא בבת עין ר' ישראל.

בכל זה לא אוכל למלאות החפץ הכפול והתועלת המשולש מטעמים האמורים, ואכתוב רק ראשי פרקים, ואסמוך על דברי רז"ל במעשה מרכבה שהשומע הוא חכם ומבין מדעתו.

שני ימים הראשונים [ממאסרו], ביום הרביעי וביום החמישי אף מעט מים לא בא אל פיו, ורק ביום השישי אחר מנחה (שלא רצה לכנוס לש"ק בתענית) טעם מעט מזונות עם מים (ורק בש"ק הי' לו לחם משנה), סוף כל התשע עשר יום ולא אכל רק מזונות עם מים.

ביום השני בלילה היתה החקירה הראשונה, וביום השמיני למאסרו קראוהו להודיע אשמתו ועונשו, והודיעו לו כי עונשו קשה ביותר, המגיע בעד אשמתו היא אחת מד' דברים אלו: משפט מות ר"ל, וע"י חנינה יחליפו בעשר שנים מאסר קשה, שילוח בארץ גזירה על עשר שנים, חמשה שנים, והיותר קל הוא מאסר קשה יחיד לשבת בחדר צר מיוחד להיות מובדל מן העולם בכל עוז תוקף השמירה על משך זמן שלוש שנים, ואחרי כלות השלושה עוד שנה אחת לעבוד עבודת כפי' בפרך.

וביום החמשה עשר למאסרו נקרא לשמוע את דבר העונש אשר נחרצו עליו, וידיעוהו כי החליפו לו כל העונשים הקשים וחמורים על שילוח לעיר קטנה בפנים המדינה על משך שלשה שנים, והשילוח יהי' בשמירה גדולה של מזויינים, ואשר בו ביום הוא נשלח אל המקום ההוא.

ובאותו מעמד ביקש אשר לא יוליכוהו בש"ק, כי נסיעה כזו בדרך אטרפ יוכל לשהות בדרך הילוכו מבית אסורים לבית אסורים כשבוע ויותר, ומבקש הנהו אשר כל השמירה שרוצים לשלוחו יהי' על חשבונו, למען אשר יוכל לשבות ביום השבת. וע"ז ענוהו בשלילה גמורה.

אמנם הוא לא התפעל כלל מזה, וידרוש בכל תוקף עוז כי לא יכריחו אותו לחלל

השבת, והודיע במחאה גלוי' אשר לא יסע בשום אופן בש"ק, גם כשיענשו אותו באיזה עונש שיהי', ובכל תוקף עוז שיש לו לפי חוקי המדינה למחוא נגד כל דבר אונס וכפי' הוא משתמש בזה ומוחה נגד האונס הלה, ואם יעשו כזאת ידעו כי באונס הוא אשר אין להם שום רשות חוקי.

וע"ז ענוהו ראש הפקידים כי אין לו לשכוח אי' הוא נמצא וברשות מי הוא עומד, ואשר בעד מיאוננו לנסוע באופן הרגיל הוא פרעת הסדר, אשר בעד זה מגיע עונש קשה.

ענה יודע הוא אי' הוא נמצא, אבל עומד הוא ברשות עצמו, ועל דתו לא יעבור בשום אופן, יהי' מה, עומד הוא חזק על דעתו ודורש בכל תוקף עוז אשר לא יכריחוהו לחלל את השבת, ויכולים הם לשלחו עם השמירה האמורה כחפצם עם מסע המהיר על חשבוננו, למען אשר יבוא לעיר מקלטו ביום עש"ק. ויענוהו בשלילה.

ויצוו עליו להודיע בטעלג' מהיר לב"ב יחי' אשר יבואו אליו לבית אסורים להתראות ולקבל ברכת הפרידה, כי אותו יובילו מבית האסורים ישר אל בית הנתניבות במרכבה סתומה ובשמירה מזוינה.

במשך שעה באו ב"ב יחי' ולהם הגידו פקידי בית אסורים אשר נרשם הוא בין אלו הנשלחים לארץ גזירה סאלאועצקי מאנאסטיר.

אין להעלות ואין לתאר המחזה הנוראה והאיומה אשר פעלה הידיעה הלזאת על הבני בית יחי', ההתעלפות הצעקות והבכיות ד' ירחם, ובמשך כחצי שעה הוביאוהו בלויט שומרים מזויינים להתראות, ומחיצה כפולה של ב' כתלים שזורים מקני ברזל מפסיק בינו ובין אנשי ביתו. ויודיע לב"ב כי נחרץ משפטו כאמור, ואשר דרש כי לא ישלחו אותו באופן כזה אשר יוכרח לחלל את השבת.

הידיעה כי נשלח הוא לעיר מקלט בפנים המדינה, הנה במצב ההוא ובעת ההיא היתה ישועה ונחמה גדולה, אמנם לפלא גדול הי' איך נחלף העונש הקשה וחמור ר"ל, כי זה ברור אשר הי' ברשימות הנשלחים לארץ גזירה האמורה.

והמסע היתה צריכה להיות ביום בשעה השמינית לעת ערב, וילכו ב"ב יחי' וכמה מאות אנשים על בית הנתניבות לחכות עת הובאת האסירים. וקול יצא לאמר כי באמת נשלח הוא אל [ארץ] גזירה האמורה, ורק שלא חפצו אשר ידעו מזה, ע"כ הגידו לו כי נשלח לעיר מקלט. ויהי' תאני' ואני' ר"ל, תלאה כל עט לתאר עלי גליון את המהומה הנעשית בין כל מאות האנשים אשר באו אל בית הנתניבות. מהבכיות וצעקות הלב של ב"ב יחי', אין לדבר כלל, כי כולם היו כמתעלפים, וגם נכרים בכו, וקול המהומה והשערורי' הגדולה.

ופקידי השומרים הגידו כי הוא איננו, ואשר תחלה הי' גם הוא בין הנרשמים לשלחם אל ארץ גזירה, אבל הניחו אותו על יום המחרת, כי בשני ימים בד' וה' שולחים הנגרשים והנשפטים. ובשום אופן אי אפשר הי' לדעת את אמת הברור, כי הרבה מהעומדים בסמוך אל מרכבת האסורים נשבעו כי בעיניהם ראוהו.

וכה עבר מעל"ע שלם עד בוא עת שלוח השני ביום ה', וגם אז דרשו וחקרו אצל פקידי השומרים והתקבצו אנשים הרבה מאוד, כי נודע הדבר בכל מרחבי העיר.

ביום הראשון ג' תמוז בשעה השני' הודיעוהו כי הותר לו הנסיעה אל עיר מקלטו בעצמו בלי שמירה, ואשר בשעה השמינית עליו לנסוע, וכי נתן לו כששה שעות להיות בביתו.

מצב בריאותו חלש ורפוא מאוד.

זה לכם מעט מן המעט מעת אשר עבר בחודש ימים.

אחיך יעקב

תְּמִיד תְּהִלַּתוֹ בְּפִי

סקירה מיוחדת אודות
המהדורה החדשה של
סידור 'תהילת ה' השלם'
שיצאה לאור בשנת ה'תשל"ח

תהלת ה' ידבר פי

ארבעים שנה למהדורה שנערכה בידי אבי החתן

סידור התפילה הנפוץ כיום בין חסידי חב"ד ליובאוויטש בכל רחבי תבל, הוא סידור 'תהלת השם השלם', והוא נוסח התפילה על פי מה שתיקן כ"ק אדמו"ר הזקן בסידורו בנוסח האריז"ל. סידור 'סדר העבודה' שהודפס בוילנא בשנת תרע"א, הוא הבסיס לסידור זה, וכולל תיקונים והוספות שהכניס הרבי בשנים הראשונות לבואו לארצות הברית, כאשר עמד בראש הוצאת הספרים קה"ת למן יום הקמתו במינוי של הרבי הריי"צ. (זאת לבד מסידור 'תהלת השם' שהודפס ברוסטוב).

הסידור יצא ע"י קה"ת שתחת ה'מרכז לעניני חינוך', בשנת ה'תש"ה, במתכונת עבור תלמידי בתי הספר היהודיים בארצות הברית. לצידו של הרבי, הכין את הסידור לדפוס המזכיר הרב ניסן מינדל. באותם שנים הוסיף הרבי לכתוב הגהות, הערות ושינויים, שחלקם נשלחו למי שהיו אחראים על הדפסת ספרי קה"ת בגרמניה, ושם הודפסה מהדורה שניה בשנת ה'תש"ז. קרוב לחמישים הגהות ותיקונים הוכנסו במהדורות תשי"ד - תשט"ז. במהלך השנים עורר הרבי בהזדמנויות שונות, על טעויות דפוס שנפלו בהדפסת הסידור והורה לתקן.

בעת שזכה לשבת בשבת תחכמוני בבית חיינו, עסק אבי החתן בהיותו 'תמים' בן 22 שנה, בההדרת הסידור תוך כדי הכנסת שינויים ותיקונים, הערות והארות, כאשר על כל שינוי ושינוי הכניס פתק אל הרבי דרך חברי המזכירות, על מנת לקבל את האישור המיוחל. עד שבר"ח כסלו תשל"ח נשלח הסידור לדפוס בשעטומ"צ.

בתחילת חודש סיון ה'תשל"ט, הורה הרבי להדפיס 1500 סידורים ב'פורמט כיס', בכדי לחלקם לילדי ישראל. בשער הפנימי צורף דולר מהרבי לצדקה, ומכתב אישי לילדים. ביום רביעי, אור לה' סיון ערב חג השבועות, חילק הרבי את הסידור בידו הק' לכל אחד ואחת מהילדים והילדות שלפני גיל מצוות.

במלאות ארבעים שנה, הננו לפרסם לראשונה את הסיפור המלא מאחורי מלאכת מחשבת זו, כולל צילומים נדירים בפרסום ראשון.

איך הכל התחיל?

כאמור, ה'סידור' המצוי בו התפללו רוב אנ"ש והתמימים באותם ימים, היה 'סידור תהלת ה''. (סידור 'תורה אור' הודפס בשנת תש"א בברוקלין, ושוב בשנת תש"ו בשנחאי, אבל אזל מן השוק ולא היה להשיגו. הרבי היה מקפיד להתפלל בעותק המיוחד שקיבל מחמיו כ"ק אדמו"ר הרי"ץ נ"ע בחודש אלול תש"א), את הסידור הדפיס הרבי מחדש כעורך קה"ת, עוד לפני הנשיאות בשנת ה'תש"ה, במטרה להקל על המתפללים, למצוא כל תפילה על מקומה ללא צורך לדפדף במהלך התפילה רצוא ושוב.

אלא, שהרבי בעצמו כותב באגרת קודש ארוכה מיום ט"ו תמוז ה'תש"ט: "... (י) אם יש חילוק באמירת י"ג מידות הרחמים ביחיד בין תפלת שחרית, מנחה, או סליחות? [מענה:] לא ראיתי ולא שמעתי מעודי שום חילוק, ונפסק הדין סתם בשולחן ערוך סימן תקס"ה ס"ה. - וסידור תהלת השם השלם הוא פוטוגראפיה מסידור שקדמו, ולא הספיק הזמן להגיהו כדבעי.

מחמת חוסר הזמן האמור, בשעת ההדפסה, היו בו עניינים שונים שעדיין דרשו תיקון. לכמה מהם שם אבי החתן את ליבו מכבד, והיו מהם שהפריעוהו, וביניהם אף נושאים שהוצרכו לעיון הלכתי. לצד זאת, היו כמה נושאים בסידור במהדורה הישנה, שהוצרכו לעיון הלכתי. כגון: אנא בכוח, שכידוע יש לכיין הר"ת הכתובים בצד שמאל, אולם לא הופיע בסידור; תפילת ישתבח, שיש לאומרו בנשימה אחת, י"ג שבחים, ולא נמצא ההפסק במקומו; קודם ה'היו לרצון' הראשון בסוף תפילת העמידה, היתה שגגה אצל רבים בהנהגה כי היה רשום 'כול להפסיק ולענות', בעוד שההלכה אוסרת זאת כמובן, והיה חסר ההוספה וההמשך 'כדרך שמפסיק בקריאת שמע'; בסוף קריאת שמע שעל המיטה, הושמט תיבת 'אמת', ולא כל אחד ידע מה שכתוב במנהגים שיש להוסיף תיבת אמת. וכן הלאה.

מימוש שאיפת אבי החתן להגהת ותיקון ה'סידור' התאפשר בהזדמנות מיוחדת כאשר נודע לו שהגה"ח הרב ניסן מאנגעל שיחי' מצוי בעיצומה של מלאכת תרגום הסידור לשפה האנגלית. בכשרונות ובמימוניות ייחודיות הפך הרב מאנגעל את הסידור לספר בו יוכלו גם מאות אלפי בעלי תשובה שלא דוברים את שפת לה"ק לשפון צקון לחשם לפני בוראם.

דברי ההקדמה של המתרגם, הרב מאנגעל שידיו רב לו בעריכת ספרים ובתרגום ספרים, כמו תרגום חלק נכבד בספר ה'תניא', או חיבור 'מראי מקומות' לשו"ע אדה"ו, התעסק כאמור בתרגום הסידור. וכאן נוצר המפגש בין שניהם. כאשר אבי החתן שהיה אז תלמיד מן המניין

second person singular. "Blessed are You..." to third person "... who has sanctified us with His commandments..." in the same sentence. Proper English grammar requires the use of either second or third person throughout. However, such a rendition (besides being halachically questionable) would not only contravene the original, but would, moreover, eliminate the deep and profound doctrine and affirmation of both God's immanence and transcendence, as well as other concepts, that the simultaneous second and third person expressions convey. Although these principles are not readily evident in the formulation of the blessing, the very presence of a peculiar, abrupt transition will stimulate the reader to search for an explanation. The same is the case in the changes in the same sentence from singular to plural

17. HaTomim Tuvya Silbershtrom was of invaluable assistance in this. A word of gratitude is hereby recorded. A list of these emendations will be made available for the benefit of those who are using the previous editions.

ניתן לראות בהערה 17 את דברי התודה לאבי החתן על הסיוע והעזרה בעריכת הסידור והכנתו לדפוס

בישיבת 'תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית' בבית חיינו 770 סייע בידו, לעבור בצורה יסודית על כל עמוד ועמוד בסידור התפילה, וללטש הדרוש, ולשבץ אבנים יקרות שהיו חסרות מחמת טעות או מחמת חיסרון אחר, ושניהם הופתעו לגלות עד כמה שיבושים היו במהדורה הקודמת, ועד שכמעט בכל עמוד היה מה לתקן, אם בנוסח, אם בניקוד, אם במראי מקומות, הן בתפילות החול והשבת, הן בפרקי אבות, הן בכל ההוספות, ואפילו בספר התהלים שצורף לסידור בחלקו האחרון.

במשך ימים ולילות ארוכים, שעות ע"ג שעות הורכבה רשימה של שינויים נדרשים, לאחר בירור וליבון בעשרות סידורי תפילה, נוסחאות, הלכות הסידור וכמובן הנוסח שתיקן כ"ק אדמו"ר הזקן בסידורו, ומנהיגי חב"ד והוראות רבותינו נשיאינו שלוקטו פה ושם, וכן במה שפירסם הרבי עצמו בהוספות לקונטרסים שונים במשך השנים עד אז.

עד היום מרגיש אבי החתן אסיר תודה על הזכות הזו, שנתן לו הרב מאנגעל ליטול חלק בההדרת הסידור. זאת משום שעבור מלאכת התרגום המדוייקת, הוצרך הנוסח המקורי להיות מנופה שבעתיים, וכך עבר סידור התפילה בלשון הקודש הגהה מדוקדקת. ועל הקירבה הנדירה לה זכה, להיות שותף במלאכת ההדרת סידור התפילה, מלאכה שהרבי עצמו אחז בה בשנים הראשונות לבואו לחצי כדור התחתון. לקבל תשובות ומענות קודש ישירות מהרבי על שאלות ודילמות שנכנסו אל הקודש פנימה להכרעה, ומזה בנין להלכה למעשה לרבבות חסידי חב"ד ליובאוויטש בכל רחבי תבל, ולדורות.

המעורבות של הרבי

כשהחל הרב מאנגעל במלאכת התרגום, הוא הכניס את הדף הראשון אל הרבי, בכדי לבדוק אם הוא מכוין למטרה, ומממש את האמון שניתן בו באחריות גדולה שכזו. הדף יצא מאת הרבי עם כמה הערות, בהם כלליות, והוספה מיוחדת בה הוא בעצם סומך ידיו על העריכה המדוקדקת והתרגום הנאמן למקור. גם דברי ההקדמה לסידור, כולל הערה 17 בה מוזכר אבי החתן, עברו את הגהתו של הרבי.

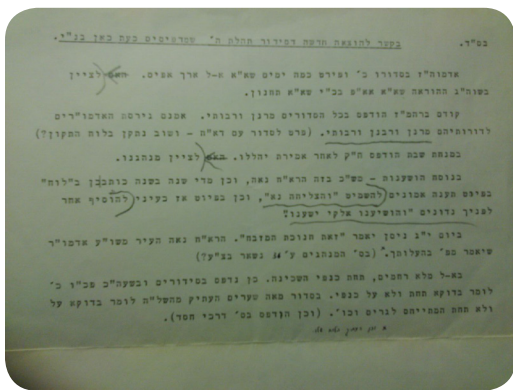

עם רשימת הספיקות בידם, ניגשו תחילה הרב מאנגעל ומי שסייע בידו למי שיכול לפתור את הספיקות. בעניני דקדוק לבעלי דקדוק, בעניני הלכה לרבנים מורי הוראה ובעלי הלכה, אולם הדבר הקשה יביאון לפני משה, את הדברים בהם לא היתה הכרעה ברורה כתבו אל הרבי לקבל הכרעתו. על חלקן ענה בכתב, כפי שאפשר לראות בתצלומים הנדירים המופיעים כאן, ועל

חלקם החליט הרבי לדבר ברוב עם בעת ההתוועדות ולעורר עליהן בפומבי וכך להשיב בעצם
 מהו סדר התפילה מעתה ואילך.

בסיום קריאת שמע שעל המיטה, הוכנסו התפילות 'יהי רצון' ו'ריבון העולמים' במקומן.
 סופר כי בשעתו הרב חזקוני שאל על כך את הרבי, האם להכניס זאת גם בסידור והרבי השיב
 בחיוב. והמשיך ושאל את הרבי הלוא אין מקום בפנים, והרבי השיב שיעשו סימן כמין זה *
 ויכניסו זאת בסוף הסידור, וכך בחלק מהסידורים היה יהיה רצון, אבל ריבון העולמים למרות
 שנאמר בכל ימות השנה לא היה בסידור תהלת ה'.

עוד בהיותו תמים מן המניין בישיבת תות"ל המרכזית בכפר חב"ד, כובד פעם לזמן בברכת
 המזון והכריז 'ברשות מרנן ורבנן ורבותי'. המשפיע שישב בשולחן, ר' מענדל פוטרפס ע"ה
 נזף בו כאומר מה הוא הנוסח החדש הזה שאתה מביא, הלוא צריך לומר כמו שכתוב בסידור
 'מרנן ורבותי'. והשיב למשפיע 'הלוא כך אומר הרבי...!', אך המשפיע הוסיף וגער בו, מה אתה
 יודע, מי יושב אצל הרבי, הבעש"ט והמגיד וכל הרביים, אבל אתה מוכרח לציית ולומר כמו
 שכתוב בסידור ובל תוסיף... [ובמאמר המוסגר, יש לציין את מה שהבחינו רבים שבעת שהרבי
 היה נכנס להתוועדות, היה מתרומם
 ממקומו בעודו יושב על כסאו כשבעה
 שמונה פעמים, כאילו מקדם את פני
 רבותינו נשיאינו, ופעמים שהיה זה
 קודם אמירת דא"ח].

לימים, בעת עריכת הסידור, זכר
 את אשר קרהו. והכניס אל הרבי
 את השאלה, איך צ"ל נוסח הזימון,
 והתשובה היתה 'מרנן ורבנן ורבותי'.
 כפי שנהג הרבי בהתוועדות וכל נהגו
 כל רבותינו נשיאינו לומר. וזהו אחד
 משני השינויים בנוסח ממש שהרבי

התיר לעשות באותה מהדורה לפני 40 שנה.

על רובם ככולם של השינויים היתה הכרעה לכאן ולכאן, אך בכל זאת נשארו כמה דברים
 בלתי פתורים. מעניין לציין ששנתיים לאחר מכן, כתב הרבי אל הרב מאנגעל שישנם עוד הרבה
 דברים עליו לעסוק בהם במסגרת עבודתו בההו"ל של קה"ת, ושיחדל להתעסק בההדרת הסידור
 ותיקון וכו'.

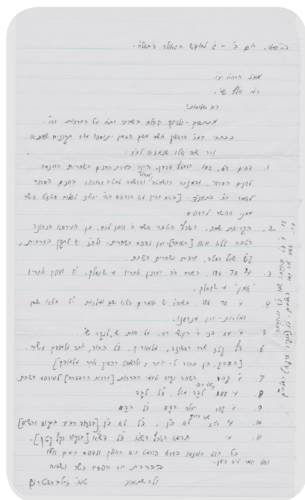
כמו כן, הרבי הקפיד מאוד שלא לשנות צורת הדף. למרות הקושי העצום, שלפעמים התרגום
 לאנגלית היה צפוף מידי, והיה בלתי אפשרי להיצמד לצורת הדף הראשונית. בשנים מאוחרות

יותר ניסו מוסדות שונים שעסקו בתרגום והו"ל של סידורי תפילה לבקש אישור מהרבי לשינויים כגון אלו, והמענה שיצא על ידי הרב חזקוני היה ששינויים ניתן לערוך בשני תנאים: (1) שלא יהיה בהוצאת קה"ת. (2) שלא ייקרא בשם 'סידור תהלת השם'. כאשר היה מאן דהוא שניסה להתחכם, ולהציע שלתועלת הרבים יעשו סידור חדש וכו' נזף בו הרב חזקוני והרים קולו ואמר [בתרגום מאידיש]: 'זו חוצפה להתערב בסידור של הרבי'.

לא רק בצורת הדף, בתרגום האנגלי לצד המקור בלה"ק, אלא גם ההערות שנוספו באישורו של הרבי בתוך הסידור, היו צריכים להיות רק 'בשולי הגליון'.

היו דברים, שבאו אל תיקונם זמן לאחר מכן, די בהפתעה. כמו למשל: בעת עריכת הסידור סיפר הרב צ"ח גאזנבורג כי שאל את הרבי מדוע לא אומרים את שני הפסוקים 'רוממו' בעת הוצאת ספר התורה מארון הקודש כפי שרשום בסידורים אחרים, והרבי השיב לו שהוא עצמו נוהג לכפול ולומר את שניהם! אבל לא חשבנו לשאול על זה, כי כידוע לא כל מעשה רב של הרבי זה הוראה להנהגת החסידים. והנה, באתערותא דלעילא בעת ההתועדות, הרבי עורר על כך, מדוע לא שמים לב שיש פסוק חסר בסדר התפילה, והורה ברבים שמעתה ואילך יאמרו את 'הפסוקים, וכן שיכניסו את התיקון לסידור.

משיחת צום גדליה ה'תשמ"ט: "... יש להעיר אודות ענין הדורש תיקון בבנין התפילה, אשר למרבית הפלא לא שמו לב על זה עד עתה: בסידורי התפילה (נוסח תהלת ה' ותורה אור), מובא שלאחר שהש"ץ לוקח הס"ת, אומרים הקהל: "לך ה' הגדולה גו' רוממו ה' אלוקינו והשתחונו להר קדשו כי קדוש ה' אלוקינו". ולפני ה'רוממו גו'" נשמט (בטעות ע"י "הבחור הזעזער") הפסוק ד'רוממו" הא' – "רוממו ה' אלוקינו והשתחונו להדום רגליו קדוש הוא", כפי שנדפס בכו"כ סידורים.

ולפלא שדוקא בסידורים שהיתה בהם הגהה חזקה, ובצירוף הגהות וסימנים, מצינו טעות. ולכאורה מכיון שצ"ל "אסתכל באורייתא", היו צריכים ללמוד מהנהגה בס"ת, דכשם שס"ת מגיהים אותו מזמן לזמן, אע"פ שקודם היתה הגהה מושלמת, ועד שקראו בס"ת ובברכה לפני' ולאחרי', כך צריכים להגיה את הסידור מזמן לזמן. ומצוה לפרסם זאת, ובוודאי ידפיסו זאת בליקוטים הנדפסים מידי שבוע, בעתונים וכיו"ב".

מפי השמועה נודע, שלפני 'ברכת החודש' נוהג הרבי לומר את ה'יה רצון' שנדפס בכל הסידורים, וכן בכמה סידורים בהם הרבי היה משתמש היתה מודבקת תפילה זו במקום המתאים,

וזאת משום שכך נהג אביו, הגה"ק המקובל וכו' הרב לוי יצחק זצ"ל. בכדי להעמיד דברים על בוריים ניסה אבי החתן להתחכם ונדחק בשורה הראשונה של זקני החסידים, וכך סמוך לברכת החודש הצטופף בקיר המזרח בכדי לעמוד מול נוכח פני הקודש ולנסות לעקוב אחר מוצא פי הרבי. כמובן, עיניו הק' של הרבי קלטו את המתרחש, וחיש מהרה כוסו פניו הק' עם הטלית.

עוד דבר שנותר בלתי פתור היא התפילה המיוחדת בעת עצירת גשמים. בסידור מובא שבעת עצירת גשמים ח"ו יש לאמרה בתפילת לחש אולם בחזרת הש"ץ אין לאמרה, והוא לכאורה טעות, משום שבשו"ע מוזכר על מדינות מערביות, ואילו בעת עצירת גשמים יש לש"ץ לאמרה בקול וכך נהוג בכל תפוצות ישראל. ומוכח עד כמה טעות הדבר, מסיום התפילה 'כי אתה שומע תפילת עמך ישראל ברחמים' שהוא לא מהנוסח שלנו כלל. אלא, שהעיקרון שנקבע הוא שלא משנים שום דבר ללא הסכמה ברורה מהרבי לכך. ובפרט שזה צילום ממה שמופיע בסידור תורה אור.

או תיקון שהושמט, בתפילת כגוונא ע"פ דא"ח יש לומר 'קודשא בריך הוא אחד לעילא', ללא הפיסוק שמופיע בסידור 'קודשא בריך הוא אחד, לעילא'. וכן ביה"ד שאחר אמירת התהלים, במקום 'קול נעים גילת ורנן' לתקן 'נעים גילה ורנן' כפי שמקובל בנוסחאות אחרות ונפוצות. עוד דוגמא, ביוצר ליום ב' דראש השנה, בפיוט השני 'אמרתך צרופה' היה כתוב בפקדן בב' ונעשה השינוי לכתוב כפקדן בכ', מתאים למקומו בפיוט, אות כ' הבא אחר אות יו"ד. ואילו תיקון שלא נכנס, ביוצר ליום הכיפורים, בפיוט השני של תפלת שחרית 'מורה חטאים סלול', בהמשך נאמר רחש הילולך ביום ישבעו בשין שמאלית וצ"ל בשין ימנית מלשון שבע. כמו כן, בקריאת הנשיאים כתוב בהערות לקרוא את היהי רצון של אחר הנשיאים, והדבר היה תמוה, מה הפירוש במילה 'אחר', האמת יורה דרכו שצ"ל אחד, 'של אחד הנשיאים', ולא הוגה עד היום הזה.

לגבי ההוצאה לאור עצמה, הרבי ביקש שהסידור ייצא לאור בצורה נאה ויפה, שגם יוכלו לתיתו מתנה, כגון חתן לכלה וכיו"ב. כיום מקובל מאוד סידורים ומחזורים בכריכות עור משובחות ובצבעים שונים, וסטים לכלה וכיו"ב אך אז הדבר לא היה מקובל. את הסידור הזה במהדורתו החדשה, הדפיסו בכריכה נאה דמוי עור.

תהילים אהל יוסף יצחק וסידור תורה אור

לבד מהעריכה של סידור תהלת השם השלם, עסק אבי החתן בתיקונים שונים במהדורת סידור תורה אור, וכן בתהילים אהל יוסף יצחק, ובמחזור התפילה לימים נוראים.

לדוגמא: בפרק ס"ד פסוק ב', במילים 'קולי בשיחי' היה בטעות מנוקד השי"ץ כשין ימנית, ותוקן לשין שמאלית.

התיקונים נעשו על הפורמט הזה של התהלים, שהוא כידוע העתק הנוסח שהיה למראה עיניו של הרבי הרי"צ ובו התפלל, והרבי לא הסכים לשנותו. וזה דבר המעשה: כשיצא הסידור

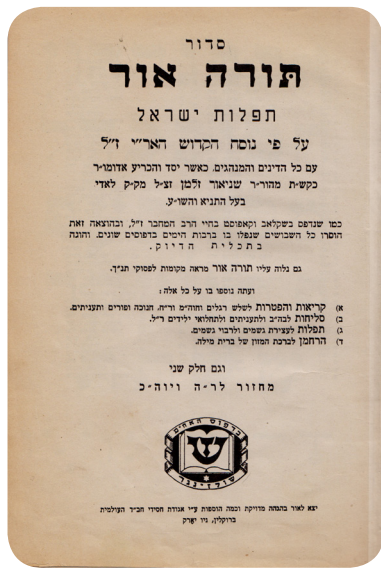

בפורמט גדול, ועדיין לא היה מחובר אליו התהלים, והיה זה טרם עידן המיחשוב, הציע לצרף תהלים מדפוס אחר באופן שיהיה מתאים לגודל הסידור החדש (ב'מחזור השלם' לראש השנה ויום הכיפורים, הונסו הצילומים מספר תהלים אחר, כי הצילום המקורי לא היה קריא, ונצרך להשתמש בתהלים אחר שיתאים למיקום פרקי התהלים בין התפילות). והרבי לא הסכים לעשות שינוי בזה.

תיקונים מסויימים נעשו בעט או בעיפרון על גליונות הדפוס ממש. באותה תקופה האותיות היו שבורות ומקוטעות, משום שהיו מעתיקים ממהדורה למהדורה ולא יצרו מחדש אותיות תקינות. מהמזכירות של הרבי, העניק הרב חזקוני המחאה בסך 21 דולר, על הוצאת העפרונות, העטים, מחק, טיפקס, מדבקות וכו'...

בהוצאה החדשה והאחרונה של סידור 'תורה אור', כתבו חברי מערכת ההו"ל שהעתיקו התיקונים ממה שיש בידם, ממה שהכין הרבי לדפוס, וכן מהסידור של הרבי עצמו שכידוע היו עליו תיקונים שונים. אך עדיין אין כאן דבר

השלם. כמו בתחילת ה'סליחות' - הרבי תיקן והעיר בעיפרון על הדף, שהשורה התחתונה 'סלח לנו אבינו' שייכת למעלה.

ההסכמה ל'דף השער' החדש

בעת העבודה על הסידור, נכנסו גם לספרייה של הרבי, וגם זכו לשזוף מבטם באוצר הכתבים והספרים של רבותינו נשיאינו, בהם כמה וכמה סידורים בהם התפללו רבותינו נשיאינו.

כתוצאה מעבודת מחקר זו, הוחלף גם דף השער של הסידור, שעד אז עוד היה רשום עליו כי הוא בהוצאת ה'מל"ח' כפי שהיה בעת שהדפיסו אותו עבור תלמידי בתי הספר. בהצעה נועזת במהותה, הוכן דף שער חדש, בשילוב שמו הק' של אדמו"ר הזקן מייסד ומחבר הנוסח על פי האריז"ל, על אף שסידור זה עצמו אינו סידור עם דא"ח וסידור תורה אור וכיו"ב אלא שעל פי הסידורים שנאספו בספרייתו של הרבי, ושעות של שיקול הדעת באחריות ובוהירות, הוצע הנוסח 'כפי אשר יסד... בעל התניא והשולחן ערוך'. וכן קיבל השער את המסגרת הידועה של ספרי אדמו"ר הזקן. ההתרגשות גאתה, כאשר דף השער החדש יצא מהיכל קודשו של הרבי, בהסכמה על כל השינויים שנעשו בו.

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

השער והוצאת שנת תשל"ח

השער הישן

וקרבנתו מלכנו לעבודתך

היו מקרים שהיה צריך למהר לבית הדפוס, או לזרוז את העבודה של העוסקים במלאכת ההוצאה לאור, והרב קרינסקי, חבר המזכירות של הרבי, הורה לבנו להסיע את אבי החתן ברכב של הרבי (רכב הקדילאק הכסוף). בתחילה נמנע מלשבת ברכב זה, כמו שהקפיד שלא לשבת על הספסל המרופד בזאל הקטן בו היה הרבי משתמש בתפילות מנחה וערבית, למרות שהרבי ביקש שעליו ילמדו התמימים בשעות הסדרים. אך לאחר ששמע מפי המזכיר, שכאשר מכונית מהודרת זו הוצעה בפני הרבי, לא השתמש בה עד שהובטח לו כי חבר המזכירות ישתמש בה אף הוא לצרכיו או לצרכי משפחתו, הסכים למחווה מיוחדת זו, ונסע ברכב.

בסיום הסידור, באים הפסוקים הראשונים של פרשיות התורה שנקראים במנחה של שבת, ובשני וחמישי. לגבי פרשיות המועדים, הצילום שלהם בא ממחזורים ישנים, שהיו בעליות הגג של הבניין בו מצוייה כיום ישיבת 'חובבי תורה', ושם היו לומדים תלמידי ה'קבוצה' במשך שנים רבות. המקום שימש בעבר כבית כנסת קהילתי, והמתפללים הותרו אחריהם סידורים ומחזורים וכיו"ב. כמו כן נוספו הוראות והדרכות לגבי הקריאות השונות בימים טובים וחגים המצריכים שינוי בקביעות שונות של ימי השבוע וכו'. ברבות השנים נעשה שימוש בסידור נאה זה של הקריאות וההפטרות לימים טובים, גם על ידי הרבי.

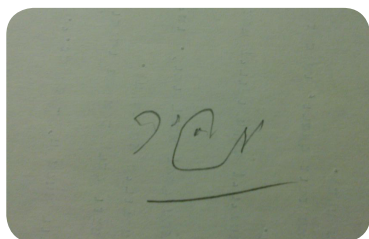
אך בכל הנוגע לקריאה של ימי החול, היה חסר מקור של סידור נאה באותיות מאירות עיניים,

עד שבאחד הסידורים שנמצאו בספרייתו של הרבי נמצא כזה דבר. ומשם הועתקו בצילומים כל הפרשיות. אלא שבפרשת 'מסעי' בה על פי מנהג חב"ד משלימים את כל המ"ב מסעות, לא היה את ההמשך בסידורים רגילים שם נהוג לסיים את הקריאה מוקדם יותר. יגע אבי החתן ולא מצא, עד שהגיע לידי חומש שאותיות הדפוס שלו היו קרובות ביותר לצילום אותיות הדפוס באותו סידור מספרייתו של הרבי, ומשם נלקח חציו השני של פרשת מסעי. לימים, זכה לשמוע מפיו של הרב קרינסקי, את תגובת הרבי על כך. היה זה כאשר הרב קרינסקי הגיש לרבי את המהדורה של תהלת השם שהודפסה בברוקלין. הרבי מיד שאל 'זמה עם פרשת מסעי?' והמזכיר השיב, שהכניסו את זה בפנים לראשונה, ותגובת הרבי היתה 'א גרויסן יישר כח'.

סידור בפורמט קטן

אחרי שיצא לאור הסידור בפורמט גדול, ובתרגום לאנגלית, חישב אבי החתן להמשיך במלאכה, ולגשת להדהרה של סידור 'תהלת השם השלם' בפורמט קטן יותר. והוא מה שמוכר היום כסידור שכולל גם את 'סדר ברכות הנהנין' וגם את סדר 'הגדה של פסח' ועוד. היו שיבושים רבים, כולל בסדר ברכת הנהנין, גם כאלו שיכולים לגרום לעיוותים הלכתיים, והעבודה היתה רבה.

בינתיים נוספו עוד שאלות ודילמות הזקוקות להכרעה של הרבי, והתשובות בוששו מלבוא. מצד שני המדפיס האיץ את המלאכה, ובית ההו"ל דחק, עד שהגיעו למסקנה שבאם עד שבועיים לא תהיה תשובה, לא יעכבו יותר ולא יוכנסו שינויים שאין עליהם הכרעה, אלא רק מה שברור. ממש ביום האחרון של השבועיים, חיפשו אחריו מה'מזכירות' של הרבי, שיצאה תשובה עליה רשם הרבי 'מהיר' (כפי שאפשר לראות בצילום המצו"ב).

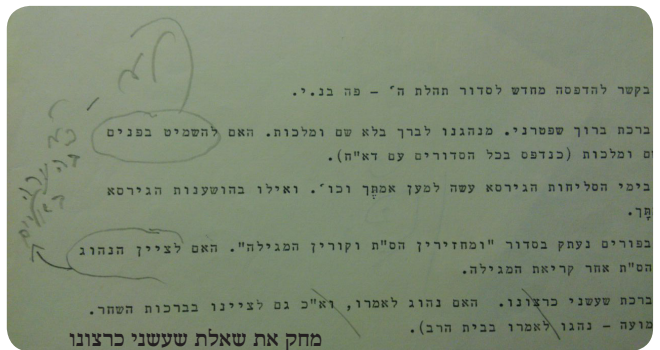
אך כאשר הסידור כבר הגיע מבית הדפוס, הוא לא הופץ. וזאת משום שמי שעמד באותה עת בראש המל"ח וקה"ת, ראש המזכירות הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב, עיכב זאת. גם לאחר ניסיונות להסביר בכתב ובעל פה את חשיבות ההפצה של סידור כזה לתועלת הכלל, (כולל נגיעה אישית - היה לו מנהג להרב חדקוב שהיה לומד הלכות ברכות הנהנין בעת שהרבי היה מתפלל את תפילת המנחה בשעה מאוחרת משום שהגיע מהאהל הק' לאחר שקיעת החמה. הרב חדקוב הקפיד להתפלל מבעוד יום ויהי מה, אך כמזכירו של הרבי עמד על משמרתו במקומו הקבוע מאחורי הרבי, כשבידיו הלכות ברכות הנהנין), וכן האפשרויות של הכנסה לקה"ת ממכירת הסידורים וכיו"ב, אך ללא הועיל.

ויהי היום, כשהרבי הורה להכין סידורים בפורמט קטן על מנת שיוכל לחלק לילדי ישראל בעת ההתוועדות בחודשי הקיץ, היה מן המוכן במחסני קה"ת.

הוראות שונות בקשר לסידור

בסידור מופיע בברכות השחר סדר הברכות הרגיל עד ברכת שלא עשני אשה, ואין נוסחא אחרת שמציעה את ברכת 'שעשני כרצונו' לנשים. הנושא הזה נכנס אל הרבי כשאלה משום שבסידורים אחרים וחוגים אחרים הוא נהוג. (וגם לאור מה שסיפרו קרובים לבית הרב שנהגו לאומרה). בנוסח השאלה גם היה האם להכניסה בשוה"ג כפי הכתוב בשו"ע. אולם הרבי בחר שלא להשיב על השאלה כלל, ועוד הוסיף ומחק אותה כליל. לימים, העיד המשב"ק הרב דובער יוניק ע"ה בשמה של הרבנית חיה מושקא ע"ה, שלא נהגו לאומרה.

בסידור במהדורה זו, לא הוכנסו מנהגי חב"ד והלכות שונות הנוגעות לסדר התפילה והמתפלל. זאת משום שהרבי חזר ואמר כמה פעמים בשיחות קודשו שסידור תפילה איננו שולחן ערוך ואיננו ספר המנהגים. דברים אלו יש ללמוד לפני התפילה או לאחריה, ולא להיות עסוקים בהם או

מוטרדים מהם בזמן התפילה. המקומות היחידים בהם יש הערות הלכתיות בשוה"ג הם כאשר יש סתירה בין הנהוג בפועל על ידי חסידי חב"ד לבין מה שרשום בסידור מההוצאות הראשונות שלו. לדוגמא, כריכות התפילין על האצבע, או ברכת 'ברוך שפטרני', וכיו"ב.

חשוב לזכור את הוראות הרבי, כאשר ניגשים להדפיס או להחזיר את הסידור. הרבי לא הרשה לשנות את צורת הדף, וכן לא נתן להכניס לגוף הסידור דברים חדשים, גם כאלו ענינים שהורה במפורש שיש לאומרם או לעשותם. ולדוגמא, בחודש אלול ה'תשמ"ב דיבר הרבי בארוכה על סדר הניקוד כפי שהוא מופיע בסידור, ואחר כך ציוה שלא לשנות כלום בדפוס. כמו כן, לגבי קריאת התורה של חול המועד סוכות, הוא בפירוש ובכתב שלא לשנות כלום בסידור, ומי יבוא אחר המלך.

התיקון שאושר לאחר שנים

הרבי דיבר בהזדמנויות שונות אודות הטעם שאדמו"ר הזקן הכניס בסידורו גם את 'פרקי אבות'. ואחד הטעמים הוא בגלל סדר חלוקת המשינות, ועד שזה נוגע להלכות קידושיין. והנה, בפרק חמישי משנה י', המשנה כפי שהופיעה בסידור לא תאמה את מה שמופיע בשאר הוצאות המשינות והסידורים. עם סידור 'תורה אור' של אדה"ז לא היה שייך להשוות כי האות י' נעלמה

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

דף	שו"ה	נדפס	צ"ל
ד	שהנשמה	בקרבי	בקרבי
12	שהיא	וע"י	שע"י
12	אחר	אמצעי	בשוה"ג: מנהגנו - הא' על הפרק התחתון הסמוך לכף היד, הב' על פרק האמצעי, והג' עוה"פ אל פרק התחתון.
יא	תני	בר	בר
טז	דוד	עבדך,	עבדך.
יט	ברזל	ברזל,	ברזל:
יט	הללוהו	שמע:	שמע,
כ	השירה	לאמר:	לאמר,
58	וההוד	ובארץ:	ובארץ,
כד	לבבכם	אותם	אתם
כח	ותשבר	ותמגר	ותמגר,
כט	לדביר	ביתך	ביתך,
60	יכול	ולענות כו'	ולענות, כדרך שמפסיק בברכות ק"ש
62	ושם	נאמר:	נאמר: המתפלל ביחיד א"א ויעבור גו'
68	בתענית		בעשי"ת ובתענית
לה	וערב	באב:	באב: * בשוה"ג: וכן בכל יום שא"א תחנון
לה	עמך	לעלם	לעלם
לה	בריך	דסגידנא	דסגידנא
לה	לא	רְחִיצנא	רְחִיצנא
70	יש	ומלכות.	ומלכות - וכן מנהגנו.

לו	מנהג	לדוד	לדוד (* בשוה"ג: וכן א"א אבינו מלכנו הארוך.
לו	דהיינו	ימים עד אחר	ימים. אחר
72	ישראל	ואמר:	ואמר,
76	המים	נְחִלָּה	נְחִלָּה
76	ימים	בהר	בהר
78	ואחלצך	רְעַם	רְעַם
מא	מן	ר"ח	בשוה"ג: מיום א' דר"ח
82	תושיענו	תושיענו	תושיענו
מב	תנא	מובטח	מובטח
88	ונפץ	שיר וגו'	וגו' אברכה גו'
מה	המברך	מרנן ורבותי	מרנן ורבנן ורבותי
90	בחנוכה	הרחמן יעשה	הרחמן הוא יעשה
מו	עליו	בשבת	בשבת ויו"ט
מו	בר"ח	ויו"ט	ויו"ט וחוה"מ
92	בחש"מ	וי"ע	וי"ט
מז			בשוה"ג: הרחמן לברית מילה תמצא לקמן ע' מח.
94	בשבת	ור"ח	ור"ח וחוה"מ
מח	ולחכמו	ירצה	ירצה
מח	צדק	כפולה	כפולה
מח	בריתי	והשלום:	והשלום: הרחמן הוא יזכנו
נ	הרשעה	ותמגר	ותמגר,
104	בתענית		בעשי"ת ובתענית
נד	יומם	אל תִּסְרֵךְ	אל תסיר

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

112	יכרתו	ותמגר	ותמגר,
120	לכם	אלהיכם:	אלהיכם: אמת.
סא			ה'יהי רצון" שאומרים כאן תמצא לקמן ע'
סב			ה"רבון העולמים שאומרים כאן תמצא לקמן ע'
128	יו"ט	יו"ט	בשוה"ג: ומוצאי יו"ט
סה	ותלהט	ותחל	ותחל
130	ואהרן	קראים	קראים (והא' נחה)
132	ביו"ט	(ביו"ט	בשוה"ג: ובחול המועד
סז	י	איביך,	אויביך יאבדו,
134	וכל	אשתארת	אשתארת
סח	יומם	אל תסיר	אל תסיר
150	חייתני	חייתני	חייתני
150	ואל	אדני	י
158	עבדך	עבדך,	עבדך.
פ	כי	ה'.	ה' עמו
פב	ברזל	ברזל,	ברזל:
פב	הללוהו	שמע:	שמע,
164	ויאמרו	לאמר:	לאמר,
164	על היין		בשוה"ג: מנהגנו גם בקידוש על הפת אומרים ס"מ
170	ולבנה	לעולם	לעולם
פז	בשמים	ממעל	ממעל
צ	צדקך	צדקך	צדקך: קו"ח
צב	שאלתי	פלוני בן אמתך	פלוני בן פלונית אמתך

184	בתורתך	שכינתך	שכינתך
184	עלינו	עלינו	בתוכנו
186	יש אומרים	ומלכות.	ומלכות - וכן מנהגנו
צד	מי שברך		
188	בכל	חווה"מ פסח	חווה"מ. אומרים זה:
188	בפי	מקדש השבת	להוסיף: בשבת חווה"מ סוכות מקדש השבת וישראל והזמנים.
188	בשלוש	וגם בשבת חווה"מ	נשמט
צה	יחיד	המתפלל בביתו	המתפלל. אינו
190	ופה	לְאַרְחִים	לְאַרְחִים
190	ופת	לְעֵנִיִּים	לְעֵנִיִּים
צו	ניסן (הב')	סיון תשרי	סיון אב תשרי
ק	תושיענו	תושיענו	תושיענו
200	תנא	מבטח	מבטח
קא			להעיר: אמירת השעור תהלים אחר עלינו, ואח"כ אמירת ולקחת סלת ושש זכירות*.
קג	לא	רְחִיצָנָא	רְחִיצָנָא
קג	לא	סְמִיכְנָא	סְמִיכְנָא
קג	למען	ויאדיר:	ויאדיר: חצי קדיש. ובשוה"ג: מנהגנו - הש"ץ מתחיל לומר חצי קדיש קרוב לסוף הגלילה, ומאריך באמירתו באופן שיסיים אחר כניסת הס"ת לארון.
קג	לבני	חצי קדיש	נשמט
קה	בימים	צדקתך צדק	צדקתך בשבת:
קו	לאנשי	הוּו	הוּו

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

קז	ולא	המדרש	המדרש
214	מטיפיך	מטיפיך	מטיפיך
קח	משנה ט	(רבי)	רבי
216	בפני	עצמך	עצמך
216	וכשאתה	וכשאתה	וכשאתה
קט	שאלמלא	ג	נשמט
218	תן	שאתה	שאתה
קי	חביב	בצלם	בצלם
קי	שונברא	בצלם	בצלם
220	שכחמתו	למה	למה
קיא	אליעזר	(בן)	(בן)
קיב	משנה כ	למה	למה
224	לדון	לדון	לדון
226	שמטת	י	נשמט
226	שבכל	במוצאי	י במוצאי
קיד	יתנו	המדרש	המדרש
קטו	מאה	ובטל	ובטל
קטז	גדלה	מלמודיך,	כבוד, יותר מלמודיך עשה,
קטז	בש'לשים	וארבעה	וארבע
240	ויהי	ויהי	ויהיה
קכב	מצאוני	אקרא:	אקרא,
קכב	נפשי	נפשי,	נפשי:
קכג	יהללוך	(על)	(על)
250	סדר עירובין		סדר עירובי תחומין תמצא לקמן א'

ק"ש (בליל א' דפסח הלל. ק"ש. בליל ב' - הלל. ק"ש. ספה"ע). עלינו	ק"ש. עלינו	למנחה	קכח
לְנוֹיָהִם	לְנִ*וִיָּהִם	ולזמרם	קלב
בה מכשול	בה שום	שצויתנו	268
והכהנים מחזירים פניהם כלפי העם ומברכין:	והכהנים מברכים	ואח"כ	268
איזו	איזו	שפתי	קלה
ברך	ברך	א"מ חדש	קלט
להשמיט - בספר	בכמה דפוסים בספר	א"מ לתענ"צ	278
בשוה"ג: מנהגנו - מורה באצבעו בסדור, אבל אינו מקריא בדבור.	מקרא	שיתקע	280
פחודיך	פחודך	היוצאים	קמא
אדם וגו' ולשלום.	אדם וגו'	וחוזר	296
אחוריו לדרום ופניו	אחוריו ופניו	מלקות	296
תתעלם	תתעלם	אלהינו	קנא
קרבן עולה	קרבן עולה		304
בליל יו"כ	ר"ה ויו"כ	בליל	קנג
הכהנים נ"כ	ברכת כהנים	שמך	קנו
תתעלם	תתעלם	אלהינו	קנו
נשמט	לש"ץ קדיש שלם	יהיו	קנו
בחי	בחי	בחי	קנח
תתעלם	תתעלם	אלהינו	322
נא	גא	הושענא סלה	332
מים. והושיענו	מים. והצליחה נא	גזר	קסז

תשורה משמחת הנישואין של
 הרה"ת יונה אלימלך ומרת אסתר מלכה שי' זילברשטרום

קסז	אז	נדונים. גאה	נדונים. והושיענו אלהי ישענו: גאה
336	אב	אָב	אָב
קסט	ועז	המִים	המִים
338	הנחמדים	ומפֶּז	ומפֶּז
338	והתפארת	ובארץ:	ובארץ,
338	אגיל	בו יבא	בא יבא
340	והדן	אֶת	אֶת
קעא	היום	אלהים אנא	אנא אלהים
344	לנו	(מְדוֹת)	(מְדוֹת)
344		ויעבר	ביחיד אין אומר זה:
366	ברכות הפטרה		טעמי הנגינה י"ל כבשבת
382	רשות		לפני מרשות י"ל: בס"ת שניה קורין לחתן בראשית ואומרים לו מרשות מרומם וקוראים מבראשית עד אשר ברא אלהים לעשות.
קצז	המפטיר	מ"ש למלך ולקהל	נשמט
394	שבת ר"ח	שמעו.	שמעו, ומוסיפין פסוק ראשון ואחרון של הפטרת שר"ח.
קצח	ההם	ובזמן	בזמן
396	לעומת	ונותנים	ונותנים
קצט	מצהלות	מְחַפְתֵּם	מְחַפְתֵּם
קצט	יברך	על הכוס	(להעיר: קודם ברכת בפה"ג - יאמר סברי מרנן)**
ר	הרחמן	לברית מילה	לסעודת ברי"מ
408	אל	תחת	על כנפי

אֵין זֶה כִּי אֵם
בֵּית אֱלֹהִים
וְזֶה שֵׁעַר
הַשָּׁמַיִם

פרקי יומן מיוחדים "מבית חיינו"
מתוך מכתבים שכתב אבי החתן:
ניסן ה'תשל"ד - ניסן ה'תשל"ה

שבת בבית ה'

כמנהגם של תלמידי התמימים מארה"ק, זכה אבי החתן לנסוע ל'קבוצה' מחודש ניסן תשל"ד עד חודש ניסן תשל"ה (כפי שהיה מקובל בשנים ההם). במשך כל תקופת שהותו בבית חיינו, בשנת הקבוצה וגם לאחריה עד שלהי שנת תשל"ח, נהג לשלוח מכתבים מפורטים להוריו ולבני משפחתו בירושלים עיה"ק תובב"א, שהיו צמאים לדבר ה' - לתוכן ההתועדויות של הרבי, הסיפורים בבית חיינו, וכן ה'ארום' החסידי בין כתלי מקום המקדש. לאחר יותר מארבעים שנה שהיו מכתבים אלו חבויים אי שם, הננו לפרסם קרוב לחמישים מכתבים שהופכים למסמך מרתק ויומן מרגש, מהנעשה והנשמע בד' אמותיו של הרבי, וחצרות קדשנו בכלל באותה שנה.

הננו מגישים מכתבים אלו לתועלת הכלל, וזאת למודעי אשר מלבד פרטים אישיים שהושמטו רוב הנכתב נשאר על מקומו כפי שהוא, ולמעט אי אלו שינויים קלים מוגש החומר המקורי ללא עריכה מחדש, בכדי לשמור על האותנטיות והסגנון והמעם המיוחד שלא נס ליחו, בימים ההם בזמן הזה.

בס"ד. יום ד', ד' ניסן ה'תשל"ד

להורי היקרים ולכל המשפחה לאיו"ט

השעה עתה 1.25 לפי שעון ישראל. אנחנו כבר טסים מאז השעה 10.15 עברנו כמה ארצות וכו', אין לבטא בכתב את הנראה והנעשה מסביב. יושבים בין האנשים, כאמור בהשגח"פ הכל, ניהלנו שיחה באנגלית במשך 1/2 שעה, עד שהתבטא ממנו מילה אחת בגרמנית ואז שאלתי אם דובר גרמנית, אז התחילה שיחה יותר שוטפת מאשר קודם, זאת באמת הייתה התרשמותי הראשונה שממנה יש הרבה ללמוד, כאשר תוך כדי שיחה התחיל להתייפח בבכי ובדמעות שלישי. כנראה נזכר מהעבר וכו' יש לו בנים דתיים בשיקגו אך... וכמש"כ והשיב לב אבות על בנים וגוי' אדם הנותן אינו יודע, אך כנראה אם היו אלו דברים היוצאים מן הלב כנראה נכנסו אל הלב, מי יתן ונוכל לקלוט כך לעתיד אנחנו.

באמת נזכר הנני עתה דברי הרבי שליט"א לפני כשנה, היום אין מתנגדים צריך רק "דעם מויל זאל ארום גיין רעדן חסידות", וכן הוא בכל המובנים וכל המדריגות. ממש רואים כולנו שאין היום התנגדות אף ליהדות בצורה עקרונית, כיון שהמעשה שממנו אין להתעלם דהיינו מן המציאות הקיימת החינוך וכו' ואף הקיבוציים השמאליים ביותר דורשים ומנסים לחזור אל המקורות כמסופר כו"כ פעמים. ועתה להתרשמותי השני', כשמתבוננים קצת יש ללמוד מהנראה, ב"ה המקום נוח ליד

החלון ונשקפה על פני... כשרואים אנחנו את המטוס במיטה מעל העננים ענני שלג, מעל מי הים הכחולים בצבע תכלת ומפעם לפעם אי מסויים כמו שראינו בינתיים קפריסין, יוון וכו' אין לבטא זאת ואולי רק במילים ספורות אלו: מה גדלו מעשיך ה', ומה רבו מעשיך ה'. וכדרך שלימדו אותנו רבותינו נשיאינו במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, ללמוד מכל דבר הנראה את המוסר השכל שבדבר, יש תמיהה לכאורה מדוע רואים אנו זאת דוקא כאשר אנו נמצאים מעליהם מעל פני הקרקע ומעל הים, ולא כאשר נמצאים אנו בתוככי הבריאה מעשה שמים וארץ, אלא היא הנותנת, כשנמצאים למטה וקשורים לארץ, לארציות וגשמיות, אין מבחינים בעיקר ויש התופסים גם הטפל, אך כשמגביהים את עצמינו קצת מהארץ אביסל העכער פון וועלט, איז גאר אן אנדער קוק אויף וועלט, ונראה לעין כל שהאדון אחד לכולם ואין זולתו, ונוסף לזה, מה שמתנשאים יותר מגיעים יותר לעניין הביטול, וכמו האסטרונומים להבדיל שהגיעו לירח, כן הוא ברוחניות בנושא זה.

ובינתיים אסיים מכתבי הראשון במספר, בכמה פסוקי תהילים משיעור החת"ת שאמרת לפני שעות מספר ובאמת מכל פרק יש ללמוד ההוראה שממנו, וכמאמר מי דארף לעבן מיט די צייט, תחילה בפכ"ג על מי מנוחות ינהלני, ינחני במעגלי צדק ולכן גם כי אלך וגוי' לא אירא כי אתה עמדי, ובזה אפשר לעלות על כבש המטוס, ומיד בפרק הבא פכ"ד, לה' הארץ ומלואה וגוי' ובהמשך כל הפרק וזהו הדבר שנתן

שאר החברה, היה זה כבר בשעה 6.15 לפי השעון המקומי, בדיוק הזמן שהרבי עומד לצאת מחדרו לנסוע הביתה.

נעמדנו בשורה ליד דלת ג"ע התחתון ובצפי' מתוחה, הי' אפשר להאזין לדפיקות הלב של החברים מרוב התרגשות, כי הנה בעוד שניות ספורות יוכלו לברך ברכת "שהחיינו" על מה שמצפים כבר שנים רבות, ולבסוף נסיעה ארוכה זו למעלה מ-11 שעות, וכרגע הס הושלך, הדלת נפתחת וכ"ק אדמו"ר שליט"א יוצא, שם את ידו הימנית על המזוזה ופונה לעבר הדלת בצעדים מהירים ובינתיים במבט חטוף סוקר בסקירה אחת את הפנים חדשות שהגיעו לכאן, ולבסוף חיוך רחב השתפך על פני קדשו ויצא החוצה. הלב הרגיש העיניים ראו והמוח מתחיל לחשוב מה היה כאן, עדיין לא קלטו שמישהו זכה לזה, לראות את המנהיג הדגול מנהיג כל עם ישראל כולו. והנראה שיחד עם כל המנהיגות וכו' הרי עיקר עניינו הוא התמימים תלמידי הישיבה. והעיקר לפועל להיות תלמידים נרות להאיר, להאיר את חשכת הלילה את העולם הנתון באפילה. אח"כ כל אחד הלך להסתדר וחזרו כולם לערבית שוב יחד עם הרבי שליט"א. כל מבט נוסף מוסיף תנועת מרץ נוספת, בפרט כשקצת מתבוננים שיחד עם כל אמריקה וכו' הרי זה אין תופס מקום וכו'. למחרת הרבי הגיע לקריאת התורה בשעה הרגילה ועלה לתורה לשלישי, אחר קדיש נעמד מצד ימין וכל אחד מהנוסעים אחד אחר השני עלה לברך ברכת הגומל. הלב מתרגש מאוד כשעומדים כחצי מטר קרובים אל כ"ק אד"ש ובפרט כשמסתכל

לצאת ולהוכיח מכאן, ובקשתינו ליעד נסיעתנו מיד בפרק הבא דרכיך ה' הודיעני אורחותיך למדני הדרכיך באמתך וגו' ומדוע ממשיך בפרק שלאחמ"כ ה' אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך שהרי לשם אנו נוסעים, כמצויין במדרש רבה פל"ה ד' או ל"ד ה'. ובקשתינו ותפילתינו בפרק הבא פ' כ"ז אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וגו' ובודאי ובעז"ה נוכל לומר ולברך על המוגמר מש"כ בפכ"ח ברוך ה' כי שמע קול תחנוני, כי ה' עוזי ומגיני בו בטח ליבי ונעזרתי ויעלז ליבי ובוודאי יסתיים בכי טוב הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם.

בפ"ש כל המשפחה ולהשתמע טוביה.

ב.

בס"ד. מוצש"ק ויקרא ה'תשל"ד להורי היקרים ולכל המשפחה לאיו"ט כבר למעלה מ-3 יממות בחצרות בית ה'. וממש לא מוצאים פנאי ויותר נכון לא יודעים במה להתחיל. הגענו לני. 9.40 בערב לפי שעון ישראל ובקורת המכס עברה ללא כל תקלות. ומעניין שאף לא ביקשו לפתוח תיק אחד ומיד הכל עבר, בחוץ נפגשנו שוב עם כל החברה שבאו לנגדנו לקבל אותנו, ביחד עם הרב מענטליק ראש הישיבה. בפינה צדדית מצאתי את אלישע ואסתי והתינוקת שבאו עם מכוניתו של זאב ש"י שהביא אותי מיד ל-770. כעבור כמה דקות הספיקו להגיע

זכינו לזה, ונוסף לזה שהרבי לקח מיד הסידור ביד וכו' שהיה זה התחלת סימן שיוצא וכנראה תהיה, אך לבסוף לא הי', כשחזרתי לתפילת מנחה שוב נפגשתי עם הרבי בכניסתנו ל-770, מעניין לראות איך שהרבי צועד רגלי לכיוון 770. ובינתיים, גוט וואך וכ"ט ולהשתמע. (אני לא מאריך בכתיבה בכגון דא, באשר הייתם כולם כאן ואכמ"ל).

ועתה קצת לגשמיות, ב"ה הכל מסתדר ומסודר על צד היותר טוב. היחס היפה מצד כולם כאחד, גם הרמיי"ם מהישיבות וכו', כשהכנסתי המכתבים למזכירות דרשו שם כולם בשלום האבא ועבודתו ב. קליין ול. גרונור ועוד. היחס בבית משפחת שוחט הוא בכל טוב ומכל טוב, באוכל הטעים בבישול הנהדר וכו'. בישיבה כמו כן, האוכל בשפע ואוכל טוב ומכל טוב מצרים, וממש הלוואי שיתנו בא"י ביום או ביומיים מה שנותנים כאן בארוחה אחת. כן התאקלמתי מאוד טוב במקום, וממש לא מורגש שום דבר חדש כשנמצאים ב770 או בישיבה או בביהכנ"ס אחר שוכחים בכלל מהכל, וכשיוצאים זה כמו לעבור בתל אביב באיזה רחוב. ב"ה מכל מה שקיויתי והתכוננתי, מצאתי כאן פי כמה טובה כפולה ומכופלת, ויחד עם זה כשרואים כל יום את הרבי בריא אין למעלה מזה. וכוחו הולך ומתפשט בכל יום, ועד שלפני שבוע ביקר אצל הרבי לראשונה בהיסטוריה מנהיג הממשיך כביכול את שושלת הגר"א ז"ל ר' משה פיינשטיין והיה למעלה משעה ביחד עם ר' שמחה עלברג, כשיצא, הרבי ליווהו עד לדלת גן עדן התחתון. פגישה זו

על כאו"א במבט חודר. החברה סיפרו לי שכשבירכתי הביט עלי במיוחד יותר, כן ראיתי שגם הסתכל על אחד ובחן אותו מלמעלה למטה (אם זכור זה שהיה בבית, דב טברדוביץ).

באותו יום נסע לאוהל בשעה 3.15 כך שמנחה התפללו לעת ערב, כשנכנס חזרה עטוף במעילו לאחר עמידה רצופה של קרוב לחמש שעות על האוהל, נעלי גומי לרגליו ובידו חבילת הפ"נ, רוחץ ידיו ונועל מנעליו הרגילים והחליפה הרגילה אחרי שהחליף בגדי הזיידנס נכנס לתפילת מנחה, אחרי מבט חטוף על השעון מתחילה תפילת המנחה. יש להוכיח איך שאין דקה וחצי דקה מיותרת, כשבנימין יספר עם המפתח וכו' כן אמירת הנשיא ביני לביני וכדו'. שוב בלילה ערבית עם הרבי וככה מתרגלים לסדר חדש דהיינו לצאת מרגילות וכל פעם כל מבט נוסף משהו חדש ומרגישים שמתקשרים למשהו נצחי שלא ינתק לעולם. כמוכן בשבת זו פעם ראשונה הרגשה כזו, כשהרבי נכנס לביהכנ"ס לקבלת שבת לכל התפילה ולבסוף איך שעונה לכולם גוט שבת וכו' כן שוב בשעות הבוקר ובעיקר ההפטרה שב"ה הצלחתי לעמוד הפעם כחצי מטר מול פני קדשו ושמעתי כל מילה מההפטרה, מרגישים בשעת מעשה שחיים בתקופה של דברי הנביא וכו'. אחרי ההפטרה כשהרבי חוזר למקומו ואח"כ מסתובב לכיוון הס"ת עד שחוזר לארון קודש, ביני לביני נפגשו היום מבטינו והרבי הסתכל עלי כ-20 שניות, היו אלה רגעים של..... לא ניתן לכתובה. לאחר התפילה קיוונו להתוועדות אך לא

הפסח כל הבחורים כנראה אוכלים יחד בבניין קרוב ל-770, והרבי כידוע בא לשם ליל התקדש חג ומאחל לכולם גוט יו"ט וכו', כמובן שעלינו לנקות את המקום טיפ מאפ, כל בחור חייב לעבוד 6 שעות כפי שחילקו הממונים, גם אני כמובן השתתפתי בעבודה כי יותר טוב עכשיו מאשר בימי החג ולאחריו.

מצות ב"ה קיבלתי וב"ה ממש מהודרות, לראשונה אוכל מצות שאפיתי במו ידיי. בערך קילו וחצי, ומקווה שיספיק. את הדירה שאנחנו גרים בה עוד עלינו לנקות, אמנם יש לנו עבודה קלה כיון שזאת דירה חדשה דהיינו שרק עכשיו שכרו אותה ואין לכלוך רב, קבלנו כלים לעבודה מהשיבה, כך שמאוד נוח לעבוד. אם אתם זוכרים את הדליים שהעצלנים האמריקאים לא צריכים להתכופף לסחוט והדלי סוחט מעצמו הסמרטוט. אקוה שביום חמישי נסדר הדירה. בינתיים היום לא ידוע אם תהיה התוועדות, כולנו מצפים לזה בכליון עיניים. אתמול התחילו להגיע השלוחים מכל קצווי תבל, שהיום שלהם הוא י"א ניסן שאז כולם מתאספים כאן, כמובן שלפסח שוב חוזרים ורק באים לזמן קצר, ואתמול לפנות ערב הגיעו מלוס אנג'לס השלוחים ולאחר תפילת ערבית חשבו כולם שהרבי יוצא לקידוש לבנה, כך שכל הקהל עמד בחוץ וחיכה, אך פתאום הודיעו שהרבי נוסע הביתה ואינו מקדש עכשיו, מיד פינו דרך אך כל הקהל כבר נשאר על עומדו, ולפתע מפינה צדדית נשמע קול שירה, מהשלוחים שהגיעו נעמדו ליד הדלת ופתחו בשיר ידוע על שלושה פסוקי תהילים מסיום פרק ע"ג. כעבור

עוררה הדים נרחבים בכל קצווי תבל כפי ששמעתי עכ"פ לפניו יכרעו ציים, ועד לקיום היעוד וימלא כל הארץ וגו'.

בינתיים א גוט וואך ולהשתמע טוביה

אולי לי"א ניסן תהיה התוועדות עדיין לא יודעים.

יום א': בעוד כ-5 דקות הרבי יוצא לתפילת מנחה, ובינתיים אמצא מישוהו לשלוח על ידו המכתב והמצורף, הוא טוען שאם יקבל ציצית אינו נשאר בע"ח, באמת נהנה ממתנה זו הנחוצה לו עד מאוד כעת, אולי עוד אספיק להשחיל החוטמים לפני נסיעתם לטורונטו. בינתיים מסתדרים ומרוצים עד לשמים, היחס היפה בכלל, ובפרט בימים האחרונים שירד שלג משך כמה שעות ואח"כ גשם שכמעט נראה שכביכול שכח שהתחיל לרדת הייתי צריך לקנות ערדליים והר' מענטליק שילם לי כמובן בין יתר הישראליים, היחס כאן ממש יפה ונוח. גם נתן לי איזה מעיל, אם יהיה לי קר. כן בש"ק נפגשתי באיזה ביהכנ"ס עם אנשים וקצת שוחחנו ונמצא שאשתי הייתה יחד עם הרב זלמן שניאורסאהן בפאריז במחבוא, כך שהעולם קטן. בינתיים ממחר אני למנחה, כט"ס ולהשתמע. גוט יום טוב וחג כשר ושמח.

ג.

בס"ד. י' ניסן, ה'תשל"ד

משפחה יקרה לאיו"ט

מה שלומכם! ואיך ההכנות לחג הפסח הקרב ובא - כאן ב"ה הכל מסתדר, לחג

תנועת הרבי לראשונה, שתמיד אפשר לחכות ולשמע וכו' אך כ"ז שלא ראו אינו כלום, וממש אינו דומה שמיעה לראיה נראה כאן יותר מהכל וכמו שהאבא כתב במכ' הראשון ובאותיות הראשונים "אין מילים בעמי, לא כאשר שמענו כן ראינו" עכ"ל (זכור).

להשתמע ולהתראות כאן ממני טוביה

היום מיידנצייק הגיע ועוד שלוחים, ככה שמכאן מקור כל העולם וכולם מתגלשים להנה.

ד.

בס"ד. יום ג', א' דחומה"פ, פה ברוקלין 770

להורי היקרים לאיו"ט ולכל המשפחה שי' רב שלומות!

מה שלומכם ואיך עבר עליכם החג, והע"פ שהשנה חל בש"ק. כאן ב"ה עבר יפה מאוד מלא רשמים וחוויות. עוד מקודם לכן מימים מספר לפני הפסח. ביום ד' בערב י"א ניסן הייתה התועדות שבוודאי תוכן השיחות שמעתם באה"ק, ובפרט מה שכ"ק אד"ש צעק אודות מיהו יהודי, על מש"כ בטח בדד עין יעקב, אימתי בטח כשבדד, שרמז למה שמתרחש לבוא. עצם התועדות זו לי ההתועדות הראשונה בבית חיינו, ותמיד שוב נזכרים במחז"ל אינו דומה וכו' כששומעים מתוך איזה רמקול או כשרואים וחיים יחד עם זה, איך שכ"ק אד"ש נכנס בשעה מדויקת ומיד מתחיל בהתועדות, עד שתופסים בדיוק

שניות הרבי יוצא, עמד על המתרחש ותוך כדי הליכה חיוך רחב נסוך על פני קודשו ובתנועת ידו הידועה לעברם וממשיך במהירות לכיוון המכוננית, ושוב תוך כדי הליכתו עוד פעמיים הגיע את ידו, כמובן שכל הקהל מיד נרתם לעבודה והמשיכו בשירה הזאת. (כיום אינני יודע אם זהו השיר שיישאר אך היה זה מחזה שעדיין לא ראיתיהו וממש להפליא).

כן אני מוכרח לכתוב מיום א', כשהרבי יוצא לתפילת מנחה עומדים במעבר שתי נשים והרבי יוצא ונותן חיוך רחב כלפיהן ונכנס לתפילה וכן בחזרתו מהתפילה לחדרו, לשאלתי אמרו לי שהיו צריכים להוריד לה את הרגליים והרבי בברכתו הציל לה א' מהם, השני כיום מפלסטיק וככה שפעם בשבועיים מגיעה כל המשפחה האבא בנו ובתו והאמא, והאמא ניצבת עם בתה שהולכת עם קביים להודות לרבי ולקבל חיות לשבועיים וכן חוזר בכל שבועיים. ממש בכל פעם שרואים את הרבי נכנס לתפילה מקבלים מרץ ועידוד חדש, כ"א בעבודתו, ובפרט שקצת חושבים מי עומד כאן, וכלפי חוץ הרבי מתאמץ לא להראות כלום, וכמו שסיפר לי חבר שביום א' בערב לערך ב11.20 בלילה עבר ברחוב וחלון הרבי היה פתוח כך שהוילון קצת הועף למעלה וראה את הרבי עומד ליד ארון הספרים ללא כובע וחליפה, והספר עומד על השולחן ומתעמק בספר וממש מבחיל לראות פניו, וכך עובד יומם ולילה אך כשיוצא הוא כמו אחרי מנוחה ארוכה. בינתיים נסיים בברכת כל טוב סלה ובברכת חג כשר ושמח און מיט א שטורעם (באמת כמו שראיתי אתמול

אח"כ לקח המחתה וחתה ג' פעמים בתוך האש והחזירה למקומה, ואמר היה"ר כנהוג. ביום ו' הלכו לאפות מצות של כ"ק אד"ש משך כשעתיים וחצי, בתחילה הם עבור הרבי בעצמו ולאחמ"כ המצות שמחלקים לקהל שבא לקבל אחה"צ מצות מכ"ק אד"ש. זכיתי ע"פ הגורל להיות בין האופים מצות עבור כ"ק אד"ש. מעניין, סיפרו לי בחורים שנמצאים כבר כמה שנים ועוד לא עשו זאת ואני כבר למזלי בשנה זו זכיתי לזה. כשחזרתי ל-770 בשעת 3.00 לערך אד"ש כבר עמד וחילק מצות, והתור כבר ארוך עד לקינגסטון אחרי שעומדים גם צפופים לאורך כל עזרת נשים כ-10 אנשים בשורה. שוב ניתן לראות כאן העניין דמנהיג ישראל איך שעומדים בתור רבנים מלמדים ש"ב וכו' מראשיכם ועד שואב מימך, כ"א מביא איתו ילדיו הקטנים וכ"ק אד"ש נותן לכ"א בידו ב' חתיכות מצה בד"כ (ויש שמקבלים מצה שלימה וכדו') ומאחל א פריילכען און כשרן פסח. כמוכן שבמצה זו כמו שאמר דוד רסקין נותן כ"ק אד"ש כוח והמשכה שיהיה מיכלא דמיהמנותא, וגם עניין דאסוותא.

בש"ק אחר תפילת מנחה כ"ק אד"ש אמר ההגדה וכשגמר קם ובשירת על אחת כמה וכמה כשכל הקהל מלווה בשירה עולה לחדרו. בליל הפסח אחר התפילה כשמאחל גוט יו"ט לכולם בראשו, עבר ליד אחד הילדים ובידו עושה לו תנועת שלום כנהוג לילדים. בלילה כנהוג צריך לעלות אל הבחורים, זה מעניין מאוד לראות סדר המתנהל ברוב עם כזה, בערך 300 בחורים בסדר מופתי והכל בצורה

מהלך הענינים הרי הרבי כבר יושב ואומר שיחתו על עניין פותחין בברכה וכו'. ביני לביני בשירת הקהל כשכ"ק אד"ש מנצח על השירה בתנועות ראשו ובידיו ובחיוך קורן לכולם יחד, ולאנשים פרטיים שפה ושם עדיין לא אמרו לחיים או לאיזה בע"ת, וניתן לראות איך שיודע ומרגיש כאו"א שנמצא בין קהל רחב זה. באמצע הופיע גם הצלם וכשעולה למעלה לצלם פונה אליו כ"ק אד"ש האם כבר אמר לחיים וכדו' לעוד. החברה פה אומרים שמאז תשרי לא הייתה התוועדות שמחה כמו זו ואפי' פורים. ב"ה היה לי מקום טוב לבינתיים, כי אלישע לא היה שכבר נסע ביום ב' שעבר וככה שעמדתי על מקומו, אני מקווה שאוכל לעמוד שם גם באחרון של פסח, כי בינתיים בשה"ג (בראשון לדרשה ובשני לאמירת ההגדה) לא הייתה התוועדות ואף לא בימים הראשונים.

בינתיים התקבל גם הניגון ששרו בשעתו השלוחים מלוס אנג'לס, בוודאי שמעתם השיר הראשון אחר השיחה הראשונה על השלושה פסוקים האחרונים, הגם עס קלעפט ניט צו גוט. ביום חמישי לעת ערב ראינו את כ"ק אד"ש לוקח מים עבור אפיית המצות "מים שלנו", כל הקהל עמד מסביב ודי נדחפו. כ"ק אד"ש פנה לעומדים סביבו ואמר "הלואי זאל מען זיך אזוי שטופען צו [תורה] לערנען". למחרת ביום ו' גם ראינו כ"ק אד"ש בשריפת החמץ במרתף הבניין, איך שהכניסו ב.ק. ול.ג. 4 חבילות גדולות ארוזות וקשורות כנראה בידו כ"ק אד"ש והשליכום לאש, ניגש כ"ק אד"ש וזרק מעטפה מסוימת ואחמ"כ את ה-10 פתיתים עם הכף כרגיל,

ה.

בס"ד. מוצאי יו"ט שני של גלויות תשל"ד
(חגה"פ)

למשפ' היקרה לאיו"ט

רב שלומות

השעה עתה 4.50 לפנות בוקר יום ב'. לפני כשעה הסתיימה ההתוועדות שבאמת הייתה זו כידוע סעודת משיח. עדיין עומד לנגד עיני כל המחזה הזה והרושם העז שפועל על כל אחד מהמסתופפים תחת כיפה זו. בין אם הם נכבדי זקני החסידים ובין הצעירים האברכים החתנים הבחורים, וכמובן גם על הילדים וביותר גם על העוללים ויונקים שנסחבים אחר אבותיהם ועומדים על מקומם שעות ע"ג שעות. השמחה השוררת בעת השירה כשכ"ק אד"ש מנצח עליה בתנועות ראשו וידי, כידוע שבכל פעם מוסיף שוב מרץ חדש ותוספת כח ומעל כולנה מבטו של הרבי אשר מביט על כל סביבו, על כאו"א בפרט. העיניים היפות מסתכלים פנימה, וחודרים אל לב איש הפוגע במבט פנימי וערכי הלזה, מבט כזה כוחו רב לפשט העקמומיות שבלב, והחן השפוך על שפתי אדם גדול זה נותנים המה תקווה טובה גם לקשיי יום וכוחם אדיר לעורר גם לב נשבר ונדכא. מידי פעם פונה לאדם פלוני מדוע לא אמר עדיין לחיים, או לאדם פלוני שגם הוא ישתתף בשירה, בהקול ששון שנשמע מכל פינות האולם המנגנים בקול ועלזי ובפרט כאשר כ"ק אד"ש עוד מוחה כפיים שאז כמובן שמגיע לשיא ולשמחה אין קץ, ומידי פעם מעביר את המשפחה על מצחו הגדול והרחב שהתכסה באגלי זיעה כעין

מסודרת, נקי ומצוחצח. כל שולחן יש לו 2 סדרנים ככה שתוך 5 דקות מחלקים בשר או דגים לכל הבחורים ולא שלוקח כמה שעות. כ"ק אד"ש נכנס בלוויית גרונר חודקוב קליין ועוד וסוקר כל חור וכל פינה במטבח במחסן וכו' גם הסתכל מעט על קערות הבחורים, אף העיר לעניין הנרות שיעמדו יחד דהיינו אחד ליד השני לברכת הנר ולא לשכוח, ובחזירתו עמד ובירך "כיון שפסח הוא זמן חירותנו גם בערך לשבת גם בערך לשה"ג ולע"פ שחל בשבת, שיהיה לשנה הבאה בירושלים והחירות תמשך לכל השנה כולה", וכן עלה אח"כ להדר התורה ולמכון חנה ושם איחל לכולם שכ"א תזכה לערוך סדר בביתה. ליל הסדר השני הוזמנתי אצל אוורבוק ולא חפצתי מיוחד אך לא יכולתי לסרב, והייתי שם הי' די יפה עד לערך 2.30 הי' הסדר השני. הראשון נגמר 1.15 מחמת זמן אכילת אפיקומן שכאן יוצא בשעה 1. תפילות החג עברו כאן מאוד יפה עם חזנים שונים, שכ"א מנסה להראות כוחו כשמלווים תפילותיהם בפזמונים מסוימים והקהל מלווה אותם, כשכ"ק אד"ש ממקומו בתנועת ידו על הסטנדר מנצח על השירה הזו. כן הברכת כהנים פעמיים במוסף, ממש בשעת מעשה כשכל הקהל תחת שליתות עומד מול וכנגד למעלה 300 כהנים, יש להרגיש בשעת מעשה כמו שעומדים בביהמ"ק. ובינתיים אסיים בברכת חג כשר ושמח וכמו שבירך הרבי ונזכה לאכול מן הפסחים ומן הזבחים ובניסן עתידים להיגאל שיהי' זה בניסן זה.

להשתמע

טובי'

ושוב פנה במיוחד לכיוון הקבוצה ולעברי בתנועות ראשו ובידיו. הוא דיבר בשיחתו שצריכים לדעת על מה ולמה יצאו מא"י שהאיסור אינו בתוקפו רק כאשר הלימוד בתורה הוא בצורה כמש"כ הרמב"ם ללמוד תורה וכו' בכל רגע פנוי שאז מותר לצאת לחו"ל וכו' אן קיינע פשעמלעך וכו'. כן בסיום ההתוועדות כ"ק אד"ש מברך על הכוס בהמ"ז ואח"כ מבדיל עליו, והתחילה חלוקת כוס של ברכה שנמשכה כשעתיים, כשהבחורים עומדים על משמרתם בשירה ובזמרה ומידי פעם כ"ק אד"ש מגביר את ההתלהבות. שוב כאן, לכ"א פונה בענייניו וחלק אף מוסר להם בקבוק יין למנהלי מוסדות וכדו'. לבסוף לקחו הבחורים ואני ביניהם, והצעתי לבד הכוס שלי עוד שני כוסות אחד בשביל האבא במיוחד ואחד לכל המשפחה, ואקווה לשלוח זאת עם הקבוצה שבעו"ה תחזור בשבוע הבא לאה"ק.

ככה ימי החג עברו שוב יפים מאוד. שוב היה יומיים, אך זה ממש אינו בבחי' תפיסת מקום כי אין זמן למחשבה יתירה, כאן תפילה עם הרבי והסעודה, ולהספיק השיעורים הקבועים ושוב תפילה, והזמן עובר חיש ומהר און מקען אסאך אריינכאפן. ובאמת די נחוץ מה שהאבא סלל כנראה את הדרך למשפחתנו זיך אריינכאפן אין א שטיבעל בסביבה שנמצאים במקום שקט ורגוע וקצת ארויס מהטומעל. במשך ימי החג, כמו שכתבתי, ביום הש"ק לאחר מנחה יצאנו בתהלוכה [אחרי שכבר יצאו גם לכיוונים אחרים בפלטבוש או בארא פארק] לכיוון וויליאמסבורג. מאות אנשים צועדים,

אבני חן, על כל פרט ועל כלל חשבונו המדויק והמתוכנן. וכמו שנא' איש אשר ילך לפי רוחו של כאו"א.

כולנו השתתפנו בסעודה זו, כשבתחילת הסעודה הכריז משהו שמי שעדיין לא נמל ידיו ילך ליטול [כידוע] וכן עניין הד' כוסות כנהוג שהפעם יצא לנו לשתות שלש כוסות בדרך חיובי, דהיינו כוס ראשון כשכ"ק אד"ש ביקש שכל אלו שהשתתפו בתהלוכה [כדלהלן] יאמרו לחיים, והשני כשהשיחה נסבה על בחורי ישיבה, שאז כל בחור מכל ישיבה שהיא אמר לחיים, והשלישי כשכ"ק אד"ש אמר שיחה מיוחדת עבור הקבוצה שזה עתה באה מא"י ולבסוף פנה אליהם לאמר לחיים. אני במקרה עמדתי על המקום של אלישע, ככה שאליי הייתה זו פניה ראשונה, כאשר הרב מענטליק פנה לבחורים שיאמרו

ככה ימי החג עברו שוב יפים מאוד. שוב היה יומיים, אך זה ממש אינו בבחי' תפיסת מקום כי אין זמן למחשבה יתירה, כאן תפילה עם הרבי והסעודה, ולהספיק השיעורים הקבועים ושוב תפילה, והזמן עובר חיש ומהר און מקען אסאך אריינכאפן

לחיים ועדיין עמדתי משתומם וכו' פנה כ"ק אד"ש ומסמן בידיו להגיד לחיים, ואח"כ כמובן גם לשאר הבחורים. לאחר מכן גם ביקש שיתחילו ניגון מא"י, ועד שהספקנו לאחר שהיסגנו וכו' פתח כ"ק אד"ש בהניגון הושיעה את עמך וגו' שבשעתו הביאו ניגון זה מזמרת הארץ.

להשתמע ולהתראות בקרוב
טוביה

עזרא שי' בא לכאן משך ימי החג יחד עם משפחתו, בתוך ההתוועדות הרבי הסתכל על הבן וחייד ואף מחא לעברו כפיים, וכן בסיום כוס של ברכה אמר לו לעשות ברכה, ולהגיד לחיים.

יום ב'

הלילה הייתה יחידות לרגל האורחים שבאו לחגים, נכנסו בין השאר עזרא וכן זאב אורבוך ומשפ' לרגל הב"מ. עדיין לא היה חזרה מהר' יואל כהן שי' ואני מקווה כמו שאמר לי היום שמחר בערב יחזור השיחות, ובעז"ה אשתדל לכתוב עכ"פ תמצית מההתוועדות דאחש"פ. מזיכרונני גרידא עדיין אינני רוצה לכתוב. בזה גם אצרף השיחה ע"פ שמיני שי"ל, כיון שבא"י נדמה לי מפ' פקודי לא הוציאו כי בינתיים גם אין מי.

להעניך ולדוד שי'

... נזכרתי כעת מה שכתבו לך פעם, איך שרואים אצל הרבי שיודע הכל הכל ממש בע"פ, ובכ"ז קורא כל מילה וכל תפלה רק מתוך הסידור, ואפי' עלינו לשבח ועוד. וכן אתמול ראינו איך שהרבי מברך ברכת המזון מתוך הסידור, ואיך שמבטא כל מילה וכל אות בהדגשה יתרה. ובטוח אני שגם אתם שמתכוונים עוד לבוא לכאן, שמדבר זה בינתיים תתחילו להתכוון.

להשתמע מאחיכם אוהבכם, טוביה

ובריקודים לאורך כל הדרך כשמלכותא דרקיעא ומלכותא דארעא מלוים אותנו, וממש נראה בעין כל איך שכל עצי היער ימחאו כף. כשעוברים על כל מקום ומקום מציצים מכל עבר מהחרקים ומהחלונות יהודים ולהבדיל שחורים על הרחוב שלהם שנהי' שחור מאדם קהל גדול ההולך ובשליחות נשיא דורנו. כשהגענו לוויילאמסבורג, התפצלנו לבתי כנסת באזור. אני ועוד אחרים הלכנו לביהכ"ס פלוני ושם קיבל אותנו הרב שאחז באמצע דרשתו ובסיום פנה לעברנו שבוודאי אנחנו שליחי הרבי מליובאוויטש שבאו לכבד אותנו בדרשת החג. באמת יפה, ואכן עלה אחד מאיתנו והקריא מכתבו של כ"ק אד"ש לחה"פ בעידוד ובחיות מסר זאת לאנשי ביהכנ"ס. לאחמ"כ עוד הספקתי להיכנס להמקום המרכזי ביהמ"ד דסטמאר, ובדיוק אחזו שם בסיום הסעודה שלישית וכבר התפללתי שם אח"כ ערבית. ביהכנ"ס יפה מאוד ארכו לערך כמו שלנו היום, אך רחבו כאורכו. האולם מלא מקצה לקצה וממש שוק וכו' עליתי למעלה וראיתי שם הרבי וחסידיו. בכ"ז קצת גישמעק לראות מא"ש בתוככי ארה"ב, אך כל אחד בדרכו הוא. הצלחתי גם שם בפנים לאחר שקם מהטיש ועד לתפילת ערבית לרכז כ-20 חברה ושוחחנו קצת על פעולות חב"ד, ובאמת נתקבל באדיבות כאשר לבסוף כ"א מהם בא להגיד גוט יו"ט וכו' וכן בחזרה שוב הלכנו בשירה וכו' ממש חוויה מרשימה ומעניינת.

ובינתיים נסיים מכתבינו בדרישת שלום כולכם וד"ש הסבתות תחי'

ומוכשר, ואף הוסיף שילמד דיני שחיטה על בהמה דקה גם דיני בהמה גסה כי יהא נחוץ לו פעם, אף שמי יודע אימתי.

במוצאי החג, בחלוקת כוס של ברכה בין אלפי אנשים נותן הרבי לאחד הבחורים גרוזיני ממקורו כוס ש"ב ומוסיף ונותן לו בקבוק יין קטן ואומר לו שיבשל זאת וישלח לאביו בא"י. הלה לקח ללא שאלה גוספת אך בתמיהה קטנה מהו העניין, כבר נמצא שנה וחצי וזו לו הפעם הראשונה. והנה ביום חמישי בלילה קיבל מכתב מא"י שביום האחרון דחווה"מ קרה תאונת דרכים ובתוכו היה אביו ואימו והמחותנים שלהם ועוד אחד ויצאו בפצעים קלים בלבד, אך היו בהלם ולקחום לביה"ח ובי"ה בסדר הכל. ואז נודע מהותו של הכש"ב במוצאי החג. וזה אחד תוך האלפים שמי יודע ומבין ומשיג בכל זה. ומריבוי הרוחניות ממש אין זמן לחשוב על גשמיות. ועכ"פ הכל כאן בשפע, האוכל במשך כל היום ואף אם לא מדייקים בשעה הקבועה, ב"ה. כן אסתי שממש אחות מסורה בכל הפרטים ועומדת הכן לכל דבר וממש לא נעים לי להיכנס, כי אני מוכרח לצאת משם יותר משבע ומושבע וכדו'. כן אפתה לי במיוחד עוגה שלימה טעימה לש"ק זה. ההרגשה כאן מאוד טובה, ובמצב רוח מרומם אף נכנסנו לזמן החדש המתחיל לא מר"ח אייר אלא מיד ממחרת אסרו חג, ומיד הזאל מלא מפה לפה בפלפולא דאורייתא וכו' מאוד גישמעק לשבת בזאל זה. ובינתיים אשאר סיום המכתב ליום ד'.

יום ד', י"ז למטמונים תשל"ד

ו.

בס"ד. יום א' לפ' תזו"מ תשל"ד
להורי היקרים ולמשפ' הנכבדת
רב שלומות!

בזה אצרף תוכן השיחות מאחש"פ שאקווה שיהיה אפשר להבין מזה קצת עכ"פ, זה לקח הרבה זמן, גמרתי רק ביום ישישי. כנראה עד שמתרגלים לזה ובפרט שלא הייתה חזרה מסודרת וצריך ווארט מפה ווארט משם וחלק להעתיק וכדו' אך העניין בפ"ע כדאי גם לעצמו שהדבר נשאר אח"כ בזיכרוני. שיחות דש"ק שוב כתבתי אך לא כולם. וכמו שכתבתי בפנים שבוודאי תשמעו בע"פ מהחוזרים ביום ד' הבעל"ט. ככה תמיד יש חדשות, עצם העניין שאפשר בכל יום לראות הרבי המוסיף כח מרץ וחיות אין לך חידוש גדול מזה. ביום ה' שעבר נסע לאוהל ושיערו שזה בתמורת ער"ח אך היום שוב נסע לאוהל וכך ימים אחר ימים מעביר בצום וכו' ובכ"ז תמיד האיתנות המתמדת, וההליכה המהירה וכו'.

היה באמת מעניין בש"ק זו, איך שכל הקהל מלווה את הרבי אחר ההתוועדות עד קרוב לביתו, בראשית הילדים המנגנים כשכ"ק אד"ש מחייך וממריץ ומלהיב אותם. עובר ליד כל עובר ושב ומאחל 'גוט שבת', ובסיבוב כשהשותרים עומדים מצדיע תוך כדי הליכה לעברם. והביטו אחר משה עד בואו האהלה. בשבוע שעבר הי' יחידות בין השאר נכנס יוסף י. גנזבורג מחברי הכולל מכפ"ח, והרבי שלח אותו להיות רב בכפר יונה הסמוך לנתני'. מעניין אברך צעיר

ואקווה שכיוונתי לדעתו.
ובינתיים להשתמע ולהתראות
טוביה

בס"ד. יום א' בצהריים, כ"א למטמונים
תשל"ד

משפ' היקרה לאיו"ט

האם קיבלתם הכוס ש"ב בשבוע העבר,
כולל ה'לעקאח' מהצלחת של הרבי.
כמובן שעכשיו החלה עבודתנו עבודת
הקבוצה ביתר שאת להשלים את הקודמים
ולהוסיף עליהם והמלאכה מרובה. כאן
ב"ה הכל מסודר ומסדרדרכי טוב. כך
שחולף ועובר הזמן מהר און עס שיט זיך
אסאך רוחניות צריך רק עיניים נכונות
להרים את העיקר ולא בחושך להרים את
הטפל. כבר נמצאים כאן חודש מלא, מלא
כפשוטו מלא וגדוש. תמיד כשבאים ל770
זו הרגשה חדשה ונעימה כאילו נמצאים
פה בפעם הראשונה. אפי' אם אני הולך
בלילה אחר ערבית ללמוד באיזה מקום
בסביבה עכ"ז תמיד אני אוהב לפני שאני
הולך לחדר לעבור ולהסתכל עוד פעם
על אותו בניין המושך, המושך אלפים
מישראל. אותו בניין שתמיד הי' רק
סגור אצלי בארון על תמונת נייר, הנה
הוא חי וקיים חי ומחיה וא"א לעזבו אפי'
לרגע קט, במחשבה ועד למעשה. כן מצב
הגשמי כמו שכתבתי הוא בכי טוב האוכל
בשפע אפי' אם מאחרים קצת תמיד הכל
מוכן ומזומן. ובינתיים נסיים בד"ש כולכם
ולהתראות [כמובן שאין להוסיף איפה

ישאו הרים שלום למשפ' היקרה לאיו"ט
בעוד שעה וחצי לערך, יכנסו הקבוצה
ויעברו ליד פתח דלתו של הרבי לקבלת
ברכת פרידה, וכעבור שעות אחדות
הם נוסעים בכיוון לא"י, ובוודאי ימסרו
ויעבירו גם לאחרים את אשר קלטו כאן
במשך שנה רצופה זו. בדוגמת קבלת
התורה שניתנה בסיני, אך התכלית הוא
לקחת זה לכל מקום עד להפיץ המעיינות
חוצה. קשה אמנם להיפרד אך ע"ז נמצא
הביטוי החסידי 'חסידי גיין קיינמאל
פאנאנדער' חסידי לעולם אינם נפרדים.
אתמול ביקרתי בבר מצוה של הבן של
רות הי' מאוד יפה, יקי כמובן, פגשתי שם
קרובים שבינתיים לא הספקתי לראותם.
דודה בטי ובעלה ובניה וחתנה. הי' מאוד
נעים לשוחח איתם, כן גם נכדה שלפני
שנה לערך שהה בביתנו למשך שבת אחת,
כבר חוזר הערב נדמה לי באותו מטוס עם
הקבוצה, לסלבודקה, אחרי ביקור לחה"פ
בביתו. כן האחים של אלישע ועוד. דודה
בטי במיוחד דרשה בשלום הסבתא תחי'
ומוסרת ד"ש חמה ולבבית הערצילשען
גרוס. כשחזרתי ל770 התקיימה שם
אסיפה שנתית של צא"ח ובדיוק התחיל
לדבר הרב חודקוב. ממש כולי בהתפעלות
וכמו"כ שאר החברים. לכאורה הוא נראה
כאדם אכול שבקושי וכו' אך כשפותח פיו,
נואם בחדר עליון פה מפיך מרגליות, כולו
תוכן, כל דבר שנוגע בו קורץ און שארף
חדור במאמרי חז"ל וכדו' והי' מה לשמוע,
מעניין ומוסיף הרבה. נקווה שתקבלו את
הכוס ש"ב בלי נגיעת עכו"ם וכדו'. גם
צירפתי קצת מזונות שלקחתי מצלחתו
של הרבי. כן קניתי לבנימין מה שביקש

התפילות, הדוחק רב מאוד וכל מילה נשמעת. בנוסף לזה הפעם הי' קידוש לבנה, וגם שם נאמר בסוף קדיש ע"י כ"ק אד"ש, הדוחק במקום הי' רב, וכ"ק אד"ש בתוך אמירתו הסתובב כמה פעמים ופעם הראה בידו ופעם משך בכתפיו לעבר הקהל הצפוף. בחשבינו שזה לרגל הדוחק ונעשה מקום, אך לבסוף אחר שגמר ואמר גוט וואך גוט חודש פנה לעבר הקהל ושאל "מדוע שותקים ולא אומרים קידוש לבנה, האם הי' היום מנין? מכל דבר עושים טומעל ושותקים ולא אומרים קידוש לבנה". אח"כ יצא הביתה ושם עמד מישהו ישראלי שאח"כ תפסתי איתו שיחה קצרה, שבא לראות את הרבי זו לו הפעם הראשונה שיוצא מהארץ, מלפני זמן רב הי' פעם מורה בביה"ס חב"ד למילוי מקום כך ששמע על הרבי ועתה בסיורו בא גם לפגוש את הרבי והספיק לראות מבט חטוף בצאתו הביתה. כולו עומד ומתפעל על המקום הזה, על ביהמ"ד הרחב שמושך לכאן אלפי אלפים וכו' מעניין לפעמים לשמוע במקום ממבקרים את התרשמותם. גם אתעניין לדעת מתי יגיע מכ' זה, וכן הקודמים, כי בד"כ זה נשלח עם ישראלי ביום א' בנמל התעופה. וע"כ רצוי לדעת אם מגיע בזמן ואם כדאי הדבר. ובינתיים כל טוב שבת שלום און אפריילכן שטורעמדיקער זומער. וביחוד ביום ההילולא דרשב"י שבאמת יש לסיים את מה שכי' שם על הרבי שלימ"א איש אלוקים קדוש הוא אשרי עין ראתהו לב חכם ישכיל פיהו אדוננו מורנו ורבנו וכו'.

ממני, טוביה

ומובן מאליו, ועד כפס"ד חייב אדם לקבל פני רבו ברגל].

להשתמע, טובי'

היום במנחה הרבי ירד במיוחד להתפלל בזאל הגדול למטה, לרגל אוטובוס תיירים שהופיעו לסיוור בליובאוויטש, כך שרואים מסי"ג שבכל רגע אצל הרבי יקר בכ"ז משנה מסדריו העיקר לקרב עוד יהודי, ואולי עוד אחד יתקרב ליהדות.

בוודאי סיפרו הקבוצה איך שכולם עברו ליד חדרו של הרבי וכ"א קיכל המכתב כללי בצירוף מכ' קטן על עניין לימוד התורה ומציין שהלימוד מוכרח להיות דווקא ביגיעה וכו'. כן קיבלו 3 דולר לתת לצדקה וברכת פרידה. אח"כ כשיצא לכיוון האוהל ושרו כי בשמחה תצאו עודד הרבי בתנועת ידו לעברם וכן כשכבר נכנס למכוניתו המשיך בזה כו"כ פעמים.

ח.

בס"ד. מוצש"ק אחו"ק, כ"ח למטמונים תשל"ד

למשפ' היקרה לאיו"ט

שבוע טוב ומבורך לכולכם יקירי. היום וכו' שהם ארבעה שבועות, כבר נמצאים 4 שבועות מפסח וזה מזכיר שהם שלשה שבועות לחגה"ש. הזמן חולף ומתקרבים למתן תורה. והדברים נזכרים ונעשים כאן בצורה מעשית ומוחשית יותר. בשבת זו אף שציפינו אך התוועדות לא התקיימה, ומקווים שבעז"ה תהי' בשבוע הבא. הערב ליל י"ג אייר הוא יום יארצייט אחיו של יבלחט"א כ"ק אד"ש, ואומר קדיש בג' וכו'.

ז.

בס"ד. יום א', כ' אייר תשל"ד

למשפ' היקרה לאו"ט

בשבת זו פ' אמור הייתה התוועדות מ 1.30 כרגיל עד לשעת 6.00 אחה"צ. רוב ההתוועדות כמובן נסבה על עניין ל"ג בעומר והשבת שבאה בהמשך. תוכן השיחות במפורט עדיין לא הספקתי ואקווה שבמשך השבוע אשלח זאת, בפרט שבשבוע הבא שוב תהיה התוועדות שבת מברכים סיון וכנראה שוב שבת שלאחמ"כ, ושוב בשבועות וכנראה שוב בשבת שלאחר חגה"ש, כך שלא כדאי שיצטרף לחשבון מדאי גדול. בין השיחות הייתה גם שיחה חריפה על מיהו יהודי אודות השרים שעדיין לא הסתלקו מה'ביינקלאך' וטוענים שזה הצלה בעד כל ישראל והרי בכל שקר מוכרח להיות קוטב אמת כדפרש"י אצל המרגלים וע"כ אכן הצלה לביינקלאך ובאים וטוענים בשם תורת ישראל עם ישראל אלוקי ישראל וכו' הרי כמדובר במכ' כללי דפסח בארוכה עובר במעי אימו אוכל מה שאימו אוכלת, שותה, חי וכו' הרי כן המפד"ל בבטן המערך ואוכל ושותה וחי וכו' ויותר מזה שטוען שמדבר בשם אלוקי ישראל. והאריך בזה הרבה, ממש רואים איך שהרבי בזה צועק בכל כוחותיו וממש עולה בבריאותו, ואח"כ בשיחה זו המשך, עד"ז כשבאים וטועים שישנם צרות צרורות מסוריה, הרי כבר דובר באריכות בהתוועדות דשמח"ת וביקשו שילכו לכבוש עד דמשק, וממילא היו מתפטרים מן הכל והיו מצילים את כל השבויים שאז

כולם שהו בתוך דמשק, ולא היו צריכים רק לא לתת הוראה לחיילים שיפסיקו ולא ילכו כי הם רצו זיי האבן זיך געריסן גיין א הין, ופשוט עיכבו אותם, והיו צריכים ללכת, ואח"כ אפי' להחזיר להם דמשק, ואז הם היו ממלכה שפלה כמש"כ לגבי מצרים שמדינה שפלה היא, וכן שאז היו יכולים לקחת ולקבל כל ה'פאפירן' ו'המסמכים' של הרוסים של התוכניות דלעבר ועתיד שהיו שם שעכשיו זה כבר נתפרסם בכה"ע, ובשעתו העלימו את זה וידעו מזה רק שלשה ארבעה ובכ"ז לא נתנו ללכת וכו' וישנם עוד דברים שיתגלו ובינתיים מעלימים את זה. וסיים שיהי' בחוקתי תלכו בלימוד התורה ואז יהי' כל ההמשך עד לושכתם ואין מחריד.

גם הסביר שיש טענה א במלענישע שאלה מה יעזור אם אלמד שינצחו, שהרי צריכים להילחם. והוכיח כן מרשב"י שהלך לרומי ודווקא הוא שתורתו אומנתו הייתה אותו בחר, ואיך הי' זה ע"י שד, ע"י מלאך מה שצריך הקב"ה מזמן אך בהקדם ובדווקא בתורתו אומנתו כ"א ברוחי אמר ה' צבאות. דקודם כל צריך להיות ברוחי ואז יכול לבסוף להיות צבאות ואה"נ צריך צבאות אך בהקדם דרוחי. ובהמשך לרגל הכנס נשים שמתקיים שלשה ימים מיום ו', שב"ק ויום א' היו גם שני שיחות עבורם וקושר זאת ליום זה שקוראים בפ' אבות כל כנסייה שהיא לשם שמים וכו'. הערב גם תתקיים שיחת כ"ק אד"ש במיוחד עבור הנשים, בודאי יעבור בשידור לא"י... חזרו על השיחה שהרבי דיבר על הנשים שז"ע יצאו מרוסי' להמשיך במסי"ג שעמדו, ניט נאר אראפ שפרינגען פון א דאך נאר

דש"מ, וכפי שעוד אכתוב. שני השיחות הראשונות נסבו על המקרה המזעזע והמבהיל, היפך השכל היפך האנושות היפך היושר אפי' יושר פון וועלט כלשון הרבי שליט"א, ומיד בתחילה אמר שמוכרח לשנות מדרך הכלל שמתחילה מבארים עניינים וכו' אך דבר שהזמ"ג ומשנה מהסדר ומיד דיבר ע"ז כדלהלן, ואיך שקישר זאת עם עניין המזווזות שבודאי גם התפרסם בא"י, ושוב בטענה כמו בתשרי איך וייס גיט פארוואס האט מען זיך גירועפט דוקא ע"ז, ותמיד במקום

שני השיחות הראשונות נסבו על המקרה המזעזע והמבהיל, היפך השכל היפך האנושות היפך היושר אפי' יושר פון וועלט כלשון הרבי שליט"א

גדולותו שם אתה מוצא ענוותנותו. און וועלט מעג שוין אנהייבן פארשטיין אז א ווארט פון רבין נוגע לא רק להידור וקיום תומ"צ אלא ממש לחיי נפש כפשוטו. כמו שראינו בעבר בהרבה דברים ומקומות. ובכ"ז מחמת החושך כפול ומכופל עדיין יש מסווה על העיניים ורח"ל לא על אנשי הרחוב וכו' אלא הסתר אסתיר (כמו שאמר הסבא ז"ל) מהרבנים וכו'.

עד"ז מעניין חילול שבת בהר חרמון שאין פוצה פה ומצפצף וכו'.... בימים אלו שוב הטרימפטורה עלתה במקצת אך ב"ה אתמול ירדה שוב מעט. מעניין שבלייל ש"ק נדמה לי (מפי השמועה) זו הפעם הראשונה שכ"ק אד"ש הלך לביתו ללא מעיל בלבוש ה"זיידנס", וכן בהליכה

ס'אז גיווען א מסי"נ פון ארופשפרינגען שבלתי אפשרי. אני מקווה שאאריך יותר בפירוט השיחות במכתבי הבא. לאחר ההתוועדות שוב ליוונו את הרבי הביתה. ומיד כשהרבי יוצא הילדים מחכים ומתחילים בניגון שהרבי התחיל אחרי מנחה 'ניעט ניעט ניקאווא', והרבי מחייך וממריצם בתנועת ידו. ובצאתו גם חייך חיוך רחב לעבר העסקניות של הכינוס נשים שנעמדו בצד שמאל, וכן לאורך כל הדרך אומר לכאו"א אנשים נשים וטף גוט שבת ובחיוך רחב. ואף לילד אחר הושיט יד לאמור גוט שבת.

ובינתיים אסיים, ולהשתמע עד המכ' הבא, והקב"ה ישלח השלום האמיתי על עם ישראל וכסיום באחת השיחות שיהי' ת"ח מרבים שלום בעולם.

טובי'

בעש"ק הי' הרבי באוהל מרבע 22 עד קרוב להדלק"נ.

בס"ד. יום א' לפ' במדבר תשל"ד

לכם יקרים שלום רב!

השלום והברכה וכט"ס.

אשלח הפעם שוב מכתב ע"י מישוה שנוסע לארץ. ממש מכל דבר יש ללמוד, אותו אחד שנוסע הגיע רק לפני ד' שבועות אריינכאפן עוד הפעם להיות אצל הרבי בתור בחור ובינתיים אריינגכאפט יחידות, משקה לחתונה, תפילה בסידורו של הרבי היום במנחה וכו'. מתחתן מיד אחרי שבועות. השבת הייתה התוועדות

אף בעמידה. בראשם הגיע מידוענו הר' זלמן יפה מאנגליה, יהודי בעל מרץ און א שטורעמדיקער, מאוד מקורב אצל הרבי, וכמו שמספרים כאן שכל זמן שהוא נמצא, בכל שבת ישנה התוועדות. וכן ענה על שאלתנו ביום ו' אם ישנה ידיעה על התוועדות, ענה שעדיין לא זכור לו משך 14 שנה שהי' כאן ולא הייתה בשבת התוועדות וכמובן שכך הוה. בלשון הקהל ער איז דער זושא וילימובסקי פון שבועות. תמיד עומד ליד הרבי ואחר התפילה אינו מחכה להוראה וכו' ומיד מתחיל בשירה כשכ"ק אד"ש מחייך אליו וממריצו. כן התחיל בליל ש"ק וביום ניגון הושיעה את עמך. [ביום כ"ק אד"ש חייך אליו ומראה לו בידו נו הייב אן] וכנ"ל הייתה התוועדות שבל"ג עוד אכתוב נקודות מהמדובר.

הרבי המשיך בקאך און שטרעם מעניין המזוזות, וכדו' אף בהתוועדות דחגה"ש ביתר שאת עז ותוקף. וכמו שהוסיף בחגה"ש דאחרי שבדקו המזוזות בביה"ס בצפת הלכו לאותו בית ששם נהרגו רח"ל שלשה, עוד קודם שהגיעו המחבלים לביה"ס ומצאו כל מזוזות הבית פסולות, ושוב הביא דברי הזוהר אשר המזוזה שומרת בצאתך ובואך ובדרך שהולך וכו' ועד לפי הזוהר בכ"מ דמזוזה עניינה 'זו מותי'. אף הסביר בארוכה שאין ח"ו הכוונה שבעבור אי שמירת עניין המזוזה, ועד"ז כמדובר מיהו יהודי [שהצורה שנכנסו המחבלים הוא שפרצו בגדר הגבול בין ישראל ללבנון שהוא פארבונדן מרוחניות פרצת המחיצה בין ישראל לעמים, עד"ז ביקש להגיש שאילתא

מהירה בד"כ הולך עם מעיל אפי' בימים החמים ביותר. ביום ה' כפי שכבר כתבתי התקיימה יחידות, וכן בלילה זה יום א' תהיה יחידות. בין מה ששמעתי, נכנס טיים מהארץ שהיה בשבי מצרים, שהה כ-35 דקות כשכ"ק אד"ש שואל אותו איך הלך סדר המאורעות והמצב שלו בכל הפרטים. כן נכנס הראשון מבין קבוצתנו, כמובן שכולם השתפו ברגשותיו. ב"ה מז"ט ובודאי בנימין ימסור לו בשמי כנ"ל ושפע איחולים לבביים לבנין עדי עד וכיהודה ועוד לקרא יתקיימו ברכות כ"ק אד"ש במילואם. ומענין לעניין באותו עניין מז"ט לאבא שיחי' ליום הולדתו, ויזכה יחד עם האמא תחי' להאריך ימיהם ושנותיהם בנעימים ויזכו לרוות נחת מכל יוצאי חלציהם בבריאות הנכונה מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת.

כה לחי א גוטן יום טוב ושבת שלום
ולבשו"ט
טובי'

בס"ד. יום ד' לפ' נשא תשל"ד, אסרו חג
דפה
לכם יקרים לאיו"ט

איך עבר אצלכם החג והימים שלפנ"ז. כאן כמובן הכל בצורה אחרת במצב מרומם והרגשה עילאית. כמו שכבר כתבתי הגיעו לכאן הרבה אורחים להקביל פני רבם ברגל, ובתוכם כמובן תלמידי הישיבות שיחי' מקנדה וממוריסטאון וכו' ככה שהאולם הרחב הי' מלא עד אפס מקום

בהוראת כ"ק אד"ש ובתיקוני דפוס כפי שנמסרו בע"פ (אקווה לצרפה למכתבי זה). בהתוועדות דחה"ש הי' שמח ביותר, ממש אומרים ששנים לא הי' כ"כ פריילאך, כל ניגון כמעט כ"ק אד"ש הניע בראשו לכאן ולכאן ואף בסוף הניגון ניע זרושי חלאפצי' מחה כפיים מיט א שטורעם. שמעתי שזלמן יפה הכניס מכתב ביום א' לרבי שבהתוועדות דש"ק לא הי' מספיק פריילאך ומקווה שבחגה"ש יהי' פריילאך. ואכן הי' כן. לאחר ההתוועדות שהתקיימה מהשעה 8.00 בערב עד 1.30 (כ"ק אד"ש) קודם הסיום אמר שישנם עוד עניינים לדבר מלבד מבצע מזוזה וכו' על מבצע תורה, מבצע תפילין וכדו' אך מחמת קוצר הזמן ידחו זאת לשבת הקרובה שבאה בהמשך לחגה"ש אך המאמר א"א לדחות ואמר המאמר), אח"כ כוס של ברכה ושוב מאוד פריילאך כשכ"ק אד"ש מידי פעם ממריץ את השרים.

החזן ב. צ. שנקר הופיע באמצע ההתוועדות, וחיבר שיר חדש על פרק ע"ג פסוק אחרון ואני קרבת וגו' ולימד את הקהל ניגון זה, והרבי מאוד חיך ושר יחד וכמובן גם פנה לקהל שישירו, וכמו"כ באה בקשר לזה שיחה על הפסוק, ואמר הרי כל עניין בפאבריינגען צריך לקשר וביאר פסוק זה. גם בכוס ש"ב שרו הניגון וכ"ק אד"ש האט זין גיקאכט אין דעם. אף בסוף, כשכ"ק אד"ש יצא מחדרו בניגון כי בשמחה תצאו ממריץ הקהל ואף מתוך המכונית עד לסיבוב. כמובן שיש הרבה לכתוב מלבד השיחות, גם מסביב, שהם עיקר בעיקר ולא טפלים. אבער איבערלעבין דאס זה ממש הרגשה

אילו היו באים בדרך הרגיל בלוד הרי היו נרשמים כיהודים ברצונם מחמת החוק האומלל ועוד יתר היו נותנים להם 25 אלף דולר להסתדרות בארץ, שהרי מי הם אלו שמחליפים דתם בעד 25 דולר אי"ז איש נורמאלי אלא ריקים ופוחזים וכו'] אלא שהוא שמירה יתרה, וכמשל מכובע מגן שמוכרח להיות על חיל אע"פ שמבלבלו מחמת הכובד שבכובע, ויש בזה הוצאות ממון וכו' אעפ"כ זה שאין נותן לחייל הכובע או שמונעו מלכבוש זאת גם הוא אשם ח"ו בפציעתו וכו', מלבד עיקר האשמה המוטלת על זה שפצע אותו וכו', ועד"ז מיהו יהודי שמסירים המגן או מזוזה שלא שמים, און מלאזט ניט צו די שמירה גם הם נאשמים בדבר אך אי"ז ח"ו שמחמת זה קרה בדבר.

ומעניין שבשיחה זו שכ"ק אד"ש הגיה אותה ובצורה שלא הי' אף פעם. בנוסעו ביום א' לאוהל בערב חגה"ש בדרך כ"ק אד"ש הגיה חלק ראשון מהשיחה ולא הספיק לגומרה עד הסוף, כשכ"ק אד"ש הגיה לאוהל ניגש הנהג י. קרינסקי למלפון סמוך [מאחר שהמלפון במכונית אינו תקין בש.ז.]. ומסר את השיחה המוגהת בחלקה, אח"כ חזר לאוהל וכ"ק אד"ש נתן לו השאר ושוב מסרו במלפון, וכך שיצא לאור ממש קרוב וסמוך לחג. החידוש הוא שכ"ק אד"ש הגיה את השיחה על האוהל, דבר חדש ביותר, ועוד מעניין שיוצא שיחה כעין זה מוגה מכ"ק אד"ש, על המצב והגורם ע"ז, שאף פעם לא הי' אפען כ"כ, שיחה זו נמסרה ע"י יוסל ויינברג גם בחגה"ש קודם צאתנו לתהלוכה ע"מ למוסרם בהבתי כנסיות, בביאור רחב

הנשים בזה, יותר ממבצע תפילין מבצע לימוד תורה וכו' שתדבר אשה אל רעותה וכדו' ועל כ"א מוטל פשוט ראטעווען עוד נשמה הנוגע לחיים ממש בהשכנים ומכרים וכדו', ולהסביר שקשור בעניין דישמור צאתך ובואך וצאתך עוד קודם לבואך והזמן שבינתיים. ואז כבר יקויים שעיי"ז לא יתן המשחית וכו' ואך טוב וחסד ימצאונו בכל הימים האלה.

ולבשו"ט דוקא ולחיים ולברכה (שבל"ג אשלח הכוס שי"ב בקרוב) להשתמע, טוביה

י.ב.

בס"ד. יום א' י"ב סיון, סיום ימי התשלומין תשל"ד

משפ' יקרה לאיו"ט

איך ההרגשה והמצב רוח בארץ, ובפרט בירושלים, לאחר כל השתלשלות המאורעות האחרונים? נקוה שכבר יבוא סוף וקץ לכל. וכמו שהרבי הזכיר מש"כ אדמו"ר האמצעי שמישח יכול לבוא עוד קודם הקץ, עאכ"כ שכבר כלו כל הקיצין וכולנו מצפים לישועה ובמהרה. כמובן אז מ'איז פארבונדן מיט א רבי, אזי בכל יש השקפה אחרת, ווי תורה קוקט אויף דעם ותמיד מקבלים שוב מרץ וכו' מבלי להתייאש ח"ו. בש"ק זו שוב הייתה התוועדות כפי שכבר הזכרתי במכ' קודם, ורובה נסבה בהמשך לחג השבועות מה שהיו אז צריכים להשלים בעניין המבצעים תפילין, ספרים, מזוזה, תורה, צדקה. לכל לראש הוא הסביר את שם התואר "מבצע",

אחרת. בליל החג אחר ששרו ושמחת בחגך כשכ"ק אד"ש יצא, השתלב הקהל במעגל און ס'האט זיך גיטאנצט. אינו בדומה לכפ"ח כאשר רוקדים 150 או פי 10 מזה והנלווים והנוספים וכו' קדושה עילאית. וכהלשון הידוע ניט פיס און הענט טאנצן וכו'. ביום א' דחה"ש כנ"ל הלכנו בתהלוכה, רובם הלכו לבורו פארק ומקצתם לפלטבוש. כ-1300 איש תהלוכה נהדרה המלווה בשירה וזימרה, כשההרים והגבעות יפצחו לפנינו רינה ועצי השדות ימחאו כף. ובינתיים עד לכתובת השיחות בל"ג, אסיים בגוט שבת ולהשתמע בבשו"ט בכלל ובפרט.

אתמול, מיד עם סיום הכוס ש"ב, התפשטה הידיעה שהגיעה בטלפון עוד באמצע ההתוועדות על המאורע הטראגי שקרה ביציאה לאחר החתונה בכיוון כפ"ח. כ"א מהנעדרים ע"ה הוא טראגי בפ"ע ובצורה אחרת. אף אחד לא מוצא מילים נכונות להסביר את האסון הנורא. מלבד האח של גולדברג והאח של רוזנברג שנמצאים כאן, גם נמצא החתן המאורס האומלל ש. ברוכשטט. כ"ק אד"ש יצא אתמול אחר ההתוועדות במאוחר כחצי שעה ויש לתלות זב"ז. הי' זה כשעתיים קודם הלוי', לפי השעון כאן 3.30. בודאי השתתפו המונים לכיוון הר הזיתים וכו'. כולם שותפים כאן בצער שקרה למשפחת חב"ד לאנ"ש שיח"י. נסתרים דרכי ההשגחה, וכ"א א"י יודע באיזה דרך שמוליכין אותו. כמובן שעל כולנה, צריכים להתחיל בבדיקת המזוזות כדרישת כ"ק אד"ש ממצות עשה שהזמ"ג, כמו שנוכחנו בעבר וכמו שכ"ק אד"ש אמר אתמול שמצוה מיוחדת על

ה' את מכותיך שאי"ז מספיק אלא שמוסיף הפלאה בזה, שאין בזה שום הסברה ושום הצטדקות און מדארף ניט פארענטפערן את הקב"ה, ורק בכח האמונה יש להבין איך הוא רק עניין דפלא והפלא. ולתקן זאת אפשר רק מידה כנגד מידה ע"י שגם הוא יעסוק בעניין דוהפלא, שאי"ז מסי"ב שהולך לדבר עם שכנו וכו' על ענייני תומ"צ, אלא זה שיושב ולומד ומחדש חידושים ומתפלל באריכות, ואומרים לו שיעזוב זאת למשך זמן ויבוא לחוץ ליהודי שכלל לא מכירו וידבר איתו על תפילין צדקה ומזוזה, אע"פ שיש לו ראיות לזה שהוא צריך ללמוד וכו' שהוא כבר חידש פלפול בזה, ואוחז באמצע פלפול אחר, ורק כאן אם גם הוא יתנהג בוהפלא זהו מדה כנגד מדה, שכ"ז בא כביכול אצל הקב"ה, כדכתיב כאשר שש ה'. ופעמים כתיב כן ישיש, שעתה אינו בשמחה ומדוע זהו והפלא חשבוננו של מקום, עניין פלא. ואפשר להתירו אפי' שבועתו של הקב"ה כדאיתא בב"מ בסוגיא דרבב"ח. וזהו ע"י הנהגה באופן דוהפלא בכל המבצעים הנ"ל. וזה יסיר כל העניינים הבלתי רצויים וכו' וכו' וכו' וכו', און מזאל פארענדיקן די לעצמע מעג פון דעם חושך הגלות והחושך כפול ומכופל, און ארייטאנצען אין די גאולה האמיתית והשלימה וכו'.

אף הזכיר בשיחה אחרת איך שבירושלים בימים האחרונים ידוע שהיו צריכים שמירה וקפידא וגייסו יהודים ע"ז, והכל בהמשך לאותו זה שלא התבייש ואשתקד ביום שקוראים לזה שם יום ירושלים, שבירושלים ישנם חיים צדדים בין יהודים לערביים שאין נותנים שם לגור יהודי,

וואס איז דא שמענדיק כאלו וואס ווילן זיך טשעפן, אומרים מאין שם זה שאין לו מקור ביהדות ולכן מנ"ל שצריך זאת וכו', וע"ז אמר שהוא מלשון בצע, מה בצע כי וגו' שכפשומו הוא עניין של תועלת, ועד כדי כך שלולי מה שכו' בפסוק היה כדאי למכור יוסף למצרים ויתר מזה וכו' וזה נאמר משבטים לשבטים, שבטי י-ה. וביותר מה שכו' בספרים שהוא רומז על הג' אבות באות השני, דהיינו אברהם יצחק יעקב, וכל הג' קוין חסד גבורה תפארת, תורה עבודה גמ"ח וכו'. וכשנתווסף האות מ' הרי מראה הדבר שהוא פועל גם עם השני, כהלשון אכל-מאכיל עשה-מעשה וזהו השם מבצע. ובאריכות כנ"ל דיבר על המבצעים. שבקשר לחגה"ש אז דיבר בשיחות [אי"ה עוד אכתוב] על שבועות שקשור עם משה רבנו מ"ת, והילולא דדוד המלך והבעש"ט, ואז קישר והמשיך בזה בשבת איך שכל המבצעים קשורים לג' אנשים הנ"ל. ובפרט בשבת זו שייך לחגה"ש להמשיך בזה, שהרי בכל שבת מתעלים ימי השבוע ובכללותם ימי החג אך נוסף לזה כאן שהוא בתוך ימי התשלומין עד י"ב סיון, וממילא ישנו העניין להזכירם ומיד כבר מתעלים.

כן הייתה שיחה שכ"ק אדמו"ר שליט"א מאוד בכה ואמנם עצר בכל כוחותיו מבכי, אך עכ"ז, על המאורעות האחרונים, שתמיד קשורים עם מעשינו ואדם צריך לפשפש במעשיו, בפרט כשהקדים רפואה למכה לעניינים הבלתי רצויים שכבר דובר על מזוזה זמן קודם, ולפעמים עדיין לא מספיקים כל הצרות, וכמו שהוסיף בפ' כי תבוא לאחר כל הקללות כתב והפלא

לג.

בס"ד. מוצש"ק פ' בהעלותך תשל"ד
להורי היקרים ולכולכם
שבוע טוב ומבורך!

מה שלומכם ואיך ההרגשה בימי הקיץ,
כאן בינתיים נזכרים על תקופה זו רק
בתפילה כשמזכירים מוריד הטל, אך
הימים ב"ה אינם חמים וכד' הלוואי וכך
ימשיך הלאה. פה ושם לפעמים ישנו יום
אחד שבחלקו חם אך הוא בטל ברוב.
ככה הכל כאן בסדר. כמובן שנראית כאן
במקצת ההנהגה של כ"ק אד"ש בשינוי
מהרגיל. החל מהקאך במבצעים המקיפים
את כל כללות התו"מ, בהגהת השיחות
אודות המבצעים, והצורה שהוגהו על
המכונית בדרך לאוהל, או בחלקם באוהל,
עד"ז ההתוועדות הפתאומית שגם שודרה
בחלקה לא"י מיום ט"ו בסיון. [אף אחד לא

כמובן שנראית כאן במקצת ההנהגה
של כ"ק אד"ש בשינוי מהרגיל. החל
מהקאך במבצעים המקיפים את
כל כללות התו"מ, בהגהת השיחות
אודות המבצעים, והצורה שהוגהו
על המכונית בדרך לאוהל

ציפה לזה, ולכן גם המסדר של השידורים
לא היה כאן ורק הופיע בסיום ההתוועדות]
ואיך שצריך להיות ההנהגה דהיום כדרישת
כ"ק אד"ש בצורה של והפלא, שתהיה מדה
כנגד מדה על הוהפלא דעבר, ולא יהיה
כן ישיש וגו' אלא תחילת הפ' כאשר שש
וכמבואר שם בפ' כי תצא. ביום ו' חילקו
כאן את כל התלמידים מכל הישיבות,

והכל בהמשך להשם הדתי של מיהו יהודי
וכו' וב"ה שלפי ערך זה עבר בשקט. ותמיד
רואים איך שזה עולה לרבי בבריאות כל
עניין זה, און ווי די פרומע שווייגן ועוד
באים ולוקחים כסף ממנו עבור זה. בסוף
ההתוועדות הרבי חילק משקה לאחדים
מאנ"ש, לפריז, לונדון, ולא"י חילק לג'
מקומות לוד, כפ"ח, וירושלים. בכללותם
הרבי ביקש מהם שיעשו התוועדות ולחזור
על השיחות המדוברות. כנראה שזה בא
בקשר להמאורע הטראגי שקשור לג'
מקומות אלו. לכפ"ח הרבי הוסיף שיהיה
חיים גשמיים ורוחניים ברכה והצלחה וכו',
ומכתב ממנו עוד יבוא. מסר זאת לר' דוד
נפרסמק, לשמואל חפר עבור לוד, וכנ"ל
על מסירת התוועדות והוסיף שכיון שהיה
והפלא שיהיה הפעולות באופן דוהפלא.
לירושלים נמסר לשמואל שאולזון שהגיע
לחו"ל בשליחות למשך שבועיים והיה כאן
כל השבת. הרבי קרא לו ונתן המשקה
שיתוועד בירושלים וימסור ההתוועדות.
אף דיבר כמה דקות עם הרבי, כנראה
עניינים עירוניים, תוך הדברים הרבי
אומר לו דו ביזט דאך א שטיקל בעה"ב
אויף ירושלים! טדי איז דען בעה"ב?
כמובן שמילים כאלו מוסיפים סיפוק רב.
ואף נתן משקה עבור המבצעים שיעשו
מיט שטורעם. אקווה שכולכם תשתתפו
בהתוועדות ותשמעו יותר פרטים בכל.
בל"ג כנ"ל משבועות עוד אכתוב מתוכן
השיחות, עד"ז גם שיחת רש"י מפ' השבוע.
ובינתיים להשתמע כל טוב, ושבת שלום

טובי'

היום הרבי נסע לאוהל

ולהשתמע, טובי
האם קיבלתם בכוס ש"ב והמצורף.
מעניין שיצא הפעם מכ' כללי באנגלית,
כבר יצא לפני 3 שבועות

י.ד.

בס"ד. יום ב', פ' שלח תשל"ד
לכולכם יקרים לאיו"ט
אתמול בערב כרגיל היה ליל יחידות.
נקלעתי ל770 בשעות ערב המאוחרות,
כדרכי לתת קפיצה לשם לפני השינה.
ליד הפתח עומדים בחורים בקבוצה סביב
הרב גרוסמן שיחי' ממגדל העמק. מספרים
שנמצא כעת (בפנים) ביחידות ראש העיר
דשם, ומחכים בצאתו לשמוע ממנו. אחד
הבחורים כבר הכין משקה, השני משיג
מזונות כך שמצפים להתוועדות קצרה,
לשמוע על תוכן היחידות. שהה בחדר
כ-55 דק'. בצאתו הוא וזוגתו שיחיו מלאי
התפעלות, ופונים להרב גרוסמן שעמד
שם, האם הכניס קודם איזה מכתב לרבי
והודיע על הנעשה שם. הרי הכל גלוי
וידוע לפניו. והוא כמובן עונה לפי תומו
שעתה הגיע איתם ולא הכניס שום פתק.
בינתיים החברה נאספו סביבו שיבוא לומר
א ביסל לחיים, ונכנסו להזאל ליד שולחן
ובאמירת לחיים התחיל לספר (כמובן
שבמ"א א"א להגיע, עאכ"כ לבקש ממנו,
אבער ליד הרבי כמובן סרים כל ההגבלות
אלו) כשנכנס קם הרבי וקבלם בידידות
ובשמייכל, והם מוסרים לרבי מדליה סמל
העירייה מזהב. הרבי הודה להם, ומוסיף
הרי רק אצבע אחד אך אני אבקש יד

ופשטו על אזורים נרחבים למבצע תפילין
ובהתעוררות על מבצע מזוזה וכדו'. גם
אני כמובן השתתפתי, היינו צריכים לנסוע
לברייטן ביטש בכמה רכבות תחת הקרקע,
במקום ההוא מתגוררים רבים מהעולים
מרוסיה ועם כולם דיברנו אידיש, חלק
גדול מהם אף מניח תפילין כל יום וחלק
מהם הוא תינוק שנשבה שא"י אפי' מה
זה. כ"א מנסה להיזכר פון די אלטע היים,
מעניין, אחד שהוא בן אחר בן מה"בני
יששכר" התחיל לומר גמרות וכדו' שלמד
פעם בצטטו אף את הגירסא דינקותא. כך
יש הרבה נשמות טועות והמלאכה מרובה.
הפעולה הייתה מקיפה מאוד ובהצלחה
מרובה. שבוע העבר ביום ד', השתתפתי
בחתונה אצל דודה בטי תחי', פגשתי שם
את גבריאל פרידמן והיה נעים לשוחח.
שאל בשלום המשפחה, משפ' יעקובזון
וכו' גם בשלום רחל'ה שפירא, וסיפר
לי שגם הוא שלח מכתבים הנה, אך זה
לקח 7 שנים עד שבא ליחידות יחד עם
אשתו והרבי נתן להם ברכה ובי"ה נפקדו
בילדים. חושב עוד לחזור לארץ בעתיד
הקרוב/רחוק. האורחים מחה"ש בחלקם
הגדול כבר חזרו איש איש למקומו, חלק
עדיין נמצאים כאן. בשבוע בעבר שוחחתי
קצת עם ר' יצחק גרונר שי' השליח
מאוסטרליה, ששוהה כאן לארבע שבועות
במשך כל שנה. ובאמצע שאל לשמי,
ועניתי לו זילברשטרום, וביקש למסור
ד"ש חם לאבא שי' שמכירו ונסע איתו
אז בכ"מ בי-ם. אף סיפר שפעם סיפר
לרבי ביחידות ממוסדות בא"י, ואז הרבי
נכנס לדבריו ומגיב "וועמען מיינט איר!
זילברשטרום"...

שהמפקח דתי ואולי יקל הדבר, והגיב כ"ק אד"ש שחושב שמצ"ז יקשה הדבר יותר).
ד. איך ניתן לצמצם הפער שנתהווה בין הסבים לנכדים וכדו' שלא יודעים הילדים מכל וכל, ולגשר הדורות בחזרה וע"ז מחויבים המורים שהם צריכים להיות לא רק כמלמדים אלא כמחנכים, שכן הוא יודע ומגיע לליבו של הילד ומוצא לב הנער ועליו מוטל התפקיד הזה (בזה הגיעו לשוויון אחר וכוח קצר), מה שפעם הורים היו מתעסקים בזה אך כיום מוטל על המלמדים שהם כנ"ל מוצאים ליבו של הנער יותר מהורים. וביקש לדעת בכ"ז אם אפשרי הדבר וסיים זוהי יד אחת (בת ה' אצבעות) והיד השניה בפעם הבאה. הם התאוננו שכיום יש ילדים שאינם יודעים מאברהם יצחק ויעקב. הרבי אף סיפר להם, שציוני אחד שמסר את כל חייו וחינוך ילדיו ע"פ דרך זו התאונן לפני הרבי, שנכדו א"י מה זה הרצל ובקושי שמע מבן גוריון... בשירה ובזמרה עזבו את 770 בהתרשמות עצומה הוא וזוגתו. כמובן שזה רק קיצור ונקודות.

להשתמע, טובי'

מן.

בס"ד. כ"ו סיון תשל"ד
למשפ' היקרה לאיו"ט
רב שלומות!

הנני שוב מצרף ברכת כ"ק אד"ש להזוג וכו' ע"י השדכן החדש. האם במלפון אבא שמעת אותי, הי' קצת נעים לשמוע קול מוכר שכבר כמה שבועות לא שמעתי. בפעמים קודמות מישהו אחר סידר לי זאת.

שלמה (בת חמש אצבעות) עוד ארבע אצבעות:

א. על חינוך המבוגרים של המקום, בפרט במגדל העמק שעוסק הרבה בקבלת עולים חדשים. דיבר על סוציאליזם שכולל המגרעות שבדבר, יש בזה אמנם דברים טובים יותר מהקומוניזם, והדבר מועיל לא רק בגשמיות אלא גם ברוחניות, כאשר האדם מחונך ומתורבת ויודע קשר ומוצא הקשר הנכון לכל דבר ומקרה. ב. על פיתוח הישיבה במקום שמתנהלת תחת הרב גרוסמן, שישנה בזה חשיבות גדולה (הוא אמר שלא שייך לו כיון שהר' גרוסמן עוסק בזה, ואמר הרבי שהוא ייתן הכסף והר' גרוסמן יהיה הר"י) ובפרט במקום כמגדל העמק שמסביבו הישובים וכו' ועל הגליל, ויכולה לשמש מקום מרכזי להפצת תורה במסגרת ישיבה תיכונית לגילאי 14-16 מבתים שונים. וסיפר לרבי שכיום ישנם 40 עד 60 תלמיד בישיבה ועומדים להגדילה עד ל-300 במסגרת פנימייה. ונתן הרבה ברכות ע"ז ובפרט על הר' גרוסמן והרבי שיבחו הרבה מאוד. ג. שאל הרבי וביקש, שיפרידו את הכיתות המעורבות, שכן נהוג בכו"כ מדינות עד לאנגליה וכדו' ששם דת ומדינה הם שני דברים, ואדרבא החינוך הוא טוב וכן הלימודים יותר טובים, ואמרו לרבי שדבר זה אינו נתון בידו כנהוג במ"א, שכן בא"י משרד החינוך חולש על כל ענייני הלימודים וכו' ויקשה הדבר מאוד. וענה הרבי שאדרבה יעשו זאת במסגרת חינוכית. בתור ניסיון שייקחו ארבע כיתות, שנים מהם יפרידו ושנים ישאירו, ויראו התוצאות הברוכות שבדבר, ולהנהיג זאת דווקא בחינוך מרכזי ובבי"ס הממלכתיים (وهוא העיר

שליט"א מי שיש לו מנה רוצה מאתיים ומי יש לו 200 רוצה ד' מאות". ובעז"ה נקווה שכבר יביא סוף וקץ לכל החושך, וישמור אותנו מכל. וכמו שהדגיש כ"ק אד"ש, שמחמת שמדברים ע"ז יש כאלו שפוחדים וחוששים על מקרים וכו' ואי"ז כך, אלא אדרבא זה מונע מלכתחילה כשבא המשחית ורואה על פתח בית יהודי מזווה הרי הוא בורח משם, ולכתחילה אין לו כל גישה ולא רק במעשה אלא גם בדיבור ועד"ז גם במחשבה וכמש"כ ישוב מחשבתו הרעה, שגם במחשבה לא נופל בדעתו להזיק למישהו כ"א רק לדרוש ולראות בטובת היהודי בכ"מ שנמצא.

ובינתיים עד לכתבת השיחות בפרטיות [שנסבו שוב בעיקר על המבצעים, עד"ז שיחה על פרש"י פ' כ"ב י"ד עשר פעמים שנים וכו' כמבואר במס' ערכין, שהוא לא כמ"ש שם וחסר מים, וע' בפיהמ"ש להרמב"ם בפרקי אבות ה' ד', עד"ז באבות דר' נתן].

להשתמע, טובי

מז.

בס"ד. יום ד' ער"ח תמוז תשל"ד. ערב חודש הגאולה - וכמו שהוזכר בהתוועדות דש"ק שכ"א מהנאספים כשמזכירים ש"מ תמוז מיד נזכר בהימים י"ב י"ג תמוז

לכם יקרים לאיו"ט

בזה אני שוב מצרף קצת משיחות דש"ק העבר. כמובן שדובר שוב בעיקר על המבצעים שזהו עניין שהזמ"ג ביותר, בפרט בנוגע לשמירה והגנה. כמו

ל... עדיין אין שום תשובה מהרבי, ואף שאת הפתקה שלו הכנסתי לפני שלשה ימים, גם ליחידות כנראה שלא יצליח להיכנס מחמת העומס הרב עד לאחר י"ב תמוז. בליל שישי העבר התקיימה כאן יחידות כרגיל, בין הנכנסים האדמו"ר מסקולען, מראשי הפעילים בארץ ועוד. שמעתי אחד מהפעילים אומר לל. גרונר מאיפה הרבי יודע הכל, מנין לו זאת, אני בעצמי כמעט לא יודע. גם הערב לאחר שתהי' שיחה לתלמידות ב"ר שבוודאי ישודר גם לא"י, תהי' יחידות. שמעתי שהריבניצער רבי צריך ליכנס היום, וכך שכיום עיני כל ישראל מראשיכם וגו' עד להפשוט וכו' נשואות אל הרבי.

חלק מהבחורים כבר מדברים על המרכז שליחות שיוצאים בשבועות הקרובים לכל קצווי תבל, בהפצת היהדות והמעיינות וכמובן כולל המבצעים האחרונים, שגם הרבי דיבר באריכות בשבת זה בהפארבריינגען, והבטיח השתתפות ב50% בחלק מהם, בפרט על מזווה שבד"ז נעשתה התעוררות יותר מאשר האחרים, כמובן שצריכים להוסיף ביתר שאת ועוז. הערב גם תתקיים כאן אסיפה בקשר לארגון מבצעים אלו, ולבסוף אף יחלקו את המזונות מהפארבריינגען שהרבי נתן לאסיפה זו. לבחורים בעיקר המבצעים זה רק ביום ו' אחה"צ, כמובן שמבצע תפילין הולך ומתרחב ומתפשט, און אזוי נעמט מען איין די וועלט, במשאיות גדולות עם פלקטים נוסעים ומפיצים וכו' והדבר נעשה בהצלחה. וכמו שכ"ק אד"ש ענה על הדו"ח הראשון מהפעולות "נתקבל ת"ח ות"ח ויה"ר שיקויים בכאו"א מהמשתתפים אנשים נשים וטף

שאים רוצה אי"צ באוורענען. בתגובה על ל. גרונר אמר אח"כ בבורו פארק, איך האב דאך גיהאט אזא חיות (תענוג) רוחני מהאט גיקענט אפויצן אסאך לענגער, ומי זה היונגערמאן שהפריע באמצע. אף אמר שהרבי דיבר איתו בעיקר על יהודי רוסייה ומצבם שם, ויעץ גם איך שיוכלו יותר בקלות לעזוב את רוסייה וכו'. היום הרבי שוב נוסע לאוהל ער"ח. מחר שוב תהי' יחידות. וככה יום רודף יום, והרבי ממשיך בעבודתו במרץ המחדיר גם לחסידים תנועה זו, ליכטיג מאכן די וועלט און מיט א שטורעם. שהקב"ה יוסיף תמיד כח להראש וממילא גם לשאר אברי הגוף במילוי תפקידם, ובינתיים שבת שלום ולהשתמע.

טובי

בוודאי שמעתם כבר, שציפו את הביהכנ"ס למטה כולו בפורמייקא ומאד יפה יחסית לתשרי. כולל אף בימה חדשה ורחבה שהיא על חצי ביהכנ"ס. עכשיו מחליפים למעלה מהכניסה עד לחדר של חודקוב הרצפה והקירות. בינתיים הוציאו הישנים כנראה שכבר עומדים למעלה מ-60 שנה עד היסוד הכל וכו', כנראה ישימו שיש.

יד.

בס"ד. יום א', י' תמוז תשל"ד

משפ' יקרה לאיו"ט

רב שלומות!

כמובן כאן כולנו בשעה זו בהכנות לקראת חג הגאולה הבעל"ט בימים ג' ד'. המבצעים אף הם בעיצומם ובתקפם, משרדי המטכ"ל

שכתבתי הי' תשובת הרבי הראשונה על המבצעים ת"ח ות"ח ואשרי חלקם. הנה ביום א' הייתה אסיפה אודות המבצעים, ושם הוכרז על מגבית בסכום 'מבצע' 202 \$ והחליטו על אסיפה נוספת למוצש"ק, בהתוועדות חודשית דצא"ח. וע"ז ענה הרבי וצירף סכום 'מבצע מזוזה' 267 \$ למטרה זו, והוסיף, עד מוצש"ק אפשר לכבוש במבצע זה את כל נ.י. ושכנותיה בדרכי נועם ודרכי שלום, כך שהמבצע מתגבר בכ"י ויום, ובפרט במזוזה וכמו שהרבי אמר בהתוועדות שבזה הייתה התעוררות הכי גדולה. בכ"י יוצאים כאן מכוניות גדולות בפלקטים גדולים וברמקולים על מבצעים אלו. שמעתי שבא"י גם התעוררו ע"ז חזק ובקשר למשרד החינוך על מוסדותיו. [מעניין אם גם הפרומע בירושלים השתלבו במבצע נעלה ונשגב זה].

ביום א' העבר, כפי שכתבתי, הי' כאן הריבניצער קרוב לשעה במחיצתו של הרבי שליט"א, הרבי קם מכיסאו ובחיוך רחב קבלו. סוף השעה נכנס ל. גרונר ואמר לרבי שצריך לדאוג לו מחמת שהיום עדיין לא טעם כלום ובצום הוא, וכך שכעבור זמן מועט הסתיימה היחידות. לטובת הגבאים

הי' כאן הריבניצער קרוב לשעה במחיצתו של הרבי שליט"א, הרבי קם מכיסאו ובחיוך רחב קבלו

מב' הצדדים. בזא"ז ניגשו חסידיו אל הרבי אחר שהריבניצער יצא והושיטו להם את ידם, והרבי אמר לחסידיו שצריכים לדאוג שיאכל וענו שאין רוצה, ואמר הרבי כמובן

אד"ש על הדו"חות בברכות ת"ח וכו'. ביום ד' העבר אף אני השתתפתי בהכיבוש ובאמת נראה לעין איך שהדבר מתנהל בהצלחה, כאשר יהודים עונים חלקם באנגלית וחלקם (בחלק גדול) בעברית שכבר קיבלו יום קודם, או שבמנהטן אפשר לפגוש כאלו שכבר נפגשו בקצה שני של נ.י. און פראוויט בעלהבטישקייט על כל מקום ומקום, כאשר האנשים יוצאים מהמשרדים הם מגיבים, מי איז גיקומען לעבעדיק מאכן נ.י. (שמעתי שמועה לא מקורית שכ"ק אד"ש ייתן דולר עבור המשתתפים בהמבצעים). ולבנימין: שמענו כאן הרבה על פעולותיה הברוכות לנח"ר כ"ק אד"ש, כמובן שאילו לכל זה היית מקבל עפעס א תנועה פון רבין עם ידו זה מוסיף הרבה, עכ"פ במחשבה אני חושב עליך באותו מעמד ובודאי שמוסיף מרץ וכו' כמובן מעל כולנה כשכ"ק אד"ש בעצמו כתב במכתב אליך. ומסביב לעניינים: יש בחורים שכבר יצאו בשבוע העבר להיות מדריכים בקעמפ בקנדה וחלק נוסע בשבוע הבא לחוצות נ.י., קבוצתנו ועוד כנראה יעברו ללמוד ב-770 למשך תקופה זו. ובינתיים, ודאי המכתב יגיע אחר שתשמעו השידור חי מבית חיינו, אך תמיד להשתמע אך ורק בבשו"ט, וכמובן כמו שנכנס כאן העניין בדם ובנפש אלעס מיט א שטורעם.

הדו"ש, טובי

[צא"ח] פתוחים ועובדים ללא הרף, העיר נ.י. וסביבותיה הולכת ונכבשת בית אחר בית אזור אחר אזור, כאשר מידי יום ביומו יוצאים הטנקים הידועים לכיוון ולמטרה זו, כמובן שהמצב רוח של החיילים הוא הטוב ביותר ובפרט בימי ב' וה' סודר שבשעה שהרבי מגיע בהמכונית ל-770 לקרה"ת ייצאו אז הטנקים. ואכן מה נעים מחזה זה, כאשר הרמטכ"ל מופיע יוצא מהמכונית והטנקים מתחילים לנוע בשירה עליזה, כשכ"ק אד"ש פונה אליהם וממריצם בתנועת ידו הקדושה, וכך נעמד כמה דקות בפתח 770 עד שכל הטנקים נעלמו מן האופק כאשר מאחריהם עוד נשמע מהרמקולים אשרינו מה טוב חלקנו... כמופת הייתי לרבים. כיו"ב גם בשעה שחוזרים מהפעולה כששלל רב תחת מצודתם, יוצאים במחול. וכשכ"ק אד"ש הגיע מהאוהל ביום א' העבר, שוב בחיך ובמרץ לעבר תל' הת' צבאות ה'. גם לאחר ערבית כשנסע הביתה, וכיו"ב אתמול במוצש"ק אחר יום מנוחה לפי ערך נכולל התהלוכות לפלטבוש וברייטן ביטש לעורר על המבצעים, כמו שיצאה תשובת כ"ק אד"ש ביום ו' על הדו"חות: "ת"ח וימשיכו בשבת כהדין דמפקחין על צ"צ""] כאשר מתכוננים להמשך הכיבוש, ולכן רקדו בחוצות 770 וכ"ק אד"ש שוב ממריץ בידו לעבר הקהל וגם בתוך המכונית כמה דקות, כולל מעבר לכביש כאשר החברה ממשיכים לשיר וכ"ק אד"ש מתוך המכונית בנסיעה ממשיך בידו הק', כך שכמובן כולם כבר טעונים בדלק לכל ימות השבוע.

בד"כ מידי כמה ימים יש תשובות מכ"ק

י.ח.

בס"ד. יום י"ז בתמוז. צום הרביעי שייהפך
לששון ולשמחה תשל"ד
להורי היקרים לאיו"ט
רב שלומות!

תמיד כשאני מתחיל מכתב אני מהרהר
שצריך להתחיל לכתוב את כל המכתבים
מחדש, שכן כל מה שנכתב כבר אי"ז
סיפור שהי' בעבר אלא בזה חיים תמיד
בכל יום ובכ"ע ובכל שעה, קשה מאוד
להאמין אך זוהי המציאות שכל זה הוא
אדם אחד וכל זה הוא באדם אחד. בוודאי
שמעתם ההתוועדות משידור חי שעובר
לכל קצווי תבל, ואיך שהי' הדבר מאוד
שמח, בפרט בהשירים שהרבי מחא בהם
כפיים שכמובן כל הקהל הרחב מצטרף.
כמו"כ אורחים הגיעו לי"ב תמוז ביניהם
גרשון מ. גרליק, רלב"ג מי-ם, [א. לויפר
מלוד - תלמיד האבא מפריז] ועוד. מעניין
לראות איך שהבנים המפוזרים איך
שנראים שמחים כששבים הביתה למשך
זמן קצר, בית חיינו, די ווארמע שטוב,
וכאן טוענים את עצמם עד לביקור הבא.
היום שוב הייתה חו"ה חדשה כשכ"ק
אד"ש יוצא לאמירת סליחות, אח"כ שוב
לקרה"ת וכ"ק אד"ש עולה לשלישי כנהוג.
עד"ז מנחה, הפטרה בימות השבוע. ודבר
מפליא בצידו, כאשר אחר אשרי, קדיש,
במקום קרה"ת כ"ק אד"ש פסע לאחוריו ג'
פסיעות והחל בתפילת שמו"ע. כמובן שכל
הקהל שלא ציפה כלל למתרחש הצטרפו.
לאחר שמו"ע וחזרת הש"ץ (תחנון לא
אמרו בגלל חתן) עמד שם ל. גרוגר וכ"ק

אד"ש אמר לו שישאל רב אם אומרים
אבינו מלכנו במקום שיש חתן, הרב
ענה שכן וכך ענה לכ"ק אד"ש, ולייבל
גרוגר ממשיך ושואל לפני קריאה או
אחריה, ושוב כ"ק אד"ש ענה שישאל רב,
וכמובן שאמרו אבינו מלכנו קדיש ואח"כ
קרה"ת, הפטרה, עלינו. כשכ"ק אד"ש
יוצא, פונה אל כ"ק אד"ש משה פנחס כץ
(אחד הגבאים) ואמר דער אויבערשטער
זאל הלפען שתהיה זו התחלה שימים אלו
יהפכו לששון ולשמחה. כ"ק אד"ש מחייך
ואומר בעגלא דידן און איז ארויס מיט
אברייטן שמייכל על פניו הק'.

בשבת זו הייתה התוועדות, ובאה בהמשך
להמדובר בי"ב תמוז. עוד אכתוב יותר
באריכות בימים הקרובים. דיבר שוב
על הטנקים (כפי שכבר כתבתי במכתבי
הקודם, שכ"ק אד"ש כך קרא להמשאות
והוסיף בהתוועדות די"ב תמוז שכל
המבצעים הם טנק, וגם ר"ת דטהרות
שמטהר עצמו מכל פניה אישית בדבר,
ואח"כ פועל נזיקין להסיר דבר המזיק, עד
שפועל קדשים שמקדש בכאו"א) והחידוש
שבטנק. כן דיבר על המבצעים, בפרט
מבצע מזוזה וכו' ושייך בפרט באה"ק שכן
גם הדין שהשוכר שם בית מיד חייב, ששם
ילכו לפעול אצל ראש הממשלה וסגנו
שמחויב לפעול שבכל בית מישראל תהי'
מזוזה ושר האוצר יממן זאת, ושזה לא
יבוא מבקשת רבנים שוחטים מלמדים וכו'
אלא מהקהל, מהרוב עם שבא"י שדבר
זה הכרחי ושמירה ומגני ומצלי, ובפרט
עכשיו אפשר לפעול זאת שהדתיים
אינם בממשלה וממילא אי"ז לחץ ואי"ז
כפי"ה וכו', וכמובן שגם לא משר הדתות

(הוא לא הספיק להשתתף בשמחת כללות בתו כנ"ל), ומוסיף מקעץ יוצא זיין מיט א ניגון. והתחיל ניגון עוד ישמע, ופעם ראשונה בניגון זה כ"ק אד"ש מחא כפיים און מיטן קאפ וכו'. ובקיצור, כולנו על שדה הקרב ותפקידנו ללכת ולכבוש בהטנקים שעוברים כל תל וכל גבעה, כל חריץ וכל תעלה, און מיט א שטורעם ובשמחה.

להשתמע, טובי

י.ט.

בס"ד.

לכם יקרים לאיו"ט

מה שלומכם, ואיך החום בארץ, כאן ישנה ממפרטורה קצת יותר גבוהה מאשר בארץ, אך מידי פעם נשבר החום ושוב יש אוויר נעים ולפעמים אף אוויר ירושלמי. ב"ה שלנו בני הישיבה לא מפריע כלל החום, שכן בהיכל הישיבה תמיד ישנו מיזוג אוויר וכדו'. בחדרי המגורים בד"כ כל אחד יש לו סידור אחר. הרבה מהבעה"ב נוסעים לחופש, כך שחלק קטן נשאר במקום. כמו"כ רובם ככולם של הבחורים נוסעים לשליחות על פני קצווי תבל, לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, כך שיוצא שהישראלים הם הבעה"ב בימים אלו בישיבה... בשבת זו ש"מ מנחם אב הייתה התוועדות שוב, ואצרף כאן כמה קטעים מהשיחות. אצל הרבי שליט"א נמשכים כל הסדרים כרגיל, ימי זרע וחום וכו' בלי שום שינויים, לילות היחידות וכדו', אף בשבוע העבר נכנסו

[ובמאמר המוסגר, בכלל אין כזה שם ד"דתות" שרי יש רק דת אחת וכל השאר הם אמונות מפלות]. "גם הייתה הוראה שבא"י ילכו לפעול המבצעים במחנות הצבא ע"י הטנקים כפשוטו", הוראה מלפונית במוצש"ק. כמו"כ דיבר על בתי החינוך שיש הטוענים בא"י שעכשיו יפסיקו לבנות מחמת אמצעי ביטחון, ואמר כ"ק אד"ש שאדרבה ילכו ויסבירו להם כל מקום בשפתם ובלשונם, שכל מוסד, מבנה, גנים, ויותר מזה גנון שקשור בתומ"צ הרי זו שמירה על העיר וצריך להמשיך בזה ביתר שאת ועוד וכו' וכו'. אף אמר שיינתן בתור השתתפות לכאו"א, בין לאלו שנוסעים לשליחות שבכל שנה מקבלים ב' שקלים יקבלו השנה ה' שקלים, עד"ז הטנקיסטין יקבלו ה' שקלים מחמת ה' מבצעים. כן ציוה לומר לחיים לכל הטנקיסטים, ושיוציאו ויכונו בדעתם את כל אלו שנמצאים במקומות אחרים, קרוב חבר וכו' ושיהיה לחיים ולברכה ולהמשכה והקהל ענו אמן. ואמר שלא יסתפקו באמן אלא לומר לחיים בפועל. ובכללות היי מאוד שמח כשבכל שיר ממש כ"ק אד"ש מחא כפיים. כן, כשדיבר שיחה על מיהו יהודי אח"כ, כ"ק אד"ש אומר מי שיש לו שמחה שיעשה זאת עכשיו, שבע ברכות, בר מצווה, פדיון הבן, בשמייכל. ופונה אל פינסון [מטוניס שהשיא את בתו ואת בנו, ורק הצליח לצאת מטוניס לחתונת בנו, וכבר קודם לזה עשו ה-7 ברכות של בנו] ואומר לו כ"ק אד"ש הרי עשית חתונה גם בן גם בת, איפה ה-7 ברכות השניים, וענה שכבר נגמרו האחרים, וענה כ"ק אד"ש הרי אפשר לברך שוב בלא שם ומלכות

אנצל הזדמנות זו לשלוח לכם פ"ש ממני. כיום נוסעים מכאן שלשה לא"י, ונוסף לזה מר אלינסון שהספיק גם לדבר עם הרבי אחר מנחה כ-15 דקות. עד"ז במוצש"ק העבר גם היה לו מעין יחידות כ-20 דק'. דער עיקר אז ער איז צופרידין. אמר לי שמקווה שוב בחודש אלול לבקר כאן. הוא אמר לי שימסור ד"ש בבית, און ער קומט צוריק אף אלול והוספתי לו אולי יחד עם האבא שיחי'... בשבת זו הי' התוועדות, וכפי שאמר הרבי בין השיחות שזוהי הסיבה להתוועדות מחמת שבשבת אין עצב בו וכמו שמובא שצ"ל סעודת שלמה בשעתו או כהנוסח בעת מלכותו, ודווקא בשבת זו (שלכאורה איך בא התוועדות בש"ק חזון) שלא יחשבו שמצד עניינים של תשעת הימים וכו' לא עושים ענייני שמחה, ונוסף ע"ז לנצל הזדמנות לעורר עוה"פ על ה' המבצעים, וגם לעסוק בהם בט' באב כפי האפשרי. ההתוועדות הייתה שלש שעות. עוד אכתוב אי"ה. ובינתיים אסיים, כל טוב, נקוה שהצום עבר בקלות (הגם ש(לכאורה) כולל השעה הנוספת באריכות היום). כאן ב"ה הכל בסדר. ביום ט' באב לא היה אף זמן לחשוב על התענית מחמת התעסוקה המרובה: תפילת שחרית ואח"כ מנחה - כמובן פעם ראשונה ראינו כ"ק אד"ש בטו"ת, שוב חויה. ואח"כ יצאו לשדה הקרב לנצל השעות הספורות עד לשקיעת החמה. גם המזג האוויר הוא מאז ר"ח אביבי ביותר ונעים, נקוה שימשיך כך.

להשתמע, טובי"ה

שני פקידים בכירים של אל על, אחד מהם קצין בטחון דכאן, הרבי הודה להם על האפשרות שנותנים לערוך מבצעים במשרדיהם [כך שיש בפעם אחת כ-400 איש לפעולה], כמו"כ דיבר אתם שוב על מלחמת יום הכיפורים, על דעתו מאז שהיו צריכים לכבוש את דמשק וקהיר והרחיב בזה הדיבור אתם, כולל שמסר להם שמות המפקדים, מס' הטנקים, מס' החיילים של כוחות א. ישראל, וכמו"כ מס' החיילים שהי' למצריים בצד השני. אף הסביר להם שוב, מדוע הי' זה הנס הגדול שקרה לנו אשר התעכבו האויבים לפני שהגיעו לשם כוחות מא. ישראל וכו'. שאלו את הרבי על נסיעה באל על, וענה להם בצטטו מהתלמוד ופוסקים שאם אפשרי לנסוע באל על צריך אותם לכל לראש. מלאי התפעלות והתרשמות עזבו את בית חיינו. ובינתיים אין כל עניין במיוחד. מעניין שהרבי החל להחליף הסידורים ביומיים האחרונים, ואינו יוצא בהסידור הידוע, הרגיל. ביום ב' במנחה אחר שהתיישב כבר, קם שוב ממקומו כדי להוריד טלית גדול שהיה מונחת על ספר לקו"ת. כל אות וכל קוץ העיניים מבחינות, און ניטא קיין בהאלטען זיך מקרוב ומרחוק.

להשתמע ולהתראות החל בהורים וכלה בבנים טובי'

ד.

בס"ד. יום ב', י" אב תשל"ד

משפ' היקרה לאיו"ט

כנראה בעז"ה בתשרי הביתה להקל מעליו עבודתו, עכ"פ לפתוח את חודו של המחט. כמובן מתכוונים כולם להתוועדות בשבוע זה ביום חמישי שבודאי ישודר לכל קצווי תבל. והשנה נעשית התעוררות מיוחדת לרגל שלושים שנה מאז הסתלקות אביו של יבדלחט"א כ"ק אד"ש, הוקם במיוחד בערי הנפש [קונטרין] ירחי כלה בהשתתפות כל הנמצאים שם, לסיים עד כ' אב כל הש"ס, עד"ז כל כתביו של ר' לוי"צ, גם הילדים במיוחד קבלו בזה לסיים עכ"פ לאמור את הכתוב. כמובן שזה גורם נח"ר רב לכ"ק אד"ש. השבת לא התקיימה התוועדות, כמובן שלאחר זמן ממושך של שבתות עם התוועדות נראה זה כחול וכו' אך אדרבא נתן מקום וזמן להתבונן קצת על הנאמר והנדרש מאיתנו בקודמים. מה שלום הסבתא שפיגל? נקוה שתבריא במהרה, באמת הייתי צריך פעם לכתוב במיוחד, ונקוה שעוד נשלים את זה. אני מקווה שהיא שומעת את כל הדרוש לה ע"י אמצעי המקשר. וכן לסבתא ז. בקשר למה שכתבת ממ על הביקורים מידי פעם הם חולפים במחשבותי, אך מאוד קשה לעזוב כאן.

ולהשתמע בהתוועדות וכט"ס
טובי'

כ.ב.

בס"ד. אור ליום ג', כ"ד אב תשל"ד
להורי היקרים לאיו"ט
בבואי חזרה ל-770 היום, הודיעו שהרבי מתפלל מנחה למטה, לרגל בא הקעמפים

כ.א.

בס"ד. מוצש"ק נחמו, ט"ו באב תשל"ד
לכם יקרים לאיו"ט
רב שלומות! שבוע טוב ומבורך לכולכם. נהניתי לקרוא הערב במכתבכם על צאתכם לחופשה קצרה ונקוה שהבילוי יהי' נעים. אולי האבא גם השתלב לנופש זה. ואולי תהיה התמורה על קפיצה להנה למשך חודש החגים. כאן הכל ממשך כסדר וכשורה. הבחורים התחילו לחזור כבר מימי השליחות בחוצות אמריקא וכו' יעדער איינער בריינגט מיט זיין פעקל בהדו"ח שמוסר להנהלת המל"ח, הטנקים עדיין ממשיכים לפעול, בכ"י יוצאים כמה מהם וממשיכים בכיבוש נ"י. וסביבותיה. מעניין איך שבהשגח"פ ביום אחד שנסעתי, ממש קרוב לשקיעה"ח נעצר יהודי ושואל האם מכירים פלוני? וכך התברר שבנו לומד בכפ"ח, מתלמידי גפני, וכיום מהבחורים הטובים בישיבה בכפ"ח, כמובן שהאבא רחוק מכ"ז. החלטתי שזו יציאה שלא בכ"י אתרחיש כהאי, וכמובן בהשתדלות הניח תפילין וכן יתר המבצעים, אף לקחנו כנהוג את הכתובת של הבית ע"מ לבדוק המזוזות, והחלטתי שאהי' בין המבקרים בביתו במבצע זה. ואכן נסענו בשבוע העבר, כמובן עם עוד אחד שדובר היטיב אנגלית, ובילינו שם כשעתיים. הי' מעניין שהאמא מדברת אידיש ובאה מבית דתי וכו' וכך מעניין איך שוהשיב לב אבות וגוי, וכמובן שהתוצאות היו בהצלחה רבה. אני מקווה בעז"ה לבקר עוד הפעם שם, וכך גם שנוכל להכין מעט את הבית לבנם, שיבוא

כבר התחילו בבנייתו. הנ"ל ידוע כפעיל ביותר ולדוגמא בשנת השבעים פתח באזורו בלבד ע"י ובכוחות עצמו כמובן בברכת הרבי 71 מוסדות. כ"ק אד"ש מאד נהנה ממתנה זו, ולקח בקבוק משקה ושפך מעט לתוך הגביע שלו, אח"כ שוב הכניס לבקבוק וערבבו, ומזה נתן לומר לחיים לר' ש. ק. ואח"כ מסר לו כל הבקבוק, ממש דבר נדיר שייתן מכוסו שלו בעצמו. עד"ז בשבת, מסר משקה עבור התועדויות בכפר חב"ד, לונדון, פריז ואוסטרליה. וכפי שכבר מסרתי איך שבסוף ההתועדויות כ"ק אד"ש קם מלא קומתו ורקד על מקומו. לאחר מנחה, במקום כנהוג שמתחיל ניעט ניעט ניקאווא התחיל בשיר בך בטחו, וואס ער קאכט זיך שטארק בניגון לאחרונה בנוסף להשיחות בכגון זה.

אצרך כאן חלק מהשיחות, ואקווה בל"ג להשלים את החסר בהזדמנות הקרובה. כל טוב ולהשתמע בבשו"ט בכלל ובפרט ושוב בברכת מזל טוב טובי"ה

כג.

בס"ד. יום א', אדר"ח אלול תשל"ד
 להורי היקרים ולכולכם
 רב שלומות!

תאריך זה מזכיר לנו ביתר שאת שגם ישנה תקופה שצריכים לערוך חשבון צדק על העבר, וכמובן בהחלטות לגבי העתיד. כמובן שכשנמצאים במחיצתו של הרבי שונה הנהגה זו מכל שנה רגילה.

(קייטנות) לתפילת מנחה בצל כ"ק אד"ש. האולם הרחב למטה היה מלא בכמה מאות ילדים, וכן למקום הרבי הכינו במה מיוחדת שכולם יוכלו לראות את הרבי. מעניין ומרגש הי' מעמד נשגב זה לשמוע קול הצאן קול תשב"ר. בתפילת מנחה זו כאשר אות באות בצוותא מלווה בניגון שיר, כולם יחד אומרים אשרי ושאר התפילות עד לעלינו, כאשר לעניית אמן שומעים בפעם אחת ובאותו סגנון מפי עוללים ויונקים צעקת אמן המגיעה עד לכסא הכבוד. אנחנו בעמדנו ליד הרבי, ניתן היה להבחין איך שגם הוא הצטרף לזה ועונה אמן באישיות יחד עם נערי ישראל בגילאי 8 - 3.5 [שמענו שגם בעוד כ-3 שבועות שוב באים לכאן ואז מקייטנות אחרות]. אכן חוויה מרשימה המשאירה רושם עמוק, אך לא רק לילדים כ"א לכל המסתופפים תחת קורת בית זה, ואכן גם על פני כ"ק אד"ש היה ניתן לראות ווי ער האט זיך אופגילעבט פון דעם. ולבסוף באל תירא מפחד פתאום המשיכו בשירה עוצו עצה ותופר, כשלאחר הקדיש כ"ק אד"ש פונה אליהם ובתנועת ידו הקדושה מוסיף בהתלהבות זו.

בהמשך למה שמסרתי מעט במלפון לאבא שי' על כ' אב, הרי שמעתם בודאי על השיחה שעתידיים לקחת את הבתי כנסיות ובהמ"ד לירושלים נוסף על מעלה דעתידה להתפשט בכל הארצות. שיחה זו באה (כמדומני אף נמסר ברדיו) עקב מסירת מפתח זהב ע"י ר' שלמה קונין לרבי על פתיחת 'מכון לוי יצחק' בסביבה שפועל בה בלוס אנג'לס. זהו גם מפתח לאזור בגודל בערך ככפר חב"ד, ואשר

בתקוה לבשו"ט
טוביה

כד.

בס"ד. יום ה' פ' שופטים
רב שלומות!

שוב הנני מצרף קצת מהשיחות מש"ק
העבר. לש"ק זה כנראה לא תהי'
התוועדות. כאן הכל בסדר וכשורה.
היתקע שופר בעיר והעם וגו' פעמי תשרי
כבר מורגש, מעט מזעיר כבר האורחים
החלו מופיעים, וכמובן שבכל יום נוסף,
נוסף עוד אנשים. ובינתיים גוט שבת
כוח"ט וכט"ס
להתראות, טובי'

כה.

בס"ד. מוצש"ק פ' כי תצא תשל"ד, חודש
הרחמים והסליחות
להורי היקרים לאיו"ט
שבוע טוב ומבורך לכולכם!

אקווה שמכתב זה עוד ימצא את הבנים
שיחי' בבית. הכל מצפים כבר לבואם,
כולם מנסים לנחש האם בנימין יישאר
כאן לעתיד. כאן הכל ב"ה בסדר. בזא"ז
מתחילים הקהל הרחב לנהור לכיוון
בית חיינו לקבל פני רבם ברגל, מצפים
שבשבוע הזה לח"י אלול ולאחריו שבת
סליחות יתמלא יותר ויותר ביהמדר"ר.
מקווים שאולי תהיה התוועדות בח"י אלול.
כמובן שמשבת הבאה תתחלנה שורה של

כמובן שגם ההכנות לקראת ראש השנה
במקום כזה צריכים להיות בצורה אחרת
לגמרי, כדי שנוכל לראות ואף להרגיש
במוחש את אשר עד כה היה בגדר שמיעה
בלבד, והמלאכה מרובה, והעיקר דרושה
השתדלות שהפועלים לא יתעצלו. בשבת
מברכים זו שוב הייתה התוועדות שנמשכה
כ-3.5 שעות. שוב דיבר באריכות על
המבצעים איך שהם מהפעולות שצריכים
להחליט עליהם בימים אלו, ובמבצעים
אלו הכוללים את ג' הקוין שהעולם עליהם
קיים ועומד תורה עבודה וגמ"ח. כן הייתה
שיחה על עניין הביטחון ומשמעותו. גם
היה המשך להסיום מכ' אב, וכמו שאכתוב
בל"ג בקרוב. ביום ה' העבר כ"ק אד"ש
נסע לאוהל. בדרכו חזרה השיג במכוניתו
את אחד הטנקים שהיו בדרך זו, כשבשעת
מעשה שרו בהניגון "בסיסמת ופרצת
נצעד בראש עם הרבי נלך בראש".
כשכ"ק אד"ש חלף מעל פניהם, מתוך
מכוניתו פנה אליהם בתנועת ידו הק'.
ואף כשכבר עבר, הסתובב בתוך המכונית
והמשיך שטורעמען את הנמצאים בתוכו.
היום יום א' אחר תפילת מנחה נתן לר"ש
א. הנוסע לטוניס חזרה 2 ספרי לקוטי
לוי"צ ע"מ למוסרם למישהו בטוניס. בש"ק
חילק משקה וביניהם לעמנואל שביקר
כאן לש"ק זה. חייד אליו הרבה ואיחל
ברכה עבור אביו ש' שמלאו לו ע' שנה
ביום ה' העבר. גם עשו לו 'מסיבה' בבית
שוחט טורנטו לאריכות ימים ושנ"ט.
בסיום ההתוועדות שוב כ"ק התחיל בניגון
"בך בטחו" כמו בשבוע העבר. שמחתי
לשמוע שבנימין יבוא בעז"ה בקרוב, ואני
תאב לשמוע מי מהורים מצטרף הפעם?

טובה לשנ"ט ומתוקה ולהתבשר אך ורק
בשוי"ט ובגוי"ט
להתראות ולהשתמע
טובי

כ.

בס"ד. יום א', כ"ח אלול תשל"ד
לכם יקרים לאיו"ט
רב שלומות!

לסיום שנה העוברת ובעז"ה לתחילת
שנה הבעל"ט, שוב נאחל לעצמנו
כוח"ט לשנ"ט ומתוקה שנת אושר שלום
ושלוח אמיתית (אף שהמכתב יגיע קודם
יוהכ"פ), כאמור במכתבי הקודם אז
עס תשריזיך שוין. במיוחד שוב ביום
חמישי שעבר בהתוועדות, שבוודאי גם
אתם שמעתם אותה בשידור חי, בקבלת
פנים החמה לאורחים מא"י. נראה לעין
ואפשר לקרוא מחשבתו של כאו"א בבואו
להנה, מי לו בפעם הראשונה ומי בשני
ובשלישית וכו'. אשרי עין ראתה כל אלה,
וכדאי הי' עבור זה להוציא כל הון יקר
ונעים. חשבת בשעת מעשה מה נפלא
הדבר אילו בין הבאים הי' האבא שי' וכדו'
ונקוה אולי שוב בקבוצה הבאה ליוהכ"פ.
אתמול בש"ק הייתה התוועדות, אצרך
גם בזה מהתוועדות קודמת שעדיין מונח
אצלי ובעז"ה גם יושלח של יום אתמול.
שוב כ"ק אד"ש דיבר על מה שנוסף בימים
האחרונים בעניין מבצע הדלקת הנרות של
כל בת ובת מישראל, להדליק נר בברכה
ובנוסף לזה בער"ה בברכת שהחינו. ואז
כידוע השקו"ט אם צריך לברך על דבר

התוועדויות עד אחר חודש חגים. בשבת
זו שוב לא התקיימה התוועדות. בוודאי גם
שמעתם על הידיעה המעציבה של פטירת
הרה"ח ר' שמואל לויטין ע"ה בן 91,
זקן התמימים והחסידים בדורנו מלפני
כ-3 חודשים [לכאו' צ"ל ימים], אכן אמר
אחד בחיך מר החסידים התמימים אחדות
שררה ביניהם וכך חיו כאן למטה, ושוב
רוצים להתאחד למעלה הערן חסידות
בא די היכלות פון די רביים. מסע הלוי'
החל כשהארון הלך ואחריו כ"ק אד"ש,
כשלתע ראו פלא שכ"ק אד"ש מתכוונן
ליסוע לביה"ח, כמובן שכל הקהל מיד
תפסו מכל הבא ליד והצטרפו כולל המתנקים
של המבצעים וכך נסע מסע הלוייה.
ובמשך שעה וחצי עד שכ"ק אד"ש חזר
ל707 כשמכוננת משטרה מלפני מכוננתו
ומלך פורץ גדר לעבור כל הרמזורים ושאר
ההגבלות. כ"ק אד"ש לא נכנס פנימה
לביה"ח (וכפי שאמר לפני כמה שנים
שאם יכנס יהי' מוכרח לבקר באוהל הק')
וכך עמד בחוץ בפנים רציניות ביותר עד
לאחר הקבורה, ופקד על כאו"א להיכנס,
וכל כמה דקות פנה לצדדיו לראות האם
מישהו נשאר בחוץ עד שפנה לב. קליין
וגרונר ושאל על הקבוצה שנשארה בחוץ
מדוע לא נכנסו, וענו שאלו כהנים. כעבור
כמה דקות פנה אליהם ושאלם האם הם גם
כהנים ופקד עליהם להיכנס פנימה. חבל
על דאבדין. ומה שיותר מכאיב (מלבד
עצם הסתלקותו) על שדור כזה הולך ולא
משאיר אחריו כאלו שעליהם יאמר שהם
ממלאי מקומם. כולנו כבר מקוים לקיום
היעוד שיכלול בתוכו את הוהקיצו ורננו
וגו', ולסיום ברכת החודש כתיבה וחתומה

מה לשמחה וכו' התוועדות בימים אלו שימי המוסר הם וכו' אלא כמובן מאליו שכשבאים לפני המלך הנמצא בשדה ומראה פנים שוחקות ומקבל כאו"א בסבר פנים יפות, הרי אה"נ צריך להיות בחשבון נפש על כל מה שעשה ומרד ברצון המלך, יחד עם זה אסור שיהיה מרה שחורה/ניק און פארקמורעט, שבשום אופן לא יתכן לבוא כך אל המלך, אלא אדרבא יש לו שמחה עצומה על כל מה שיכול לבוא לפני המלך.

ובטוחים שזוכים בדין לשנ"ט ומתוקה ובגו"ר גם יחד ולהשתמע ולהתראות טוביה
אצל בנימין ב"ה הכל מסודר. בינתיים יושן בדירתו, ממש הבית הסמוך 770.

כז.

בס"ד. מוצש"ק תבא, שבת סליחות תשל"ד
משפ' יקרה לאיו"ט
שבוע טוב ומבורך לכולכם!

בעוד שעה וחצי הולכים לומר סליחות בצוותא עם כ"ק אד"ש בבית חיינו. תיבות אלו מקבלים דגש מיוחד בימים אלו וימי ההכנה לחודש תשרי הבעל"ט, ובמובן באידיש בית חיינו א לעבדיקע שטוב "עס לעבט", מאז יום חמישי בפרט כאשר האורחים בהמונם החלו נוהרים לכאן אל הרבי שליט"א ובפי הקהל עס תשרי'זיך שוין. מעל כולנה כשבין האורחים נמנה שוב הפרטיזן ר' זושא וילימובסקי שעומד הכן על משמרתו בכל עת, אחר התפילה

חדש שהחיינו, הרי בער"ה שבין כה צריך לברך מחמת החג האם אין שום שקו"ט בזה וכו'. וכלשונו בהתוועדות דיום חמישי: אט קומט משיח והי' הוי' לאור עולם וכו' ע"כ צריך להכין העולם און ליכטיג מאכן די וועלט. ונוגע לכל בית ובית מישראל. עוד ביטוי מיוחד שהי' מר' הלל פאריטשער: "אז א רבי זאגט חסידות איז דאס מ"ת. דאס זאגט דער אויבערשטער אליין ווייל שכינה מדברת מתוך גרונו".

כמובן שומבשרך אל תתעלם, ואם אפשר עוד קודם ביאת המשיח לפעול אצל קרובינו בבני ברק שבנותיהם ידליקו נרות עכ"פ מעשה ההדלקה, ואף בברכה אין בזה שאלה כמו שצוין בשיחה, שהרי האם לא תוציא את בתה בברכתה. כמובן גם לשכנים ... וכו' ילך יותר בקלות' ומובן ממילא נחיצות העניין אם עדיין לא נעשה. שיחה מעניינת במיוחד ניתנה אתמול לבחורים, שכמובן חברי ההנהלה נהנו במיוחד ממנה, כאשר כ"ק אד"ש תבע שישעו לכה"פ מנין בחורים לישיבות תורת אמת, כפר חב"ד, פריז, מונטריאול וכו' ולעשות זאת מתוך התנדבות. ובאמת רצה לדבר ע"ז בשמחת תורה - אך אפשר עוד קודם ר"ה להכין הקופה ע"ז למען ההוצאות וכו'. ומעניין להפליא, שמיד במוצש"ק בלי בקשות מיוחדות מהמשיעיים וכו' נעשתה רשימת מתנדבים וכמדומני שהמספר כבר הגיע ל-80 בחורים. יוסי בוודאי ישמח לחלום המתגשם כעת!!! ובינתיים כולם מתכווננים להכתרת המלך בר"ה הבעל"ט, ומתוך שמחה. וכמו שכ"ק אד"ש אמר בהתוועדות שבאים לחסידים וטוענים

מחסידי חב"ד שנסעו ליעד 770. הללו ניסו אף ואולי יתאפשר שהמטוס ינחת בגג בנין 770 אך עדיין לא הוכשר לזה... ראשי ה'חוטפים' היו ז. וילימובסקי ור' ברקה חן תושבי כפר חב"ד. כאשר הודיעו ברמקול שלא ימלט אף אחד, ומוכרח כ"א להשתתף בהנחת תפילין ושתיית כוסית משקה לעורר עכ"פ קצת את הנשמה מהתעלפותה, עד שלבסוף יצאו במחול ורקדו כ"ז הנסיעה כשאליהם מצטרפים גם שאר הנוסעים.

בס"ד, יום ב', אחר תפילת מנחה הסליחות במוצש"ק אי"ז במניין מצומצם וכו' נאר במאות אנשים, ובמיוחד כשאחרי הסליחות כשמפי כולם נשמע השיר רחמנא דעני לעניי "ענינא", כשכ"ק אד"ש מתניע את ידו על הסמנדר והקצב עולה מרגע לרגע. וכמובן מה שאי"צ לומר שההרגשה שהנה מגיע חודש תשרי א"צ לומר, עס תשרי"זך שוין ממילא, כשכולם בטוחים שנכתב ונחתם לשנ"ט ומתוקה להשתמע טובי

כח.

בס"ד. צום גדליה, יהפך בקרוב, תשל"ה משפ' יקרה לאיו"ט רב שלומות!

נזכרתי כרגע מה שכ' באקדמות "דא אילו ימי וכל מי כנישואת דיירי ארעא ספרי ורמי רשואת", ובנוסח התפילה הרגיל אילו פיננו מלא שירה כים ולשונונו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבה כמרחבי הרקיע וכו' אין אנו מספיקים לספר גם

או בצאת הרבי שליט"א מ770 מוכן עם ניגון ומארש כשכ"ק אד"ש מנצח מעליו. כמובן שביום שישי יום אחר בואו כבר היה זושא בין הטנקיסטים בכיבוש נ"י., היום שוב הייתה התוועדות משך 33 שעות כשבאחרונה דיבר כ"ק אד"ש שוב על המכתב אודות השתדלות במעמד רבים בג' הקוין. וביקש אף לקשר זאת גם במעמד אמירת הסליחות שאז בין כה נמצאים כולם כאחד. בוודאי שמעתם השידור ביום ח"י אלול והחידוש המיוחד כשכ"ק אד"ש נתן לכאו"א שהי' בהתוועדות זו באולם דולר ע"מ לתת לצדקה. המחלקים היו אלו הטנקיסטים שנסעו במיוחד בשבוע האחרון. בשבוע שעבר שוב היה מעמד מרשים ביום ראשון כשלתפילת מנחה

ביום חמישי העבר מטוס אל על שהי' בכיוון נ"י. 'נחטף' בידי כמה מחסידי חב"ד שנסעו ליעד 770. הללו ניסו אף ואולי יתאפשר שהמטוס ינחת בגג בנין 770 אך עדיין לא הוכשר לזה

שוב נאספו מאות ילדים עם כ"ק אד"ש. וכשלבסוף חילק הרבי שליט"א בידו הק' לכאו"א מהילדים 2 מטבעות של 10 סנט, ולכל המשתתפים בפעולות הקייטנות. הפעם אקצר במכתב.

כ"ט ולהשתמע טובי

נ.ב. שכחתי לציין חדשות... שבוודאי לא התפרסמו בא"י. ביום חמישי העבר מטוס אל על שהי' בכיוון נ"י. 'נחטף' בידי כמה

וע"מ שכל אחד יוכל לראות את אשר
אהבה וחפצה נפשו. כשנשמע הכרוז כי
הרבי בא הושלך הס, וכל העיניים מביטות
אל מקום משם בוא יבוא כ"ק אד"ש.
וכרגע כ"ק אד"ש נכנס ומיישר צעדיו
אל מקומו, כאשר מתיישב לזמן קצר על
כסאו לאמירת תהילים. כעבור זמן מועט
זה, בליל התקדש חג, כ"ק אד"ש מפנה
פניו ומיד מתחילים הקהל בשירת אבינו
מלכנו... "אין לנו מלך אלא אתה" ג"פ,
כשכ"ק אד"ש מניע את ידו הק' לפי
קצב הניגון. הרגש קודש הנסוך על פני
כל השרים אין לתאר. האהבה והאחוה
הגילה והחדווה אין לשער. כולם אחוזים
ודבוקים. אלו ואלו בשלום ורעות ששים
ושמחים, על כל החסד הגדול אשר עשה
ה' אתנו וזיכנו להיות בקדשי הקדשים
לראות ולשמוע את כ"ק אד"ש. בבוקרו
של יום חוזר כל אותו מראה, אך הפעם
הגם שהתפילה רק מתחילה בשעה 10, כבר
7 בבוקר חלק גדול ובעיקר מהבחורים
כבר תופסים את מקומם הראוי שיוכלו
לראות ולשמוע את התקיעות מכ"ק
אד"ש. וכך בשעה 10 בין כל הדחיפות
הרעש וכו' תנועת רעדה עוברת בקהל.
הרבי בא, הרבי בא. באמצע קהל העדה
נפרץ בקושי משעול צר והרבי שליט"א
שוב עובר במתינות למקומו המיועד בקרן
זווית מזרחית דרומית.

בהגיע שעת התקיעות, כבר א"א אפילו
להכניס אצבע בין קהל המצטופפים ליד
הבימה שעומדת במרכז ביהכנ"ס ועליו
כ"ק אד"ש יעמוד ויתקע וכו', בקושי
מפלס דרך ועובר כשאינו ג' שופרות,
ובתחילה לקריאת המפטיר הפטרת חנה.

חוי' אחת מחודש תשרי חודש החגים,
וכמובן כבר מיום הראשון ימי ר"ה. וע"כ
אם אאריך בכל דבר לא יכילם גיליון קצר
זה, ולכן ננסה להעלות עכ"פ תמצית
מההתרחשויות דבית חיינו, פה סבן
סבענטי.

עוד בער"ה בתפילת שחרית בצוותא עם
כ"ק אד"ש, כשלאחר התפילה נעשית
התרת נדרים מול 10 מזקני החסידים
כשלבסוף כ"ק אד"ש אומר להם יישר כח
כוח"ט לשנ"ט ומתוקה. אחר מכן כל אחד
מחיש את תפילתו ע"מ להספיק למסור
הפ"נ לכ"ק אד"ש, שעומד ניצב בפתח
דלתו ומקבל כאו"א בידו הק' ומאחל
כוח"ט לשנ"ט ומתוקה. כמובן שמכ"מ
הסמוך והרחוק שאפשר להספיק רק ע"מ
לקבל ברכה זו מהרבי שליט"א, מי הוא
זה שאינו בא. אחר מכן כולם נוסעים
לאוהל לציון אדמו"ר הריי"צ נ"ע. הדוחק
שם רב, אך כ"א מרגיש את חובו בער"ה
שדוקא כך אפשר לגשת לחג מרומם זה
בהתאחדות כולם לאחדים כאחד. גם כ"ק
אד"ש מגיע לאוהל בשעות אחה"צ ועובר
עבודתו הרגילה מבלי הבט על כל הנעשה
מסביב, וכאילו לא נמצא שם אדם.

בערב ר"ה כשעה קודם שקיעה"ח כבר הי'
ביהכנ"ס הגדול והרחב מלא אנשים מפה
לפה. כ"א תופס את מקומו שיוכל בר"ה
לעמוד גם לתפילתו וגם לראות בתקיעות
וכו'. אני תפסתי ב"ה מקום מצוין על
הבמה, כך שראיתי את כ"ק אד"ש משך
כ"ז התפילה כולל ההפטרה והתקיעות.
גם השנה כדאשתקד, עומד כ"ק אד"ש על
בימת עץ מיוחדת ליד כותל המזרח עבור

ביום ב' דר"ה כרגיל ישנה התוועדות ולאחמ"כ כוס ש"ב. התוועדות קצרה כרגיל, משך כשעתיים הייתה. כ"ק אד"ש דיבר על ההוספה שנעשה מרבתינו נשיאנו, בהוספת רגע מחול אל ימי ר"ה, כפשוטו רגע בזמן, והסיבה לזה. ושרגע הקטן בכמות אך הרבה באיכות שבו ניתן הכח והיכולת לכאו"א להמשיך הרה"ת וכו'.

עוד שיחה הייתה מקביעות השנה דר"ה שהוא ביום ג' שהוכפל בו כי טוב, ובצורה כזו הם ההמשכות דר"ה. שיחה קצרה הייתה שוב לבחורים הנוסעים לכבוש העולם ע"י תורה, שזהו הציווי לאדה"ר ומלאו את הארץ וכבשוה, שנעשה הכיבוש ע"י יושבי אוהל ותלמידי הישיבה בלימוד התורה. וציווה לכל אלו הנוסעים לשליחות זו לומר לחיים. המשיך עוד בעניין הדלקת נרות שדובר לאחרונה, ולהשלים זאת ביום ו' מעשי"ת שבמיחד ראוי, שמתקן כל מה שלא עשו משך יום ו' של כל ימי שנה שעברה כולל יום ו' דעשי"ת מתשל"ד, ובוודאי יהיו טענות ע"ז אך עוד יצא לדבר ע"ז בהזדמנות (כנראה בו' תשרי) אך נקודה קצרה, שבראשונה יעמדו ע"ז בבתי ספר לבנות דתיים, הייתכן שעד עכשיו לא ידעו מזה וכאן יבואו להנהיג וכו'. וע"ז אמר דא עקא, הם עצמם שלומדים בבית ספר לבנות הרה"ז דבר חדש של כמה וכמה שנים. שלפנ"ז הייתה הבת לומדת בביתה מהאמא סבתא וכו' הנצרך לה, ולא בבי"ס מכמה טעמים, כל כבודה - פנימה, או משום כל המלמד ביתו וכו'. עד שקמה יהודיה בארצות פולין, וראתה ענין שהזמ"ג לפתוח בתי"ס לבנות והקימה בזה מאות בתים יהודיים

מתוך דומיית שקט השוררת באולם יאזינו ויקשיבו כולם לכל הגה והגה היוצא מפי כ"ק אד"ש. עיני כולם חדורות בנקודת מרכז אחד, אזני כולם כאפרכסת לשמוע ולהקשיב מבלי לאבד אף תנועה והגה קלה, מלבד שעת התפילה גופא שמעת לעת מפנים כל המתפללים את מבטם אל הרבי שליט"א, ומסתכלים על כל תנועה ותנועה בתפילתו המביאה לידי התרגשות והתלהבות יתרה בתפילותיהם. הפטרת חנה הפעם גלוותה ע"י בכיות עצורות מכ"ק אד"ש כולל גם ברכות ההפטרה. אח"כ בהגיע תקיעת שופר [אחר שהכריז הגבאי בקול כרעם שלא יבלבו ויעמדו מבלי רעש וכו' וכמו שמסיים: קדושת המקום קדושת היום צייט צו וויסן וואו משטייט און פאר וועמען משטייט] כ"ק אד"ש מסדר בסדר מיוחד את שופרותיו וכו', כשאח"כ פושט את טליתו על כל הפדיונות המונחים לפניו ונשמע קול בכי חרישי מבעד לטלית. מנהיג ישראל ורעיא מהימנא ביום הרת עולם, קול המתחנן ומבקש שנה טובה ומתוקה עבור כאו"א מבנ"י. כעבור כמה דקות מרים את טליתו הנשארת לכסות את חצי פניו ונשמע הקול למנצח לבני קורח המראה על ההכנה לתקיעות וכו'. התקיעות ביום הראשון, האט מען גידארפט דורכברעכן א סאך עניינים כשלבסוף יוצאים כמנצחים בדין. היום השני דר"ה היו התקיעות יותר כסדרן וכמו"כ בהפטרה לא נשמע ענין של בכי. ביום ב' דר"ה אחר תפילת מנחה כ"ק אד"ש הולך לתשליך בחצר 770, תמיד שוב לראות במעמד חדש הנה היא שוב חויה חדשה.

כל טוב להתראות ולהשתמע. נשאר קצת מקום עבור האח. אסתי תחי' עומדת הכן לשרת את האחים בימי ר"ה מלפניו ולאחריו במאכלים הטובים והנעימים. גמר חתימה טובה.

טובי'

כ"ט.

בס"ד. ערב חגה"ס תשל"ה, פה בית חיינו משפ' יקרה לאיו"ט

רב שלומות! נקוה שהחגים אצלכם עוברים כשורה בשמחה וטוב לבב. תמיד, בכל מאורע ומאורע כאן, הנני מהרהר בליבי חבל שמשפחתנו לא נמנית בין הנמצאים כאן, עכ"פ חודש זה, חודש השביעי השבע ומשביע את כל חדשי השנה. וכפשוטו גם בגשמיות, דהיינו מה שרואים ושומעים במשך חודש זה בפרט - הנותן כח ומפיח רוח חיים לכאו"א מהשוהים פה. והיום הזה גם נמנה ביניהם, כשלאחר קרה"ת שבו ברכו הגומל כ-30 אורחים שעוד הגיעו אתמול, בראשם ג.ה. כהן ועוד ועוד. כשלאחמ"כ נכנסו כל אנ"ש דכפ"ח למסור האתרוג לכ"ק אד"ש. אח"כ כ"ק אד"ש נותן ברכה לתושבי הכפר בתוך חדרו. אח"כ נכנסים השד"רים מכל העולם לקבל הד' מינים ובתוכם הרב חדקוב שי'. כן קבלו אנשי צפת, שלשה מהם הנמצאים פה כל הד' מינים. לכמה מהם, מלבד שאומר לקחת לא פחות מד' הדסים, בקש לקחת עוד הדס ל"בשמים".

ועתה קצת אחורה עד למכ' הבא -

וכו', כי ראתה הסכנה שבדבר אם לא יהיה, עד שנתקבל אצל הרבה מגדולי ישראל, ואפי' שבתחילה הייתה התנגדות כיון שצריכה ללכת ברחוב, לא שהמורה באה לביתה וכו' (עאכו"כ כשכך נהוג בבית רבי וכו' וכו' כולל ברכה - ?) וזה היה בפולין, עאכו"כ בדורנו שנמוך הרבה יותר. כן הביא מש"כ בערוך השולחן בפשיטות, שכך נהגו בכמה עיירות בליטא ולא הביא חולקים בדבר. אחר הבלדה ציווה לפרסם זאת בכ"מ באמצעי תקשורת המתאימים [שלכן השאיר שיחה זו אחר הבלדה], ויקבלו ב' מטבעות מהרבי (ובטח כבר התפרסם בא"י). וחובה על כל מי שמכיר קרובה ידידה וכו' שתדליק שיתווסף אור עד להיעוד והיה הוי' לאור עולם.

אח"כ בא כוס ש"ב. ולמזלי או להיפך, כ"ק אד"ש התחיל לחלק לצד אחד ומסתובב לצד השני ואף אחד עוד לא הגיע, ואני בהשגח"פ עומד ליד השולחן וכ"ק אד"ש מביט עלי, ואינני יודע מה לעשות... וממשיך ומביט עד שרצתי לקחת כוס ש"ב הגם שזה מהראשונים. עכ"פ, כוס לא היה בסביבה, שעוד לא התחילו לחלק, ובינתיים כ"ק אד"ש עומד עם הגביע באלכסון מוכן לשפוך וממשיך להביט עלי, ובקיצור נתן לי בכוסו שעמד על השולחן [מה שממנו שפכו היין לתוך הגביע להבדלה ובו שתה כ"ק אד"ש סודה בפארבריינגן], ומזג לחיים ואני רוצה לקחת, אז כ"ק אד"ש מטה שוב ידו ושופך עוד הפעם לתוך הכוס כך שיצא לי מכוס כ"ק אד"ש, ונמזג לתוכו ע"י כ"ק אד"ש ונוסף לזה ב"פ. עדיין אינני תופס אם זה זכות או חובה וכו' אך בדיעבד... ובינתיים

נשאר על הבימה בלבד אלא אף עלה על כסאו שע"ג הבימה כאשר כל הקהל רוקד על עמדו ותשואות ניצחון נראה על פניהם. ולסיום החג הגוט יו"ט הידוע ג' פעמים, כשלאחמ"כ מתחילה שירת ושמחת בחגך. ואכן בפי כל האורחים נשמע פתגם זה אילו לא באנו אלא להמארש בלבד "דיינו". ואמנם כן הדבר, האילו והדיינו הוא ארוך ביותר, יותר מזה שנאמר בהגדש"פ בליל הסדר, וכמובן שהעל אחת כו"כ גדול ומרובה ממנו. ובינתיים לסיום שוב ושמחת בחגך והיית "אך שמח". בודאי גם מקבלים ידיעות פה ושם מהנעשה פה. בהשיחות אני לאחרונה לא מאריך שכן התחילו להוציא אותם תוך שבוע, כך שתוך שבועיים בודאי יוסי יקבלם בבית, מאת"ה כפ"ח. כל טוב ולהשתמע טוב.

בס"ד. יום א', כ' תשרי, חוהמ"ס תשל"ה
משפ' יקרה לאיו"ט

אקווה ונקוה שהחג אצלכם נחגג בשמחה רינה וצהלה. כמובן שכאן אין צורך לומר ולהדגיש על ענין זה, שכן בכל אבן ופינה של 770 מורגש שעתה החג בעיצומו. בזמנים מיוחדים המה, כאשר אחר התפילה ר' זושא וילמובסקי מוכן עומד על הספסל כשכ"ק אד"ש מראה בידו, הייב אהן, וכמובן שכולם מצטרפים למעגל שתמיד לפחות כמה מאות רוקדים בו. יתר על כן, היה זה בימים הראשונים דחוהמ"ס לפני תפילת מנחה וכדו' בתפילת

קדימה! בעיוכ"פ מיד אחר התפילה בצוותא עם כ"ק אד"ש מתחיל לחלק לקח בצרוף ברכת שנ"ט ומתוקה. הקהל נמדד באלפים כאשר עומדים שורה כ3 אנשים עד לרח' ברוקלין - משך כ-5 שעות, ושוב אחר תפילת מנחה כשעתיים. כמובן שעוד יתוסף עליהם בהושע"ר כידוע. גם עבורכם לקחתי ושלחתי בדואר, ונקוה שכבר בידכם. אחר תפילת מנחה הרבי נותן ברכה כללית עבור כלל ישראל, ושוב סמוך לכל נדרי אז ברכה מיוחדת לבחורים בלבד, תלמידי התמימים. כולם מצטופפים למעלה בחדר הקטן, כאשר מכניסים פנימה כמה מאווררים שהחום הגשמי והפנימי כאחד לא יפריע מלשמוע את ברכת הרבי. מעניין ומרגש כאחד כאשר כ"ק אד"ש נכנס עם מטלית לבוש בהקיטל, ועולה על השולחן ומכסה פניו בטליתו ונשמעה ברכת אבא לבנים יברכך וגו' ולאחמ"כ ברכת הצלחה בלימודים ולכבוש את העולם עי"ז, ועד להאיר את החושך עי"נ"מ ותו"א ולגאולה השלימה. ושוב בתפילות בצוותא משך כל יוהכ"פ, כאשר לפני כל תפילה אזי התחלתה עי"י שירת אבינו מלכנו וכו' נוסף לזה בין התפילות פעמים בשירה עליזה ופעמים שירה אישית החודרת תוך כליות ולב כשכ"ק אד"ש מנצח מעליהם, והקצב גדל לפי תנועת היד הק' מעל הסטנדר. השיא כמובן בסיום תפילת נעילה בה'מארש', כאשר כ"ק אד"ש פונה לעבר הקהל ובמחיאית כפיים אשר הניצחון הגמור בידינו, לאחר המאמץ לכבוש את כל מה שמונע ומעכב במשך הימים שלפנ"ז. החידוש המיוחד הוא, שכ"ק אד"ש לא

הדליקו נרות בעיוהכ"פ, ועונה לרבי את שיחתו אליהם בעיוהכ"פ כיון שהרבי דרש שידליקו נרות הרי"ז ענין רוחני שנחוץ עכשיו, וכל מה שמתרץ ומסביר ומוכיח מבי"ס לבנות ומפס"ד השו"ע וכו' וכו' הוא רק בכדי שיתקבל בקל יותר, אך לאמיתת העניין הוא נעלה יותר. ולדוגמא מאשתקד, מפי עוללים ויונקים, שגם אז תירץ בכ"מ תירוצים מדוע יש לאסוף ילדים וכו' וכביכול התנצל וגם אח"כ, אך ראו בחוש שיש כאן משמעות יותר מהבנתו, וע"כ מבקש שידליקו נרות שאין בזה חילוק אם הם חסידי ליובאוויטש או לא. וענה לו הרבי באותו מעמד, כנים דבריק דהיינו שהו"ע שיש בו א העכערע זין, ונא לברר אם הדליקו. ושוב צלצל אחר יוהכ"פ ואמרו כיון שאמרת לנו בלשון זו, מעתה והלאה ידליקו אצלנו כל יום ע"ש ועיו"ט.

אדם פלוני שהי' במקום רחוק, אשתו הייתה צריכה ללדת והייתה מקשה לילד והיו בסכנה אחד מהם או שניהם, וכיון שכך הרי העצה להתקשר לרבי, אך זה קרה בשבת לפנות בוקר ומרים טלפון למזכירות וכמובן שאין עונה, מנסה לביתו של לייבל כמובן שלא הרים חשב שזה טעות (שבת בבוקר?), בקיצור באין ברירה השליך את דעתו על הרבי והחליט בעצמו וכך הורה לרופאים לעשות ובי"ה הכל עבר בשלום. במוצ"ש מטלפן למזכירות ומודיע את כל הסיפור וההשתלשלות. כמובן שיצא תשובה מהרבי, והוסיף בפתק ושאל האם זה לא היה בשעה 5 וחמש דקות בבוקר... לייבל מרים את השפופרת ומיד מצלצל ושואלו

ערבית, שקודם התפילה רקדו בביהמ"ד וכשכ"ק אד"ש נכנס כמובן נבקע דרך בין הממשיכים לרקוד על מקומם, כשפני קדשו מאירים ממשיך בדרכו עד להבימה שעומד עליו, ועד שלא הספיק להניח הסידור על הסטענדר, הסתובב אל הקהל ומלוא קומתו רקד ומחה כפיים, ממש שוב אותה הרגשה כמו בעת נאפוליון מארש, אך הפעם בתנועות ותרועות שמחה, העדיף והיעיל מאוד כשבא אחר ימי הדין, והשמחה כמובן היה בשיא וכמובן שפורצת כל הגדרים. התוועדות במשך חגה"ס עדיין לא התקיימה. כמובן שבי"ג תשרי דוברו העניינים העיקריים שהזמ"ג, א סוכות'דיקער פארבריינגען ובוודאי שמעתם בשידור, עכ"פ כבר יצא מודפס ובקרוב ודאי יהא כבר בבית.

כמובן שהמשאיות כשעליהם מתנשאות סוכה מסובים בחוצות נ"י. וסביבותיה, המראים את הניצחון שבידינו בשעה שישראל יוצאין ואתרוגיהם בידיהן כידוע מהמדרש. כמובן שמקום חשוב תופס בימים אלו התוועדויות בין אנ"ש בשמחת בית השואבה. בכ"מ אפשר לשמוע לראות ולהרגיש אם רק רוצים, וכידוע שחסידות מביאה לרוח הקודש כפס"ד המשנה. מיוחדת במינה הייתה אתמול בסוכה ע"י ר' לייבל גרונר ממזכירות כ"ק אד"ש ובצירוף ר"מ פוטרפס המשפיע. כמובן שכל מה שלייבל מספר הוא מגלה טפח ומכסה שניים ויותר, אך כל מילה הבאה ממקור ראשון גישמאקער צו הערן. ולדוגמא מעט סיפורים: אחר יוהכ"פ שואל אד"ש את לייבל אם משפחה פלונית (משפ' חשובה - מחסידי פולין)

בקולו. ואם יגיד לא לנתח, ח"ו מלנתח וכדאי לה ללכת מהעולם, אם לא יסכים הרבי על ניתוח... שוב נכנס פעם משהו לרבי מיט א ברייטיין מויל, ושאל מדוע בשיחות הרביי"צ נ"ע מוצאים שהשיחות בקיצור, משא"כ אצל הרבי בהרחבה וכו' ומוסיף שאצלו יצא שע"פ סדר הספירות מהבעש"ט הרי הרביים כידוע החלוקה, והרבי ספירת המלכות, מלכות תושבע"פ קרינן לה וע"כ מרחיב הדיבור בדוגמת תושבע"פ. והרבי ענה לו: נו, מיר זענען דאך ספירת המלכות...

ובינתיים נסיים מפני קדושת המועד. ופרוס עלינו סוכת שלומך

שמענו ששז"ר ציווה שיעסקו אצלו רק חב"דניקים. מעניין שאתמול בערב דיבר הרב חודקוב כ-20 דק', כמדומה בנושא זה לא"י, וכל הזמן בקשר עם הרבי בטלפון.

לא.

בס"ד. יום א', מוצאי וסיום של ימי המלאי והשובע של חודש השביעי, ה'תשל"ה להורי היקרים לאיו"ט שלום רב וברכה!

כאמור כעת צריך לאט להתחיל לפרק את החבילות חבילות שנצטברו במשך החודש, עם כל החוויות והמאורעות שתמיד ישנם עניינים מחודשים. כמובן שבעיקר אשאר הפעם את האירועים לשמוע מן האורחים והשלוחים הרבים שיחזרו בקרוב לארץ, הן לכפ"ח והן לתו"א, ובמילא תקוותי שיוסי שי' יוכל

(בצירוף הברכה) באיזה שעה זה היה, הלה מתפלא לשאלתו ולייבל משתמט מתשובה וכו' והלה עונה כמה דקות אחרי חמש. כעבור זמן היה ביחידות, ואמר לו הרבי ודאי אתה מתפלא על שאלתי אך דע לך שידעו מהמצב ידעו מהספיקות וידעו את החלטתך, ומה שאני מספר לך זאת כי בד"כ אין מספרים עניינים של רוה"ק אך מסיבה אישית - ואמר לו הסיבה - הנני מספר לך זאת. דווקא היה פוילשער איד ומלא התפעלות סיפר זאת ללייבל. ושוב סיפר, שלאחרונה היה מקרה שעליו היו צריכים לספר לרבי, אך מסיבה פלונית לא סיפרו לרבי. לאחר זמן מברר הרבי פרטים בנושא זה, לייבל התפלא, אך יותר מזה אם כבר יודע מה מברר פרטים. ואמר לו הרבי אויף אזעלכע זאכן דארף מען ניט נוצן רוח הקודש.

ושוב באחת שהיה לה המחלה רח"ל והרופאים אמרו לנתח, והרבי אמר בשום אופן, והרופאים צועקים חמס ומי הוא הרבי אך הרבי בשלו, ושוב צלצלו מהמשפ' שהרופאים אומרים שעוד יומיים היא מסתלקת לעילא, אך הרבי אמר שא"כ יעסקו ברפואות ואם הרופאים לא רוצים הרי הרבי מצווה להוציאה מבית חולים אחד ולהעבירה לשני. כמובן שהתפלאו שהרי בקושי אפשר להזיז אותה, אך לבסוף מחמת שהרופאים לא חפצו למפל הוציאה מביה"ח עד שמצאו ביה"ח שרופא אחד יסכים למפל בה, ועסק בה ברפואות וכעבור שבועיים קמה בריאה ושלמה. לאחמ"כ סיפרו בני המשפחה שכשנודע לה אודות המחלה אמרה למשפחתה שישאלו דעת הרבי מליובאוויטש ולשמוע

בוודאי תוכלו לשמוע באריכות יתירה מפי השלוחים - ובלשון הרבי שלוחים של מ"ה הקב"ה. שוב היו ב' שיחות עבורם בשמח"ת ושבת בראשית מלבד שב"מ תשרי ור"ה. נוסף לזה הקפה מיוחדת בשמח"ת. לפני כמה דקות נכנס כ"ק אד"ש לחדרו אחר שיצא ללוות את הקבוצה הגדולה שחזרת לפריז. המלך ביפיו כשניצב בהיכל מלכותו, וכשהאופו מתחיל לנוע שפתי הרבי נעות וכמובן שיוצאים לכבוש שוב את פריז בגאון המארש האדרת והאמונה ובטוחים בכוחו של משה. (מעניין מאוד שבצרפת הוחלף ההמנון לשיר אחר ושיר זה כמעט שהפסיקו לשיר, ממש א מופת פון רבין). ובינתיים נסיים, וכמו שהרבי אמר לדונן באלד קומט משיח וכו' להתראות. טובי

לב.

ב"ה.

ליוסי היקר לאיו"ט

מה שלומך והרגשתך? בוודאי מצב רוחך הוא עתה יעיל ביותר, כאשר סו"ס מתגשם החלום שבחורים מ-770 באים לתו"א ונקוה שמישמתם תעבור בהצלחה ויותר כפי המשוער. כמה סיפורים, בוודאי גם יעבור הביתה:

ביום א' ביחידות נכנסו משפחה, ושאל הרבי בת כמה הבת וענתה האם שנה וחצי, הוסיף הרבי שליט"א הרי בעוד חצי שנה צריכה להדליק נרות. ענתה האם שכבר מדליקה, ואמר הרבי זאל זיין צוגעזונט. כן הוסיף ונתן לה מטבע של 1/2 דולר.

לקבל ולספר כולל השיחות והמאמרים. בין השאר ר' גרשון העניך שיחי' כהן לקח - ז"א קיבל - בשבת מהרבי שליט"א משקה עבור ביהכ"ג בעל התניא וחשב גם עבור האבא שיחי'.

השמחה בשמח"ת הייתה לא רגילה. זאת בהמשך לדברי הרבי שליט"א בשיחתו שאצל רבותינו נשיאינו ראו בעיני בשר שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה. ועד"ז תנועות הרבי שיחי' ממש קשה לצייר, בכל כוחו וגופו, והעיקר שהפליא שאחרי גמר ההקפות הרבי יצא מחדרו לערך ב5:15 לפנות בוקר, והיה שם מישהו שלא הרגיש בטוב בעת ההקפות, והכניסוהו לבית הסמוך של ר' דוד קאריק שיחי', והרבי עמד ברחוב ליד הבית הנ"ל כ3/4 שעה עד 5 לערך, וחיכה עד שיביאו אמבולנס ודיבר עם הרופא וכו' וכו' שלא מובן כלל וכלל, באיזה זמן ובשביל מי וכו', עכ"פ ב5:00 לערך הלך הביתה וב9:30 כבר היה בחזרה לתפילת שחרית. בלילה שלאחר מכן שוב עד 4:30 לערך הכוס של ברכה, ולילה לאחר מכן ז"א ביום ה' בערב הרבי הלך הביתה בשעה 6:30 בבוקר, לאחר לילה ארוכה של יחידות. ומובן ששבת נוסף להתוועדות הרבי לא יושן, וכמו"כ במוצאי שבת חזר מיוחד לשוחח על הדלקת נרות לנשי ובנות ישראל, והיום יום א' יהיה כנראה שוב לילה ארוך של יחידות. העיקר שהרבי יהיה בריא, בשנים מלאים הולך ומוסיף (ולהעיר ממד"ר פ' לך "אמר הקב"ה וכו' הנני מביא גואל מבניך - בן שבעים וחמש שנה...") [ולהעיר מלקו"ת של האריז"ל פ' ויצא המתאים שקץ האחרון הוא תשל"ו].

השמחים זולת בזכות השלוחים הקשורים במבצע תורה וכו'. ביום ד' נוסעים לקנדה ולאירופה ובעז"ה בשבוע הבא לאה"ק. תהא נסיעתם צלחה.

להשתמע ולהתראות, טובי'

בכל פינה שהולכים אפשר לדבר עם יהודי על הדלקת נרות, ושרואים איך שענין זה מתקבל הרי"ז מוסיף מרץ במבצע זה, ליכטיג מאכן די וועלט, ושוב צריך להשתדל בהשכנים והקרובים במיוחד. גם בבני"ס כולל בית יעקב וכדו' מדברים ע"ז והחלו להדליק.

לג.

בס"ד. מוצש"ק פ' נח, תשל"ה

משפ' יקרה לאיו"ט

רב שלומות!

אקוה שמכתבי מוצא את כולכם במצב הנכון בגו"ר. כאן הימים הולכים ימים באים בכלל ובפרט. בכללות האורחים בזא"ז עוזבים לאט לאט את בית חיינו, כשכל אחד שאב מלא חפנים כמובן לפי מה שהוא כלי לקבלה ויותר מזה. השבוע כנראה יעזבו האורחים שעדיין שוהים פה, ובתוכם הקבוצה שנוסעת לא"י. ובלשון הרבי שליט"א יבנה וחכמיה. החיים חוזרים שוב למסלול הרגיל אך לא ימלט מאף אחד ששוהה כאן, שלא יהא ניכר עליו שלפני זמן קצר חג את חודש החגים בצוותא עם כ"ק אד"ש (אפילו על הספסלים הגשמיים ניכר העניין - וכמובן), ושוב בחיי הפרט יום הולדת הקרב וכבר בשבת זו (כידוע) קיבלתי עלי' לתורה כאן. הרי בשנה זו

כמו"כ נתן לעוד כמה כספים דולר או חצי וכדו' עבור אלו שהתחילו להדליק. גרשון העניך כהן סיפר לרבי שעושה השידורים ביום בלי תשלום, והתעניין הרבי מי בין הבאים ואמר מרב אהרל"ך ועוד חסידים, ושאל האם אין להם קשיים בחוג שלהם, ואמר ג"ה אמנם אין יודעים אם שמחים שם מזה, אך קשיים אין שם. והוסיף הרבי שיהיה ומלאה הארץ דעה את הוי' [דהיינו די שיחות פון רבין שיהי' ומלאה וכו']. וכך שוב נמשכה אתמול יחידות עד לשעה 6 בבוקר. כמובן בהמשך ל10 לילות הידועים שהרבי לא ישן.

בש"ק זו הייתה שיחה על צמצום ענין היחידות, אלו שיש להם יום הולדת וכו' ומעתה מברך את כולם. ובמילים אחרות, בחור הנמצא כאן כמה שנים לא יוכל להיכנס בכל שנה ביום ההולדת וכו'. אני מקווה בכ"ז שאהי' מהנכנסים ביחידות הבאה בח"י חשון הבעל"ט, כמובן שההכנה לזה דרושה וכבר מזמן ההתרגשות נמצאת, כאשר רק חושבים ומתארים איך שעומדים ליד פתח קדה"ק לחזות פני השכינה וביחידות. בפרט שזו הפעם הראשונה שלכן אני מקווה שיכניסו אותי בזמן.

ובינתיים שוב נסיים, ובתקוה שישמעו הכל מהשלוחים המתפזרים על קצווי תבל, וכמו שהרבי אמר בשיחות תן לי יבנה וחכמיה מסוגל לפעול את ביטול והלבנון באדיר יפול. המדובר בעיקר על החזרת שטחים, וכמו שהרבי אמר ביחידות לדו"ייקובסון שלא ראה שום ענין טבעי שיעצור את הממשלה להחזיר

שה' יעזור שיהיה "והיה ברכה". אח"כ חילק לכ"א מהם דולר וביקש שיעסקו במבצעים, ובמיוחד בהדלקת הנרות עוד קודם ש"ק ושיהיה בהצלחה רבה. אח"כ כ"ק אד"ש יצא ועומד ניצב בפתח 770 עד שהאוטובוס נעלם מהאופק, כשכ"ק אד"ש מוחא כפיים בשירת כי בשמחה תצאו וכו' ימחאו כף. וכך כל העניינים כאן נכנסים שוב לסדרם. כמובן שספסל הישיבה שוב לא כ"כ דחוקים כמקודם אבער אין 770 אף פעם לא יחסר מי שימלא מקומות. כידוע שבימים אלה ימי בה"ב כ"ק אד"ש צם בהם, כך שלתפילת ערבית תמיד ישנו מנין מיוחד בזמן התפילה, כך שהבחורים לא משתתפים בו.

מעניין שביום ה' שעבר כ"ק אד"ש לא הופיע לקריה"ת בשעה המיוחלת, וכן לא יצא לתפילת מנחה בציבור. כמובן שבהדי כבשי דרחמנא ל"ל, אך משערים ואולי יש לזה שייכות על ההחלטה האיזומה הורסת כל מחיצה וכו'. למטה מרגש אנושי מהמפד"ל מאותו יום, בכדי להצטרף שוב עבור הביינקלאך המגוחכים, ומי מרגיש כמה בריאות הם גוזלים בפרט מכ"ק אד"ש, כמו שאמר פעם מישהו אודות מה שדווקא הרבי שליט"א קאכט זיך אין דעם, שכן מי עוד יודע כיום ומרגיש "מיהו יהודי ומהו יהודי - א נפש פון א אידען", כמובן שמבחוץ א"א לראות על פני קודשו שום תנועה ומי יתן שלא יתן ויפריע וכו'. ובענייננו כל הקאך הוא כדרישת כ"ק אד"ש בענין יבנה וחכמיה, להוסיף בכ"מ ובכל עיר וכפר עוד ישיבה עוד לומדי תורה ואין להתפעל, וכמו שציטט הסיפור מהרבי הקודם שבחשכה הגדולה הרי מי

הוא מעבר לסוג אחר, וכמובן שבאי"ע גם בהכרה גם בהשקפה וכו' כשזה במחיצתו של כ"ק אד"ש. יתן ה' ונעלה על הדרך הסלולה לנח"ר כ"ק אד"ש וכמובן אז גם בנוגע להורי היקרים וכו'.

ובינתיים שבוע טוב ומבורך, וחורף נעים ומחומם ולהשתמע כל טוב, טובי'

בקשר ליחידות עדיין אין לי ידיעה ברורה אך בכ"ז אני מקוה להקרוב - ביום ח"י חשון.

לד.

בס"ד. יום א', י"א חשון תשל"ה

השלום והברכה וכט"ס

לכולכם היקרים לאיו"ט

אצרף הפעם מכתבי זה עם אחרון מהשלוחים שנוסעים לא"י לכפר חב"ד. שאר החברה כבר נסעו בשבוע שעבר ובודאי קבלתם כבר דיווח מההתרחשויות האחרונות בבית חיינו. כולל, מה שדיבר אליהם כ"ק אד"ש בהיפרדו מאיתם בפתח ג"ע התחתון, כאשר כולם הצטופפו כדי לקבל ברכת הפרידה. ביניהם עמד ז. וילמבוסקי וכ"ק אד"ש פנה אליו באמרו, היות שמפי השמועה בא"י ענין המבצעים הוא בחולשה, ועושים רק כדי לצאת י"ח, הרי אתה פרטיזן ותראה שיהא זה בשמורעם, ואל הבחורים פנה שהגם שענין הדלקת נרות שבת לא שייך אליהם אך מוטל עליהם שיראו שאחות או אמא סבתא וכדו' יעסקו בזה לזכות עוד נערות מבנ"י, ואח"כ המשיך, כיון שנוסעים אתם בפ' לך לך מארצך, ולכיוון אל הארץ אשר אראך,

מוחו ולבו זכין אלף פעמים ככה וכמדובר בהתוועדות שאי"ז שבלא לימוד יהא למדן, אלא אם יתייגע שעה יבין בשעה זו מה שאחר מבין באלף שעות. והוסיף דוגמא אם אתה עוסק במבצע תפילין הרי כשיגיע זמן הנחת תפילין שלך והרי מחויבים להתבונן קודם הנחת תפילין כמבואר בסידור, ע"כ יספיק התבוננות שלו בדקה מה שאחר מתבונן 1000 דקות. דיבר אתו על כולל (אע"פ שלא הבין השייכות אליו) שאין בזה תכלית לשבת 120 שנה בכלל בלא לעסוק בהפצת היהדות והמעיינות, בכלל חב"ד האלט גיט פון דעם. כמו"כ אמר לו, די ערשטע פאר וואכן וועסט דאך זיין פארנומען מיט איבער געבן די שיחות פון יו"ט און גריסן פון דא.

לה.

בס"ד. מוצש"ק פ' וירא, תשל"ה
שבוע טוב ומבורך לכולכם יקרים לאיו"ט
אשמח לשמוע שוב על מהלך העניינים,
איך הסתדרו הקבוצה בירושלים ובכפ"ח,
והאם החלו הנוטשים את הישיבה בעבר
לחזור לצור מחצבתם. כמו"כ כל העניינים
הרגילים מתנהלים כסדרם. מ'כאפט אריין
נאך א מנחה, מעריב, קריה"ת וכו' שלא
יתואר וישוער ע"י הקולמוס. זהו דבר
שמוכרחים כאוויר לנשימה. נאך א קוק,
ולפעמים אור חוזר מבט חוזר וחודר
תוך כליות ולב, התובע אייכה, היכן
אתה בעולם, האם אתה לומד ומתפלל
כדבעי וכו' אין הרגל נעשה טבע. כל
פעם זהו משהו חדש ודבר שונה מהקודם.

שרוצה עולה על מגדל ומדליק שם פנס
אור הרי אליו נמשכים אנשים, וכמו"כ
כאן שרק ידליק האור וממילא ימשכו
יהודים או שאינם יודעים שיהודים או
כאלו שידועים אך עדיין לא בתחום של
לומדי תורה, וכמו שסיים באחת השיחות
מפ' בראשית שתן לי יבנה וחכמיה הי'
קודם החורבן והיה בכוחו למנוע החורבן,
אם לא משום גורמים זרים שהתערבו וכו'
וכדמוכח מפשטות הגמ'. וממש דעה זו
והשקפה זו גייט אריין דא אין בלוט מה
שכ"ק אד"ש מחדיר בכלם, מצד אחד
עולם החושך כפול ומכופל ומצד השני
התקווה העז והביטחון אט קומט משיח,
מבצעים, הדלקת נרות, יבנה וחכמיה
וכו' אלו הגלולות שנותנים לחולה, ואז
בטוח שבזכות זה יבריא ויגאל ממצבו ועד
לגאולה קרובה ע"י איש שיכוף כל ישראל
לילך בתומ"צ.

בתקוה לבשו"ט בכלל ובפרט, ובתקוה
למכתבים שעד היום טרם נעניתי
לשאלותיי, טובי'

יום א' בערב. המכתב עדיין כאן ואשלח
מחר בעו"ה ע"י שבת בלון החוזר מחר.
הערב הייתה יחידות קצרה עבור אנשים
מסוימים, משך כ-3 שעות, ביניהם י.
גליצנשטיין. ומתוך דבריו [שגם הוא קיבל
צו התייצבות ושאל את הרבי אם לחזור
ארצה], בסוף היחידות הרבי שליט"א אמר
לו בנוגע לצבא אזכיר עה"צ שלא יהיו שום
בלבולים, וכשתגיע ארצה תתעניין אצל
אלו שכבר היו שם ותעשה כמותם. הרחיב
אצלו כמו"כ הדיבור על הפצת היהדות
והמעיינות שעוסק, שבזכות זה יהא אצלו

וגדושה, אחר הפסק ארוך של שבתות ללא התוועדות. מיוחדת במינה הייתה שנמשכה עד שקיעת החמה, ומנחה גמרו קרוב ועם צאת הכוכבים ועכ"פ הרבי יצא לביתו, וכמובן שכל הקהל הלך אז לסעוד סעודה שני' של שבת ובחיפזון כדי לחזור לתפילת ערבית. אנחנו עוד הלכנו לאסתי וחזרנו ב"ה בזמן. הי' שוב שיחה על ענין היחידות והנמצאים שבוה, כך שגם אני שהוקבע לי תור ליום זה - "להיום" כנראה לא אכנס, ובמשך הזמן העתיד, עכ"פ לא בקרבת זמן, אכנס. הכנסתי אף פתקה לרבי על מעט משאלותיי והרבי ענה בין הדברים שיהי' "הכל טוב וכו' בטוב הנראה ונגלה". כמובן שזה מוסיף הרבה כאשר מקבלים ברכה אישית על עניינים הנוגעים. מלבד מה שהרבי דיבר בשיחה שברכה הנאמרת בשבת קודש במעמד כמה עשירות מישראל עדיפה ממה שנאמרה ביחידות ולפ"ע המקבל. כמו"כ האריך בשיחות אודות המצב השורר בעולם, באו"ם ובא"י ובקשר לפ' השבוע ובסיום לתולדות ישמעאל, על פני כל אחיו נפל, וכדפרש"י משמת אברהם נפל, היינו אצלו הוא בקשר עם אברהם ויודע שהוא בן הגר המצרית שפחת שרה אז יש לו קיום על פני אחיו, שכן משמת אברהם אם מנתק עצמו מאברהם ורוצה לומר שהוא בן הגבירה אז נפל.

ובודאי הפעם בנימין יאריך בשיחות, ואת ספורט הקולמוס אעביר לידו.

ולהשתמע, טובי'

התובע מחדש ומוסיף מרץ שוב ושוב לא להתייאש ותמיד בתקוה. וכמו שמספרים שפעם הראו חתימתו של הרבי למישהו המבין על כתב יד [גרפולוג] מבלי שידע על הרבי וכו' והסביר שהוא אדם שתמיד הולך בוטח ומקווה, ואף לפעמים שכמעט מסתכל בייאוש על דבר מסוים, בכ"ז שוב יש לו תקוה וביטחון שאכן סוכ"ס וועט מען דורכברעכן דעם חושך הגלות וכו'.

כמו"כ סדרי הישיבה בתוקפם רגיל. בכל לילי ש"ק נמשך סדר חסידות כמה שעות, בפרט מאחר שהזיוו שוב את השעון אחורה, לפעמים ימשך כ-3 עד 4 שעות. בסוף הסדר מוסר אחד הבחורים פלפול בחסידות בהרחבה והסברה בטוב מעם ודעת. שוב זה מוסיף חיות בלימודים. ועד"ז במוצש"ק פלפול בנגלה. כמה טוב הדבר אילו היה כמוהו בארץ. יש ובנוסף לזה מאז שבוע שעבר אנחנו שומעים שיעור פעמיים בשבוע מר' יואל כהן. בידוע ע"ז אי"צ להוסיף שמג"ש בחסידות כיום אין כמוהו בין בהסברה ובין בדיעה וכו', שיעור ראשון בינתיים נמשך קרוב לשעתיים, ואף אחד לא זז ולא יצא ויושבים כמוקסמים שלא כדרך הרגיל הידוע זה נכנס וזה יוצא.

להשתמע בבשו"ט ובגו"ר, טובי'

לו.

בס"ד. יום א' תולדות

משפ' יקרה לאיו"ט

רב שלומות!

שבת זו כמובן שוב הייתה מלאה

לז.

וע"כ אצרף כאן גם לקח מעט מתוך המפיון של כ"ק אד"ש מהתוועדות ד"ט כסלו, ובודאי יעשה איזה מיני מזונות מזה, ואולי לרגל התחלת הנחת התפילין של העניך שי' בעוד שבועיים. ב"ה הכל בסדר, כולנו שמענו את ההתוועדות של י"ט כסלו, הסיום העצום השזור בנגלה וחסידות וכו' והכל מלובש באותיות של נגלה, וכמ"ש במ"א שכך תהי' תורתו של משיח לאחד נגלה וקבלה והכל במובן הפשוט לכל. כנראה עוד יהי' המשך לזה במשך ההתוועדות בש"ק הבעל"ט. בין היתר, השיחות על מיהו יהודי איך שהרבי שליט"א האט זיך אנגינמען פארן חפץ חיים שבודאי יהיה לזה הדים ברחבי תבל. וכמו שמישהו העיר שהרבי דיבר שתלמידי הח"ח צריכים להרים קול מחאה, ומישהו אמר וכמו"כ כמובן תלמידי הרבי שליט"א על חצייה השני של הכרזתו.

כמו"כ דיבר על הדלקת הנרות, וההוספה שבדבר, שמזמן קודם עוד נהגו להדליק בכל בית גם הבנות אלא שבמלחמת העולם הראשונה מחמת צוק העיתים, אף אלו שהיו מדליקות נר לכאו"א מהבנים/ הבנות או אלו ששכחו שהיו תמיד מוסיפות כמבואר באחרונים ב' עניינים אלו, גם המה פסקו והסתפקו בשנים. וע"כ עכשיו שוב ראוי להדליק וכו'. ובינתיים נשאר את המכתב. בעוד כרבע שעה הולכים להתפלל מנחה דעש"ק שוב בצוותא עם כ"ק אד"ש אשר יש תמיד לשאוב מעיינות תהום רבה.

מוצש"ק. ההתוועדות נמשכה עד רבע שעה לפני השקיעה כאמור היה המשך

בס"ד. מוצש"ק פ' וישלח, תשל"ה

שבוע טוב ומבורך לכולכם יקרים לאיו"ט מה נשמע אצלכם, ומה שלומכם. כאן ב"ה הכל בסדר. הקור כבר החל און ממש א פרוסט, כל המימות שנמצאים בחוץ קופאים מיד ונהיים קרח. לפעמים צריכים להיזהר מהתחלקות... כמו"כ מתכוננים כאן כבר ל"ט כסלו האורחים החלו לבוא. בין האורחים נמנה הפעם הר' ניסן נמנוב מפאריז הידוע. יש עדיין ב"ה על מי להסתכל ומה לראות. בשבוע שעבר אף התוועד פעם ב-770, זה מזכיר מעט את ר' שלמה חיים ע"ה ודורו וכו' כמו"כ שוב שאולזון נמצא כאן ועוד. וכן שיבואו לכאן בשבוע זה. הזמנתי אף את ר' דוד וינברג המנהל דסלונים שנמצא כאן באמריקה שיבוא להתוועדות ונראה איך יפול דבר. ובנתיים נסיים, ולהשתמע בהתוועדות הקרובה בחג הגאולה הקרב ובא.

שובי"ה

יום א'. כיום למנחה הגיע מיודענו ר' א. וולף שיחי' - יהודי שהרבי אמר עליו בשעתו, א איד וואס פירט אויס די כוונה העליונה.

לח.

בס"ד. יום ו' עש"ק וישב, פה בית חיינו

להורי היקרים לאיו"ט

רב שלומות!

במוצש"ק זה נוסע מישהו בכיוון הארץ,

ששר בזמנו לראשונה את השיר "אתם שלום" זאל ער צינדן מיט א ברכה מכיוון שבמילא צריך להדליק, ועלה הנ"ל על השולחן (ששם אפשר להדליק) ואמר הרבי "מיט א בוכרישע נייגון" וכן עשה, ואח"כ אמר שיאמר הנרות הללו עם הסגנון שלו, והרבי עשה כו"כ תנועות שיעזרו, אך היה קשה מאחר ולא היה שייך. כשגמר אמר הרבי שישיר את השיר הנ"ל, ואמר הנ"ל בתמימות: "צריך מקודם לעשות תשובה" ושם ידיו על עיניו לדקה בערך והרבי הסתכל. מבט כזה קשה לשכוח. ואח"כ החל לשיר והרבי עזר כל הזמן. כשגמר אמר הנ"ל בברכה וסיים ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, אז הרבי התחיל למחות כפיים סוערות במילים "אתם שלום" בפנים צוהלות, וכשיצא עשה עם תנועות ידו הק'. אח"כ חיכו שהרבי יצא והתחילו לשיר "אתם שלום" כשראו שהאור נכבה, אור החדר של כ"ק אד"ש, אך הרבי התעכב לרגע וכולנו רצינו לראות, אז הרבי עמד שם וחילק דמי חנוכה לכמה נשים עם תינוקות, ואח"כ הרבי יצא. ועמד הנ"ל ליד המכוננית והרבי שוב עשה כמה פעמים לקראתו.

בקיצור נקוה שיתחילו הגילויים מחיל אל חיל עד לגילויים של משיח צדקנו בקרוב ממש

ד"ש לכולם מבנכם, בנימין

יום א דחנוכה. פה חצרות בית אלוקינו.

שהחיינו והגיענו לזמן הזה. בברכה זו כשהדלקתי את נרות החנוכה כאן בדירת בית אחר 770 הרהרתי שברכת שהחיינו תחול יותר על מקום ההדלקה והעניינים

להסיום. שיחות רש"י ושוב המשך לשיחת מיהו יהודי ועוד נכתוב בעז"ה. וכסיום הרבי שליט"א בהתוועדות שקוראים עתה ויהי מקץ, שהוא על קץ הימים כדאיתא בהאר"י, וכבר כלו כל הקיצין ובקרוב ממש לגאומ"ש.

להשתמע, גוש וואך, ובברכה לימי חנוכה מאירים מפתח ביתו מבחוץ. טוביה

ל.מ.

בס"ד. יום א' בערב, יום א' דחנוכה, ה'תשל"ה

להורי היקרים שליט"א

שלום וברכה!

לפני כמה דקות ספורות הדלקנו נרות. כולנו מאושרים מהגילויים שראינו במו עיננו. היה זה לפני כ 3/4 שעה. הרבי חזר מהאוהל אחרי לילה, כרגיל. תפילת מנחה הייתה למטה, בביהמ"ד הגדול, שרו הנרות הללו אך הרבי היה מאוד רציני וסקר את כולם, אחד אחד, ממש מבט חודר, לא רגיל. אחרי מנחה עלה לחדרו ושהה כ-10 דקות, ונכנס באופן פתאומי למעריב. באמצע קדיש אחרון פנה הרבי להרב חדקוב שיחי' ואמר שילכו להביא מגורה כדי להדליק למעלה (פשוט, מכיון שהדליקו לפני כן למטה לא הדליקו למעלה) ואח"כ שאל שוב "צו איז מען גיגאנגען איבערפירן פון אונטען די מגורה? ואמר שיקחו אחרת, וחדקוב ענה שכך עשו, חיכו דקות ספורות, אח"כ כשסידרו השמן פנה אל חדקוב ואמר שישנו הרי כאן הר' רפאל (יהודי בוכרי

ההוספה העיקרית היא בהוספה בלימוד 25 מאמרי חסידות, וכמו"כ בשו"ע אדמוה"ז, וכמובן כ"א מוסיף לפום שיעוריה דיליה. והזמן עושה את שלו, כשנתבונן קצת את ממלכתו האדירה של הרבי שליט"א מאז עלותו לנשיאות ועד היום, שהולכת ומתפשטת על כל קצוי תבל, ואשר ילך לפי רוחו של כאו"א, ובפרט ניתן להכיר כשיהודים היוצאים מיחידות כ"א מיט זיין פפקל, מצטט ואומר: אה, לו היה עוד מתי מספר כאלו! ואין זה רק אחד אלא כ"א בעניינו, מי בנגלה ומי בקבלה ומי בחכמות העולם וכו'.

וכן מה שהשבע נכנס ורטהיימר מירושלים העוסק בהוצאת ספרים מכתבי יד עתיקים ונוסחאות, והתפלא. ובהשתוממות סיפר איך שהרבי מתעניין ובקי בזה, ואיך שגם העיר לו פה ושם. ממש לא האמין שיש מישהו שכל כך מצוי בספריו וציטט רז"ל. לו היו עוד כמה. כן נכנסו אתמול מנהל משרד אל על בניו יארק, משלחת ישראל בארה"ב הממונה על העברת הנשק מארה"ב לישראל ועוד. רואים איך שסו"ס כאו"א, כל הנחלים זורמים אל היס. וכן נכנס שבוע שעבר אחד בשם צוויבל מי-ם, א כולל איד, והרבי התחיל לענות לו כרגיל בנוגע לעניין פלוני הרי כך וכך, וכולו עומד ותוהה הרי בכלל לא כתב לרבי אודות זה, רק (כמו שסיפר אח"כ בחוץ לל. גרונר) שעלה במחשבתו לכתוב לרבי, אך בסוף התייעץ שלא לכתוב ע"ז כלל וכלל. אבער אז מגייט אריין צום רבין הרי הרבי עונה לו ע"ז כאילו כתוב הכל לפניו. ול. ג. הרגיעו בכמה סיפורים וביניהם שלא מזמן נכנס מישהו ומסר לרבי

שמסביב כמסופר במכתב, מאשר עצם ההדלקה. ובינתיים מחכים לימי חנוכה מאירים ושמחים, עדיין מנחשים האם תהיה חלוקת דמי חנוכה כללית או לא. הערב חילק מעט כמסופר בפנים, ובנוסף למה שדיבר בשבת בשיחה שטורעמען במבצע חנוכה, ובנוסף לתת דמי חנוכה לילדים וכידוע הנהגת מו"ח כ"ק אדמו"ר שחילק לבנותיו חתניו ונכדיו מלבד מה שההורים חילקו.

ביום חמישי הרבי שוב ילך לאוהל.

כל טוב ולהשתמע. טובי

בס"ד. עש"ק וארא, מבה"ח שבט תשל"ה

שלום וברכה לכולכם יקרים לאיו"ט

כולנו כבר מצפים בכיליון עיניים להתוועדות דשבת קודש זו אחר הפסקה של חודש מלא ללא התוועדות, דבר שבמשך שהותי פה עדיין לא היה. אפילו בחודש חשון שבררך כלל הוא כך, הרי שנה זו הייתה התוועדות בכ' חשון. כמו"כ בכסלו לא היה אלא ביי"ט כסלו ותו לא. הגם שהיה בר"ח וכמו"כ בזאת חנוכה אך הזמן שבינתיים הוא רב מאוד. כמובן שבינתיים ניתן זמן רב ע"מ לעבוד ולפעול בעניינים שדוברו עד הלום. ב"ה הכל כאן בסדר, הלימודים נמשכים כסדרם וביתר שאת ועוז, בפרט עתה כהכנה ל"י שבט. בגיליון שיצא מטעם צא"ח (ואולי אף בא"י) הקורא לחיזוק ב-5 המבצעים ובמספר כ"ה כשנות נשיאות הרבי מנהיג ישראל הדגול שליט"א לאיו"ט, הנה

צריך ע"ז שימת לב יתרה. נהנינו לקבל המכתבים מיוסי ומהבית וכמובן מהסבתא תחי' מב"ב.

ב"ה הכל בסדר כאן, ומתקדמים במהרה לקראת יום הגדול י' שבט למלאות 25 שנות נשיאות כ"ק אד"ש, וכמו שהרבי כבר שוחח על כך בשבת העברה בהתוועדות דש"מ, וציטט שהגם שלכאורה אין לזה מקור, משא"כ בן עשר י"ג ט"ו, 20 וכו' במשנה באבות, הרי יש לעיין בלקו"ת פ' ניצבים שמדבר שם על עניין "כה לחי"י"י"י"י איך שהדבר בספירות - הקבלה וכו', ולכן נברא העולם בכ"ה באלול, וקישר עם שנת העשרים וחמש להסתלקות, ובוודאי עוד ידובר ע"ז בקרוב. כמובן שמחשבי קיצין כבר הוסיפו שאמנם מניין כה לחי הוא מנין כ"ה 25 הרי באם יוסיפו מילת "לחי"י"י"י"י"י הרי מספרם 75 כמניין שנותיו של כ"ק אד"ש. וכמובן הקשר לזה כמו שהרבי הזכיר בהתוועדות, ישנם הרוצים לאחל מז"ט ומודעות וכו' הרי מודיע מראש שהכל מיותר וחבל על הכסף, אלא המז"ט הגדול ביותר יהיה מה שיוסיפו תגבורת בהמבצעים, כולל איך שקראו לזה בא"י נש"ק - נרות ש"ק, וכסף המודעות יכניסו לצדקה עבור מבצעים אלו.

וכל שיחות אלו באו בהמשך להערות על הזוהר מלקולו"צ כנהוג. ונעמד על מה שאומר שם ואמרתם כה לחי וגו' אתה שלום וביתכם וכל אשר לכם וגו' ובסיוס אמר מכיוון שמדברים על פסוק זה הרי נמצא כאן אחד (חכם רפאל) שיש לו ניגון על מילים אלו והחל בשיר "אתם שלום". היה מעניין איך שיהודי ספרדי תמים

(בטעות) פתק לבן ללא שום אות. הרבי הפכו מצד אל צד ולבסוף אומר לו "כיון שאני מסוגל לקרוא רק בדוחק ע"כ אענה ג"כ בדוחק" וענה לו על כל (תשובותיו) שאלותיו. כשיצא, סיפר שלא מבין מה הפירוש בדוחק, הרי כתב ושנה ושילש כמה פעמים עד שהיה כתב ברור ומסודר, עד שלהפתעתו גילה שהפתק הנכון נשאר בכיסו... הרבי המשיך לדבר עם הנ"ל שב"ה שיש כוללים בי-ם ולומדים וכו' אך היה צריך לעשות מומל שיתחילו ללמוד יותר הוראה וכדו' ולא להסתפק כנהוג בלימוד הפלפול וכו', כי מי יפסוק בדור הבא אם לא יהיו רבנים? אמנם די ראשי ישיבות קען מען ניט בייטין אבל לעשות מומל צריך. כן תמיד אפשר לראות כאן פנים חדשות, ומעניין בד' אמות אלו איך שמתאספים מכל הסוגים ומכל קצוי תבל. כנראה שבשבת יעלה שוב בחלקי ללוות את הרבי שליט"א מדירתו 770' בשבת בבוקר לפני אמירת תהילים, כמובן שבנוסף אחר התוועדות כנהוג.

כל טוב ולהשתמע, טוביה

מ.א.

בס"ד. יום ה', ד' שבט תשל"ה

משפ' יקרה לאיו"ט

רב שלומות!

שוב עבר חלף לו שבוע. אחד דוחף את השני לכתוב מכתב, אך כמאמר הגמ' קידרא דבי שותפי לא חמימי ולא קרירי, לפעמים כשמישהו נוסע לא"י ויודעים על כך מראש מכינים מכתב, אך בלא"ה

בשבוע שעבר היה ביחידות מישהו מארגנטינה, הוא עבודתו במחשבים, והרבי ביחידות אמר לו שהרי מכל עניין בעולם - כתורת הבעש"ט - יש ללמוד הוראה. בעניין המחשב רואים, שעושה בזמן אחד עניין שהרבה אנשים היו צריכים לעשותו ובכ"ז הוא עושה הכל בב"א. עניין נוסף, כל תוצאותיו נכונות הגם שלא נתברך בשכל וכדו' דהיינו לאו דווקא ב 2x2 אלא במאות ואלפים, ובכ"ז מקבלים כל הפתרונות מבלי להבין ולחשוב. עד"ז יהודי צריך לדעת: א. שמוטל עליו לקיים כל התרי"ג מצוות, ולא יכול לטעון הרי עסוק הוא באחת ואינו יכול לפעול בשניה, דכיוון שנתנו לו אותם הרי מחוייב הוא בעצמו [ולא לחלקם בין כמה אנשים] לעשותם. ב. כל מה שהשו"ע - שהוא המחשב של הקב"ה - פוסק, אפילו מבלי שנבין הקשר וכו' עלינו לקיים. והוסיף בחיך, הרי במחשב נמצא בשנה זו וזו פעם טעות, אך במחשב של הקב"ה לעולם לא נמצא בו טעות. לאשתו שמרצה ומלמדת צרפתית באוניברסיטה שם אמר, הרי לימוד שפה הוא עניין שבמקרה שיבואו למדינה אחרת וא"א להתדבר להתקשר ולהתחבר עם אנשים ולכן לומדים שפה שיוכלו לפתוח קשר בין אדם לחברו, עד"ז הנשמה יורדת לגוף ולא מוצאת כל קשר בין אחד לשני ע"ז באה השפה שהיא התורה שתהיה חיבור הנשמה והגוף. אף סיפר שפעם ביחידות שאל את כ"ק אד"ש הרי אתכל באורייתא וברא עלמא וע"כ בעניין שהוא עובד - מחשבים כנ"ל - היכן מרומז בתורה, והרבי הסביר לו על עניין התפילין שהוקשה כל התורה וכו' וע"ד

וטהור שר שיר זה בלבביות וכו' וכנהוג שמרימים ידהם בשיר וכו'. כשהגיע למילים "כתר תורה יפה מורה" הראה בידו על כ"ק אד"ש. עוד דובר בשיחות על פ' וארא והקישור לשבת מברכים שבט, להנקודה התיכונה שבו "שבת. ובקצרה, שכל דבר רצה אדמו"ר נ"ע שיהיה בצורה של וארא כפי' המילולי לראות במוחש. לא להסתפק בלימוד וברזין דרזין אלא עד לעולם כפשוטו, מדארף גשמיות רק שצריך לעשותו כלי לאלוקות, ופי שראו הנהגתו לתרגם הכל בשפת המדינה וכפי מהות האדם, ועד להתחיל איתו במאי דהוה זהיר טפי. ובהוראה דשיחה הב' היה פי' הפשוט לילד, ואח"כ בא רש"י לבן חמש למקרא ופי' - אל האבות - לכאורה יטעון מה כ"ז שייך למעמדו ומצבו, עאכו"כ אם כתוב אברהם יצחק ויעקב אז מי ישווה להם וע"ז פי' אל האבות ומעשה אבות סימן לבנים וכו'.

נקוה שכולנו נשתמע בשידור, ואולי החל משנת העשרים וחמש תלך כל המשפחה לשידור ואם קשה משעות ההתחלה הרי אפשר בהמשך. הנהיתי לשמוע על מבצע הנש"ק בא"י שגם סולובייצ'יק פרסם מה שהרבי רצה, ובוודאי ימשיכו בזה עוד. אולי גם ירתום את יעקובזון למבצע זה, מאחר שכבר נודע בגלוי ובבירור שכך נהוג בוואלאז'ין בריסק ערי ליטא ומלבד כל ערי החסידים, וכנשמע בזאת חנוכה. ובוודאי יעביר זאת הביתה וכמו שתמיד למדו מיעקובזון שאר הדודים בב"ב ענייני חינוך, גם עניין נעלה ונשגב זה יעבור ע"י ומגלגלין זכות ע"י זכאים.

שוב נעמדו לרשותנו 8 טנקים והפעם לרגל החורף ה"ה טנקים משוריינים מבית ומבחוץ, הסקה מרכזית וכו' כך שיהודי יוכל להיכנס מהעולם הקר ברוחניות ובגשמיות ולהתחמם ברוחניות ובגשמיות. והיום יום ב' כנהוג כ"ק אד"ש בא בשעה 10 לקרה"ת, כולם היו מוכנים בתוך הטנקים ומחכים בניגון מארש ונצחון לבוא המפקד נשיאנו הרבי שליט"א, ולקבל פקודה אחרונה לפני צאתנו לכבוש ג.י. וסביבותיה, וכמובן בבוא השעה על אף השלג הסוער כ"ק אד"ש יצא ממכוניתו ובידו הק' נופף לעבר הטנקים שהחלו לצאת בזא"ז למשימתם. וכך המשיך בדרכו עד פתח 770 ושם פנה והסתובב ושוב המריץ בידו ב"פ, ובשמחה וצהלה יוצאים לכבוש ג.י. וכידוע שיחת כ"ק הרבי הקודם שכשחייל יוצא לקרב ה"ה יוצא בניגון עליו ובתקוה לנצח שזה עצמו כבר חלק מהניצחון. וכך באמת חוזרים כשכ"א בידו שלל, סך כו"כ יהודים שהניחו תפילין, כו"כ הבטיחו להדליק נש"ק וכדו' ועוד.

מעניין עוד לראות ולהיווכח על חיים פרטיים, מלבד המבצעים הכלליים של כל עם ישראל, כאשר בחורים פה ושם מקבלים תשובות מעודדות ומשמחות מכ"ק אד"ש. כאשר אחד הבחורים מארגן שיעור פעם בשבוע בביתו בריחוק מקום מכאן, ודווקא הוא המג"ש, וכמובן שמח להודיע כך לאביו - הרבי שליט"א, ומקבל תשובה "ויה"ר שיקויים מי שיש לו מנה רוצה מאתיים וכו'". השני, הצליח להפוך את ביתו כליל, הכשיר מטבח - כשרות, חיי כשרות וכו' וע"ז כנ"ל, ומקבל תשובת

המחשב כל הנתונים בו וכו'. נמצא פה גם כעת הרב קרול שי' חתנו של הרב לנדא דב"ב, היה גם ביחידות בשבוע שעבר והרבי דיבר אתו ושאלו מדוע בישיבות לא לומדים הרוגטשובער, וענה שלומדים שאר אחרונים ר' חיים, אור שמח, ר' אלחנן ועוד, והרבי אמר לו אה"נ... אבער ווי קומט דאס צו...

ובינתיים מגיעים עוד ועוד אורחים לי' שבט, מתכוננים לקהל גדול - מים עד

מעניין עוד לראות ולהיווכח על חיים פרטיים, מלבד המבצעים הכלליים של כל עם ישראל, כאשר בחורים פה ושם מקבלים תשובות מעודדות ומשמחות מכ"ק אד"ש

ים - יבואו הנה. מלבד השידור הנשמע לעשרות אלפי איש ברחבי תבל כולל בכל ג.י. ברדיו. שוחחתי עם דוד בשבוע שעבר וסיפר לי איך שדניאל עד היום מספר על חוויותיו שראה בליובאוויטש, ומעניין עד כמה שחודר אל תוכו של ילד צעיר. ולהתראות בשמחות. טובי'

מ.ב.

בס"ד. שבט תשל"ה

השבוע יותר חם בחוץ, אך עתה החלו פתיתי שלג לצנוח על הרחוב וכמפה צחורה לבנה פרושה על פני השכינה. אך עכ"ז החיילים פועלים במסירות נפש, בחזית ובעורף ובכל מקום, וכדרישת כ"ק אד"ש לחיזוק המבצעים עד י' שבט וכו'.

שמשהו כתב לרבי שאולי ימצא מישהו שיתרגם השיחות בפרסית, וענה הרבי ת"ח מראש ובהקדם כיון שאז גם דוברי פרסית ייהגו משיחות קודש. ועוד נאריך בהזדמנות.

מ.ג.

בס"ד. מוצש"ק פ' וישלח, ה'תשל"ה
לכולכם יקרים לאיו"ט

הפעם המוראל והמצב רוח יעלה בהרבה, כשסוף סוף מתיישב החלום שעליו חשבו כולם זמן רב. שוב באותו בית באביגדורי תתאסף המשפ' בקירוב מקום גשמי, בוודאי יספרו גם את החוויות, ובמיוחד האחרונות מבית חיינו מהתוועדות די' שבט והשבת שלאחריה, איך שהיו מסובים ב"י שבט כל ראשי מדינת אמריקה, ראשי עירייה ושליח מהנשיא דאמריקה. כ"א הגיש לרבי מכתב או מפתח וכו', ראש נציגות אל על, הקונסול הראשי ועוד. אחד מהם הבטיח לרבי 1/2 מיליון דולר למבצעים, עוד אחד שנכנס ביום ה' ליחידות נתן 35 אלף דולר, וכהנה רבות. מזעיהם בפועל דעם ומשלו מים עד ים, והשיחה ב"י שבט לאמריקה וראשיה, וכנראה תתורגם לאנגלית ותישלח לכל אלו שהשתתפו בה.

מצד שני, יש לראות את העגמ"נ הרבה של כ"ק אד"ש, ודווקא מהרסייך ממך יצאו כמו ששמענו בשיחה האחרונה ב"י שבט וכדו' בסיום ההתוועדות דשבת, ונגמרה ההתוועדות סמוך לתפילת ערבית ושוב לא אכלו סעודת שבת, וכמו

הרבי "ת"ח ות"ח לבשו"ט ויראה פירות טובות לשמים ולבריות" וכדו' רבות. וכאן רואים את האומץ והפעולות של כאו"א מתלמידי הישיבות דליובאוויטש בכ"מ ובכל פינה שמופיע או נמצא, כמובן מלבד המבצעים הכלליים, כנ"ל, ה"ה נעשה למרכז באותו מקום, פועל ומפעיל אחרים, ודווקא הכל נעשה בשקט ושלוה מבלי שיכתוב ע"ז בעיתונות, און אזוי גרייט מען צו די וועלט צו משיחן - לעשות דירה בתחתונים. כמובן שכ"ז חודר לכאו"א מהמסתופפים תחת קורת גג זו. ולבינתיים נחזור למרכז - כולנו מתכוננים לשמוע את תפילותיו של כ"ק אד"ש במשך יום י' שבט. הודו לה'... קראו בשמו... כשעוד לפני תחילת התפילה מסיים את פ' הקרבנות שיבנה בהמק"ד ב"ב... ושוב בתפילה וימלא כבודו את כל הארץ... והיה ה' למלך על כל הארץ.. בכל אות ומילה אפשר להרגיש ולהבין (עד כמה שניתן לנו) את המשמעות שבה ואיך שמבטאה את תוכנה, כל הגה קל נכנס לעורקי הנפש ופועל פעולתו.

ואסיים בינתיים עד להתוועדות הקרובה, ולקיום היעוד (כבסיום שיחות ק') בגאולה האמיתית והשלימה יוליכנו קוממיות לארצנו. טובי'

נ.ב. תמיד שוב נפגשים פה עם תלמידי וחברי האבא מצרפת. בשבוע זה היה כאן זילבר תלמידו של האבא. גם סיפר שכשנכנס פעם הראשונה לרבי, הזכיר שהרבי דיבר איתו בפאריז, אז שאלו הרבי ובמה בחנתי אותך?... תמיד מעניין לשמוע מאנשים קרובים וכו'. מעניין,

לא נמצא שם, כולם משתתפים ושמים ושישים למילוי שליחותו, וכמו שהרבי איחל לו היום ביחידות "בהצלחה רבה ומפלגה".

כך שוב ניצבים ליד דלתו של הרבי מכל פינות וקצוות תבל, בשבוע שעבר נכנס זלמן יפה הידוע מלונדון ובתו"ד גם ביקש שהרבי יתועד בט"ו בשבט, והרבי ענה לו "עדיין אני חייב למיסס שניאורסאהן את הקוגל והמשולנט שלא אכלתי בשבת, בכ"ז אני יעשה את הצד הטוב". ואכן הייתה התועדות. ובוודאי גם אתם הצלחתם לשמוע אותה. ושוב איך שהרבי הדגיש שהולך עם כאו"א שהולך בשליחותו, וכמובן שוב כמה זה מוסיף מרץ וחיות וחיל בכל המבצעים, לקראת מר דא מלכא משיחא ובקרוב.

להשתמע, טובי

מה.

בס"ד. יום ב', ער"ח אדר חודש שמרבים בשמחה, תשל"ה
לכולכם יקרים לאיו"ט
רב שלומות!

כבר עברו מספר שעות, יתר על כן מספר ימים, מאז היכנס ליחידות. אך ענין זה הוא (ככל העניינים ב77) למעלה מגדר הזמן. חשים בכל רגע, לא זו בלבד שאך לפני שניות אחדות יצאתי משם, אלא יתר על כן אפשר להרגיש בכל זמן כאילו נמצאים עתה במעמד נעלה ונשגב זה. ולצירר בעצמי הנה אני עומד מול הדרת פני קדשו. דבר זה לא יישכח. גם מי שבטבעו

שהרבי אמר, שמה שרוצה פלוני להילחם בליובאוויטש בין כה לא יצליח, כיון שיד ליובאוויטש על העליונה "איך בין בעה"ב אויף ליובאוויטש" צי ער ויל יע אדער ניט, מה שאדבר אינני צריך להסכמתו, וב"ה שאינו אוחו ממני, דהי' לי ביזיון אם אותו אחד היה מחזיק ממני, ושלא יעמדו תוך ד' אמותיו וכו'. ואלישע בוודאי יספר ע"ז באריכות. תוכן שאר השיחות כתובות חלק מעבר לדרך (מצו' הנחה מההתועדות ע"י בנימין). בהתועדות היה מעניין איך שהרבי שליט"א ביקש לאחד מזקני החסידים כבן 80 שנה ומעלה (הרב דובוב מאנגליה) שיר חסידי, היה מעניין לראות דבר שכיום נדיר, ווי א חסידישע ציור שר ניגון דביקות, ומעל כסאו של הרבי, מיט א ביטול און דבקות לרבי ולרבינו, כמו"כ חילק משקה לכמה אורחים וביניהם מאנגליה, והמשקה היה גם עבור נשי חב"ד, והוסיף הרבי שכשיחולק לנשים להוסיף מים שלא יהא חריף מדי.

ובינתיים, כל טוב ולהתראות, טובי
הלעקאח, מהתועדות י' שבט. ודאי שמעתם גם על חלוקת הדולרים כ"א 2 דולרים. הטנקיסטים שוב המחלקים וכ"א ניגש פעמיים לקבל ולחלק.

מד.

בס"ד. מוצש"ק פ' יתרו, תשל"ה
לכולכם יקרים, רב שלומות!
שוב היום הייתה התועדות חסידיה "צאתכם לשלום". אחד האברכים נוסע בשליחות לצרפת, לעיר שעדיין אף אחד

ורוצים לעסוק איתו, ולכאורה אפשר להתייחס ממנו כיון שנראה שהוא במצב של העובר על הפקודים כל ענין התומ"צ, יתר על כן - יכול להיות שכן הוא הדבר, בכ"ז אומרים לו שגם יהודי זה יכול לתת מחצית השקל ועד שע"ז מתקיים לכפר על נפשתיכם. ועד למצב של כי תשא את ראש בני".

בכל נקודה ובכל שיחה, תמיד נוכחים לראות ולדעת את הכח האדיר של הרבי על פני תבל. הרי נקודות אלו כשיגיעו לכ"א מישראל בכל קצה העולם, במצב שנמצא שבור מיואש וכדו', הרי רואה כאן עדיין שעתידו מזהיר, ברגע אחד שוב יכול להעמיד את עצמו בקרן אורה. ואדרבא, גם כל העניינים שבעבר. כפי ההוראה מרבין בשמחה. אצל הרבי כל יהודי תופס מקום בכל מצב שיהיה, ה"ה יהודי, ויש לצפות ממנו לגדולות ולנפלאות. וכמו שהרבי אמר שהדבר הזה נעשה ע"י משה רבינו, כי תשא, דלא כמ"ש במ"א שאו את וגו'. ועל משה רבינו וואס ווארפט זיך אריין אין דעם וסמוכים איש מפי איש עד משה וכו' עד לדורנו דער רבי דער שווער. כמוכן מאליו מה מילים אלו נותנים לנו, איך שהרבי האדם היחיד וואס ווארפט זיך אריין ומשקיע כל כוחו ועצמותו, אבי נאך איד זאל ווערן נענטער, להשיבו אל אביו שבשמים.

אם קיימת כיום מציאות בעולם שעדיין לא הכיר את האמיתות, את המנהיגות הנמצאת פה. קשה להעיד ולהצביע על אישיות, אם תהיה אישיות, שעדיין לא הכירה בזה. אפי' להבדיל גויים כבר

אינו מחונן במוח הזיכרון, ואדרבא נוטה לשכחה, בלתי אפשרי שישכח מעמד כזה. ומובנת מאליה הסיבה, כיון שבזה תלויים חיו, כל ימי האדם עלי אדמות. תמיד ותמיד ישנם געגועים לזמן זה. "כי אליך נפשי תערוג, נפשי חמדה בצל ידיך" כשר ידוע זה המביע געגועים עזים, מתאימה שירה זו במיוחד לעניין כזה.

בש"ק שבת מברכים אדר הייתה התוועדות, וכמצורף השיחות מבנימין שי'. תמיד אפשר לראות ולהיווכח, שתוכן שיחות אלו להחדיר לדעת העולם לרומם ולהעמידם בקרן אורה. א איד האט בעה"בטישקייט אויף וועלט ע"י שמתקשר עם התורה, שקשורה עם קוב"ה והיא למעלה מהזמן ומקום. הנקודה הנלמדת במיוחד מחודש אדר, שלא נמצא כן בשום חג ומועד, שיכול להיות בעה"ב גם על העבר, ולא רק מאז אלא מיד בתחילת החודש כשיודע שבא יבוא יום הפורים, שיהיה ונהפוך הוא, הרי מיד מעכשיו עומד הוא במצב של מרבים בשמחה. ונקודה זו מרומזת ג"כ בנגלה, וכדאי' בירושלמי 'לא-ל גומר עלי' שיכולים הבי"ד לשנות עיבור חדשים, ואז בתולותיה חוזרין אפילו אם כבר הייתה זמן ותקופה במצב אחר, ה"ה משתנה מצבה כיון שבי"ד פסקו עתה אחרת, שכאן רואים שוב הבע"בטישקייט על העולם. ובשיחה הב' כמצורף, כל יהודי באשר מעמד ומצב שנמצא יכול להגיע לזה, אפי' כשעדיין במצב של העובר על הפקודים ועדיין לא שב בתשובה, אך לתבוע ממנו משהו, מחצית של דבר אחד זה אפשר מכאו"א. וממילא כשנפגשים עם יהודי

מתבטא הטוב לשמים וטוב לבריות, שהוא ג"כ קביעות השנה דפורים, יום י"ד ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב וכו'. כנראה יחודשו שוב הטנקים במשך ימי הפורים, וכמו"כ כהכנה מאז שהמגילה נקראת בימים שלפנ"ז, לזכות עוד יהודים בעניין נעלה זה.

כמו"כ לילי היחידויות נמשכים, הגם שנצטמצם במקצת גם בזמן, ובד"כ בסביבות השעה 1-12 מסתיימת קבלת היחידות, עכ"ז ממשיכים לזרום להנה מים עד ים, מימה וקדמה צפונה ומנגבה. ביום ראשון זה נכנס הרב הלברשטאם מורה הוראה מעדה החרדית, ושהה כשעה

ובד"כ בסביבות השעה 1-12 מסתיימת קבלת היחידות, עכ"ז ממשיכים לזרום להנה מים עד ים, מימה וקדמה צפונה ומנגבה

ורבע אצל הרבי. שוחחו על כל מיני ענייני הלכה כלליים, וביניהם על אספקת היין לחה"פ דש.ז. לא"י, אחר שהתעוררו שם חששות בנוגע ליינות וכו'. שוב ניתן לראות כאן נקודה זו - מי הוא הדואג על כשרות דחה"פ, לא כאן רק בא"י וע"י העדה החרדית, גם בזה עומד הרבי שליט"א. כמו"כ היה עניין מסוים שהרבי ביקש ממנו כשהיה בפעם הקודמת לפני כ-7 שנים, אך לא מילא בשלימות בקשת הרבי, וסיפר לו הרבי, שהיה פעם משולח שהלך לגבות כספים לזמן מסוים אך האריך בנסיעתו וחזר באיחור, בחזירתו הוכיחו ע"ז, וענה, הרי עניני הוא להביא כסף ולצבור וכו' והנה צברתי הסכום

הכירו בזה עד לנשיא ארה"ב וכן משאר הארצות. וכמו שניתן להיווכח ב"י שבט, לרגל כ"ה שנות נשיאות הרבי שליט"א, איך שבאו מכל פינות אמריקה במכתבי הערכה והערצה על פועליו הכבירות והברוכות.

ונסיים הפעם בברכה חשובה הנאחלת מכל בני"י, שימשיך לנהוג את נשיאותו ברמה עד לזירם קרן משיחו ובקרוב ממש. יכול להיות שכדאי היה להציע ל... לכתוב לרבי שליט"א. בכ"ז שם אפשר למצוא ולהשלים את הנצרך והדרוש מרגוע נפשי. וגם הם יודעים זאת, וכמו שכבר שלחו בשעתו פ"נ בנסיעת ההורים שי' אל הרבי שליט"א.

בבשו"ט בכלל ובפרט "תמכה"י" "כה - לחי" טובי"

מו.

בס"ד. יום ד', ח' אדר "יום הבר מצוה", תשל"ה משפ' יקרה לאיו"ט רב שלומות!

כאן ב"ה הכל בסדר, מתקרבים לחג הפורים הבעל"ט, והרבי שליט"א בתור מנהיג ורועה ישראל שטורעמט שוין מאז שבת מברכים - ובנוסף, בהתוועדות מיוחדת בר"ח אדר, ע"מ שיגיע לכל קצוי תבל ע"י הטלפון כלשון ק' בהתוועדות - על מבצע פורים, במיוחד בנוגע משלוח מנות ומתנות לאביונים ובמצווה זו במיוחד

מז.

בס"ד. יום ב' ויק"פ, תשל"ה
הורים יקרים לאיו"ט
שלום וברכה!

בברכת השנה "כה לח"י", עאכו"כ
כשמצטרפים שניהם יחד, כ"ה שנים
וח"י אדר הרי הברכה כפולה ומכופלת.
השתתפנו כאן כולנו בשתיית לחיים
בליל ש"ק העבר, כולנו שוב בבית משפ'
שוחט, ואיחלנו שכשם שביום זה יש לברך
אשרינו מה טוב חלקינו ואשרי יולדתנו
שזכינו להסתופף בצל כ"ק אד"ש, כך
יזכו גם ההורים שוב לבוא הנה לכ"ק
אד"ש. הפעם ניגשתי במיוחד מיד אחר
ההתוועדות שהיה בח"י אדר ולקחתי
(וחטפתי) מעט מהמזונות של כ"ק אד"ש,
ע"מ להעביר לכם. ההתוועדות ברובה
נסבה על המשך השיחות ק' מהתוועדות
דפורים, און דער עיקר קאך בהטוב
לשמים ולבריות. וכמו שהזכיר אז אמאל
פארבייגט מען דעם טוב לשמים והעיקר
שיהיה טוב לבריות. ובדוגמא דמקדימין
ליום הכניסה כדי שיספקו מים ומזון
לאחיהם וכו'.

און מזעהט איך שכך היא גם ההנהגה
בעולם. במוצ"ש"ק זה נעמדו הורים וכמה
ילדים והגניבו את האבא מביה"ח, וכשהרבי
יצא דיברו עם הרבי שהוא סובל בכליות
על המחלה הידועה, והרופאים אומרים
לנתחו אך הם חוששים שהרופאים עושים
ניסיונות וכו' וממילא אין כוונתם בנייתוח
לשמה. הרבי התעניין מי הרופאים, ואמר
אם רופא פלוני אמר לנתחו - שינתחו.

וקצת יותר. וע"ז ענו לו "חכם דו אילו
היית חוזר, היינו יכולים לשלוח אותך
שוב, והיית צובר הרבה יותר". וכדו'
בנמשל, אם היית מקיים את משאלתי
הייתי יכול לבקש שוב אך... באותו ערב
נכנס גם הרב גרוסמן ממגדל העמק, ושהה
כ-20 דקות. בין העניינים שסיפר, שהרבי
מען שאברכים צריכים לנסוע לשבתות
ליישובי הצפון, לעורר ולהלהיב על מצב
היהדות העזוב, ובכללות בא"י שעתה
המורל נמוך ביותר, הרי הזמן הראוי
לעסוק בהפצה. כן דיבר שבכלל היה טוב
שיתיישבו יותר באזורי הצפון. כן שאלו
הרבי על כולל שהיה בכרמיאל, וענה
שנסגר מחמת חוסר מימון. והרבי ענה לו
[בשם השוער כמדומני] שאדרבא זאת
ההוכחה שהעניין טוב, וע"כ ישנה מצוקה
יותר בזה, וביקש שיפתחו שוב וכו'.
כן שאל את הרבי על הוצאת תלמידים
מביה"ס ממ"ד לשיבות, שהבי"ס טוענים
שבהוצאת תלמיד זה מהרס את הכיתה.
והרבי ענה שיש תמיד ללכת בדרכי נועם,
ויש להסביר לבי"ס שחבל על כשרונות
התלמיד, ולהסביר שמה שיכול לקבל אין
הם מספקים את הדרוש, ושיבינו בעצם
טוב העניין, ובאם יטענו שנותנים מספק
וכו' אין ללכת בדרכי ריב.

כל טוב ולהשתמע

טובי'

לרבי שליט"א. אשתקד זכיתי בגורל [כמו שכתבתי אז] ואלי גם השנה... בשבת זו הייתה התוועדות, בוודאי בנימין כבר יצרף את השיחות ק'. היה במיוחד ביניה של תורה מפרש"י ווי דער רבי האט זיך געקאכט ווי מען זעט אז ממוז האבן א רבין. וכמו שהגמ' אומרת בב"ב ילך אצל חכם שבעירו, והפ"י שבעירו ולא שמסתגר בד' אמותיו אלא בעירו. וחכם פ"י הרואה את הנולד וכפ"י בתניא רואה שכל המציאות נולד כל רגע מאין ליש, ורואה הצירופים וממילא משנה הצירופים.

ומי שאומר לשמן וידלק יאמר לחומץ וידליק. וכ"ז הוא אז מטוט דעם רבי'נס עניינים וואס דמאלט גייט אלס כשורה ווארום מאיז קשור עם משה. ולא כאלו כשבא לנסוע לשליחות ה"ה ביזי, הפצת המעיינות - ביזי. איי משה רבינו ווייס דאך אויך אז דו ביסט ביזי, בכ"ז טוען כך, וכשבאה צרה ח"ו קומט ער צולייפן צום רבין. פרעגט זיך די שאלה, איפה הייט אין די גוטע צייטן אז עונה ביזי...

ושוב הרבי גם עורר בנוסף למבצעים הרגילים, גם שהזמ"ג הקשור לפסח, כולל עניין דסו"מ מכירת חמץ ועש"ש כזית מצה בפסח, שישתדלו מה שיותר יהודים יזכו במצוות אלו. כן שוב שוחח שלא להתפעל מהמלעיגים וכו' אפילו אם הולכים בשטריימל ווייסע זאקן וכו'.

בינתיים אסיים, גוט שבת ולהשתמע, טוביה

ג.ב. אני מצרף כאן קטע מעיתון שיצא במיוחד לאחר י' שבט, ואח"כ הוציא אוהו במיוחד לחלק לאנשים. אפשר כמובן גם

המשיך ושאל למתי נקבע הניתוח וענו או מחר יום א' או יום ג', ואמר הרבי כיון שיום ג' הוכפל בו כי טוב לשמים ולבריות שיעשו ויהיה בהצלחה. הבן התרגש ושאל הרבי בלשון נוכח, אינני שואל דעת הרופא אלא האם אתה מסכים שינתחו, ושוב ענה הרבי שדעתו שינתחו ביום ג' שהוכפל וכו'. והוסיף שמעתה ואילך ישמרו בבית על כשרות. וגם אתה - פנה אל האב - לכשתחלים ותבוא לבשר על הידיעה, גם מאז ואילך תמשיך לשמור ולהיזהר בכשרות.

אתמול יום א' שוב הייתי אצל דוד לזמן קצר, לעזור לו בסיום סידור הבית, כמעט כל הדירה כבר גמורה צריך עוד להעמיד חצי קיר. בחזור, לקח אותי במכוניתו והגענו לתפילת ערבית און איך האב עם אריינגשנלעפט. וכשכ"ק אד"ש יצא ממעריב לחדרו, זכינו לקבל מבט קורן וחודר מכ"ק אד"ש, כבר שנים שלא ראה את הרבי ובי"ה שוב.

ובינתיים שוב בברכת כ"ה לח"י ולאריכות ימים ושנ"ט ולנח"ר יוצ"ח שי' כל טוב ולהשתמע בבשו"ט טוביה

מ.ח.

בס"ד. יום ב' ויקרא, תשל"ה
לכולכם יקרים לאיו"ט
רב שלומות!

כאן בינתיים עבדו שעות אחדות, וקיבלנו מצות. כנראה שבע"פ יאפו שוב המצות

להעביר הלאה עד לופרצת.

מ.ז.

בס"ד. מוצש"ק ויקרא. אור ליום ד' ניסן,
תשל"ה

משפ' יקרה לאיוש"ט

אקווה שכל העבודות וההכנות לקראת
חה"פ הבעל"ט הם כשורה (וק"ק לומר)
בלא התאמצות יתירה.

תאריך ויום זה הוא עבורי יום סמלי,
יום השנה מאז בואי לחצרות כ"ק אד"ש
בית חיינו 770. תמיד יש שוב להודות על
החסד חינם שנמצאים כאן ותמיד אפשר
לשאוב ולשאוב והכל כאילו מחדש. כל
מבט נוסף על הרבי אינו בן שנה ולא בן
יום אלא חדש. שוב מוסיף מרץ וחיות
בכל העניינים, וכדרישת הרבי להיות
חייל במובנו הפשוט בהמבצעים, ובמובנו
המשמעי חסיד יר"ש ולמדן. אשרי
ואשריכם שזכיתי לימים אלו. לכל לראש
תמיד עלי שוב להודות להורים שיחי
שאפשרו לי להגיע עד הלום, מי יתן ונהיה
(ונמשיך להיות) לתפארת המשפחה, ואך
ורק לנח"ר.

כאן גם מתכוננים לימי חה"פ, בחורים
כדאשתקד מחולקים לתקופות וזמנים
שונים, כ"א מקבל תפקיד עבודה של כמה
שעות מאז יום המחר עד לאחר הפסח.
ההכנות מרובות, כדי שבליל הסדר יאכלו
הפעם כ-300 בחורים בצוותא באולם
"ופרצת", ולנקודה המרכזית בעלות כ"ק
אד"ש למשתתפי הסדר לאחל ברכת החג,
שימצא הכל מסודר וכהוגן. כמו"כ בקשר

לאפיית המצות של כ"ק אד"ש, שוב זכיתי
בגורל להיות בין המשתתפים. אפיה הא'
היא ביום ב' והם המצות הנשלחות לכל
העולם. והב' בע"פ אחר חצות. הי"ח
דקות הראשונות עבור כ"ק אד"ש בעצמו,
והשאר לחלוקה פה במקום. לבית כנראה
לא נשלח כדאשתקד [שהייתה הוראה
מהמזכירות] מאחר וכבר נשלחים לכל
העולם כולל א"י. כ"ק אד"ש אף נוהג
לשאוב מים שלנו בחצר 770 ממעין.
אפשרי הדבר שבאם מחר לא ייסע לאוהל
ישאב גם מחר, ובא"ל יהא זה רק ב"ג
ניסן. כן מהנהלת הישיבה מקבלים לקראת
חה"פ הלבשה כללית מכף רגל ועד ראש.
ובינתיים אסיים בברכת חג הפסח כשר
ושמח לכולכם בתוככי כלל אחב"י, ולקיום
היעוד בניסן עתידין להגאל ובקרוב ממש.
להשתמע בבשו"ט, טוביה

לזכות

החתן התמים הרב יונה אלימלך שי'
והכלה המהוללה מרת אסתר מלכה תחי'

זילברשטרום

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, כ"ה לחודש שבט
ה'תשע"ז

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' טוביה וזוגתו מרת ברכה מירל שיחיו זילברשטרום
הרה"ת ר' יעקב זכריה וזוגתו מרת פראדי שיחיו קמן

ולזכות זקניהם

מרת מרים תחי' זילברשטרום

הרה"ח הרה"ת ר' נחום אברהם ומרת לאנא שיחיו יעקובוביץ'

הרה"ח הרה"ת ר' שמואל שי' קמן

הרה"ח הרה"ת ר' אברהם אלטר הלוי ומרת רחל לאה שיחיו הבר

מרת ציפורה תחי' הבר

מרת ציפורה תחי' מנדלסון

